

תקן דיווח כספי בינלאומי 17

חוזי ביטוח

International Financial Reporting

Standard 17

Insurance Contracts

גרסה זו כוללת תיקונים הנובעים מתקני דיווח כספי בינלאומיים, אשר פורסמו עד 31 במאי 2023 ומועד תחילתם לא מאוחר מיום 1 לינואר 2024.

	תקן דיווח כספי בינלאומי 17
	חוזי ביטוח
1	מטרת התקן
3	תחולה
9	צירוף של חוזי ביטוח
10	הפרדת רכיבים מחוזה ביטוח
14	רמת קיבוץ של חוזי ביטוח
25	הכרה
א28	תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח
29	מדידה
32	מדידה בהכרה לראשונה
33	אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים
36	שיעורי היוון
37	תיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי
38	מרווח שירות חוזי
40	מדידה עוקבת
43	מרווח שירות חוזי
47	חוזים מכבידים
53	גישת הקצאת פרמיה
60	חוזי ביטוח משנה מוחזקים
62	הכרה
63	מדידה
	גישת הקצאת פרמיה עבור חוזי ביטוח משנה
69	מוחזקים
71	חוזי השקעה עם מאפייני השתתפות לפי שיקול דעת
72	תיקון וגריעה
72	תיקון של חוזה ביטוח
74	גריעה
78	הצגה בדוח על המצב הכספי
	הכרה והצגה בדוח (בדוחות) על הביצועים
80	הכספיים
83	תוצאות שירותי ביטוח
87	הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח
93	גילוי
97	הסבר לגבי סכומים שהוכרו
110	הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח
114	סכומי מעבר
	שיקולי דעת משמעותיים ביישום תקן דיווח כספי
117	בינלאומי 17

תוכן עניינים (המשך)

החל מסעיף

121	מהות הסיכונים הנובעים מחוזים שבתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17 והיקפם
127	כל סוגי הסיכונים - ריכוזי סיכון
128	סיכון ביטוח וסיכון שוק - ניתוח רגישות
130	סיכון ביטוח - התפתחות תביעות
131	סיכון אשראי - מידע אחר
132	סיכון נזילות - מידע אחר

נספחים:

א	מונחים מוגדרים
ב	הנחיות יישום
ג	מועד תחילה והוראות מעבר
ד	תיקונים לתקני דיווח כספי בינלאומיים אחרים

אישור על ידי הוועדה הבינלאומית של תקן דיווח כספי בינלאומי 17 שפורסם במאי 2017*

אישור על ידי הוועדה הבינלאומית של תיקונים לתקן דיווח כספי בינלאומי 17 שפורסם ביוני 2020*

אישור על ידי הוועדה הבינלאומית של יישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ושל תקן דיווח כספי בינלאומי 9- מידע השוואתי שפורסם בדצמבר 2021*

בסיס למסקנות*

דוגמאות להמחשה*

* לא תורגם לעברית

תקן דיווח כספי בינלאומי 17

חוזי ביטוח

תקן דיווח כספי בינלאומי 17 חוזי ביטוח (IFRS 17) מפורט בסעיפים 1-132 ובנספחים א-ד. כל הסעיפים בתקן מחייבים באותה מידה. הוראות התקן, המובאות באותיות מודגשות, מייצגות את העקרונות העיקריים של התקן. מונחים המוגדרים בנספח א מופיעים באותיות מוטות בפעם הראשונה שבה הם מופיעים בתקן. הגדרות של מונחים אחרים מובאות במילון המונחים לתקני דיווח כספי בינלאומיים. יש לקרוא את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 בהקשר למטרת התקן ולבסיס למסקנות, להקדמה לתקני דיווח כספי בינלאומיים ולמסגרת המושגית לדיווח כספי. תקן חשבונאות בינלאומי 8 מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות, מספק בסיס לבחירה ויישום של מדיניות חשבונאית בהעדר הנחיות מפורשות.

מטרת התקן

1. תקן דיווח כספי בינלאומי 17 חוזי ביטוח קובע את העקרונות להכרה, למדידה, להצגה ולגילוי של חוזי ביטוח שבתחולת התקן. המטרה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17 היא להבטיח שישות תספק מידע רלוונטי שמייצג נאמנה חוזים אלה. מידע זה נותן בסיס למשתמשים של דוחות כספיים לבחון את השפעה שיש לחוזי ביטוח על המצב הכספי, על הביצועים הכספיים ועל תזרימי המזומנים של ישות.
2. ישות תשקול את הזכויות והמחויבויות הממשיות שלה, בין אם הן נובעות מחוזה, חוק או תקנה, ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17. חוזה הוא הסכם בין שני צדדים או יותר שיוצר זכויות ומחויבויות ניתנות לאכיפה. יכולת אכיפה של הזכויות והמחויבויות בחוזה היא עניין של חוק. חוזים יכול שיהיו בכתב, בעל פה או להשתמע מהפרקטיקות העסקיות הנהוגות של הישות. תנאים חוזיים כוללים את כל התנאים שבחוזה, מפורשים או משתמעים, אך ישות תתעלם מתנאים חסרי מהות מסחרית (כלומר, תנאים שלא ניתן להבחין בהשפעתם על כלכליות החוזה). תנאים משתמעים בחוזה כוללים את אלה המוטלים על ידי חוק או תקנה. הפרקטיקות והתהליכים ליצירת חוזים עם לקוחות הינם שונים בתחומי שיפוט חוקיים שונים, בתעשיות שונות ובישויות שונות. בנוסף, הם עשויים להיות שונים בתוך ישות (לדוגמה, הם עשויים להיות תלויים בסוג הלקוח או במהות של הסחורות או השירותים שהובטחו).

תחולה

3. ישות תיישם תקן דיווח כספי בינלאומי 17 לגבי:
- (א) חוזי ביטוח, כולל חוזי ביטוח משנה, שהיא מנפיקה;
- (ב) חוזי ביטוח משנה שהיא מחזיקה; וכן
- (ג) חוזי השקעה עם מאפייני השתתפות לפי שיקול דעת שהיא מנפיקה, בתנאי שהישות גם מנפיקה חוזי ביטוח.
4. כל ההתייחסויות בתקן דיווח כספי בינלאומי 17 לחוזי ביטוח חלות גם על:
- (א) חוזי ביטוח משנה מוחזקים, למעט:
- (i) להתייחסויות לחוזי ביטוח מונפקים; וכן
- (ii) כמתואר בסעיפים 60-70א.
- (ב) חוזי השקעות עם מאפייני השתתפות לפי שיקול דעת, כמפורט בסעיף 3(ג), למעט ההתייחסות לחוזי ביטוח בסעיף 3(ג) וכמתואר בסעיף 71.
5. כל ההתייחסויות בתקן דיווח כספי בינלאומי 17 לחוזי ביטוח מונפקים חלות גם על חוזי ביטוח שנרכשו על ידי הישות בהעברה של חוזי ביטוח או בצירוף עסקים מלבד חוזי ביטוח משנה מוחזקים.
6. נספח א מגדיר חוזה ביטוח וסעיפים 2-30 לנספח ב מספקים הנחיות להגדרה של חוזה ביטוח.
7. ישות לא תיישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 לגבי:
- (א) אחריות שסופקה על ידי יצרן, סוחר או קמעונאי בקשר למכירת סחורותיו או שירותיו ללקוח (ראה תקן דיווח כספי בינלאומי 15 הכנסות מחוזים עם לקוחות).
- (ב) נכסים והתחייבויות של מעסיקים הנובעים מתוכניות הטבת עובד (ראה תקן חשבונאות בינלאומי 19 הטבות עובד ותקן דיווח כספי בינלאומי 2 תשלום מבוסס מניית) ומחויבויות

בגין הטבת פרישה המדווחות על ידי תכניות להטבות פרישה מוגדרות (ראה תקן חשבונאות בינלאומי 26 הטיפול החשבונאי והדיווח על ידי תוכניות להטבות פרישה).

(ג) זכויות חוזיות או מחויבויות חוזיות התלויות בשימוש העתידי, או בזכות להשתמש, בפריט לא פיננסי (לדוגמה, דמי רישיון אחדים, תמלוגים אחדים, תשלומי חכירה משתנים אחדים או תשלומי חכירה מותנים אחרים אחדים ופריטים דומים: ראה תקן דיווח כספי בינלאומי 15, תקן חשבונאות בינלאומי 38 נכסים בלתי מוחשיים ותקן דיווח כספי בינלאומי 16 חכירות).

(ד) ערבויות לערך שייר המסופקות על ידי יצרן, סוחר או קמעונאי וערבויות לערך שייר של חוכר כאשר הן משובצות בחכירה (ראה תקן דיווח כספי בינלאומי 15 ותקן דיווח כספי בינלאומי 16).

(ה) חוזי ערבות פיננסית, אלא אם כן המנפיק הצהיר במפורש קודם לכן שהוא מתייחס לחוזים אלה כחוזי ביטוח והשתמש בטיפול חשבונאי המתאים לחוזי ביטוח. המנפיק יבחר ליישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 או את תקן חשבונאות בינלאומי 32 מכשירים פיננסיים: הצגה, תקן דיווח כספי בינלאומי 7 מכשירים פיננסיים: גילויים ותקן דיווח כספי בינלאומי 9 מכשירים פיננסיים לחוזי ערבות פיננסית כאלה. המנפיק יכול לבצע בחירה זו לכל חוזה בנפרד, אך הבחירה לגבי כל חוזה אינה ניתנת לשינוי.

(ו) תמורה מותנית לשלם או לקבל בצירוף עסקים (ראה תקן דיווח כספי בינלאומי 3 צירופי עסקים).

(ז) חוזי ביטוח שבהם הישות היא בעלת הפוליסה, אלא אם חוזים אלה הם חוזי ביטוח משנה מוחזקים (ראה סעיף 3(ב)).

(ח) חוזי כרטיסי אשראי, או חוזים דומים אשר מספקים אשראי או הסדרי תשלום, אשר מקיימים את ההגדרה של חוזה ביטוח אם, ורק אם, הישות אינה משקפת הערכה של סיכון הביטוח המיוחס ללקוח יחיד בקביעת המחיר של החוזה עם אותו לקוח (ראה תקן דיווח כספי בינלאומי 9 ותקני דיווח כספי בינלאומיים מתאימים אחרים). אולם, אם, ורק אם, תקן דיווח כספי בינלאומי 9 דורש מישות להפריד רכיב כספי ביטוחי (ראה סעיף 2.1(ה)(iv) לתקן דיווח כספי בינלאומי 9) המשובץ בחוזה כזה, הישות תיישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 לאותו רכיב.

8. חוזים אחדים מקיימים את ההגדרה של חוזה ביטוח, אך מטרתם העיקרית היא הספקת שירותים בתמורה לעמלה קבועה. ישות עשויה לבחור ליישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 15 במקום את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 לחוזים כאלה שהיא מנפיקה אם, ורק אם, תנאים מוגדרים מתקיימים. הישות יכולה לבצע בחירה זו לכל חוזה בנפרד, אך הבחירה לגבי כל חוזה אינה ניתנת לשינוי. התנאים הם:

- (א) הישות אינה משקפת הערכה של הסיכון המיוחס ללקוח יחיד בקביעת המחיר של החוזה עם אותו לקוח;
- (ב) החוזה מפצה את הלקוח על ידי הספקת שירותים ולא על ידי ביצוע תשלומים במזומן ללקוח; וכן
- (ג) סיכון הביטוח המועבר על ידי החוזה נובע בעיקרו משימוש הלקוח בשירותים ולא מאי הוודאות לגבי העלות של אותם שירותים.

8.8. חוזים אחדים מקיימים את ההגדרה של חוזה ביטוח, אך מגבילים את הפיצוי עבור אירועים *מבוטחים* לסכום שאחרת היה נדרש כדי לסלק את המחויבות לבעל הפוליסה שנוצרה מהחוזה (לדוגמה, הלוואות עם סעיף ויתור במקרה מוות). ישות תבחר אם ליישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 או את תקן דיווח כספי בינלאומי 9 לחוזים כאלה שהיא מנפיקה אלא אם כן חוזים כאלה הוצאו מתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17 על ידי סעיף 7. הישות תבצע בחירה זו לכלתיק של חוזי ביטוח והבחירה לגבי כל תיק אינה ניתנת לשינוי.

צירוף של חוזי ביטוח

9. מערכת או סדרה של חוזי ביטוח עם אותו צד שכנגד או עם צד שכנגד קשור עשויות להשיג, או עשויות להיות מתוכננות על מנת להשיג, השפעה מסחרית כוללת (overall commercial effect). במטרה לדווח על המהות של חוזים כאלה, ייתכן ויהיה צורך לטפל במערכת או בסדרה כמכלול. לדוגמה, אם הזכויות או המחויבויות בחוזה אחד אינם עושים דבר פרט לשלילה מוחלטת (entirely) של הזכויות או המחויבויות בחוזה אחר שההתקשרות בו הייתה באותו הזמן עם אותו צד שכנגד, ההשפעה המשולבת היא שלא קיימות זכויות או מחויבויות.

הפרדת רכיבים מחוזה ביטוח (סעיפים 31ב-35ב)

10. חוזה ביטוח עשוי לכלול רכיב אחד או יותר שיהיו בתחולת תקן אחר אם הם היו חוזים נפרדים. לדוגמה, חוזה ביטוח עשוי לכלול רכיב השקעה או רכיב בגין שירותים מלבד שירותי חוזה ביטוח (או את שניהם). ישות תיישם סעיפים 11-13 לזיהוי ולטיפול ברכיבים של החוזה.

11. על ישות:

(א) ליישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 9 על מנת לקבוע אם קיים נגזר משובץ שיש להפרידו ואם קיים כזה, איך לטפל באותו נגזר.

(ב) להפריד מחוזה ביטוח מארח רכיב השקעה אם, ורק אם, רכיב השקעה זה מובחן (ראה סעיפים 31ב-32ב). הישות תיישם תקן דיווח בינלאומי 9 כדי לטפל ברכיב ההשקעה שהופרד, אלא אם כן הוא חוזה השקעה עם מאפייני השתתפות לפי שיקול דעת שבתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17 (ראה סעיף 3(ג)).

12. לאחר יישום סעיף 11 על מנת להפריד תזרימי מזומנים כלשהם המתייחסים לנגזרים משובצים ולרכיבי השקעה מובחנים, ישות תפריד מחוזה הביטוח המארח כל הבטחה להעביר לבעל הפוליסה סחורות או שירותים מובחנים, מלבד שירותי חוזה ביטוח, תוך יישום סעיף 7 של תקן דיווח כספי בינלאומי 15. הישות תטפל בהבטחות כאלה תוך יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 15. ביישום סעיף 7 בתקן דיווח כספי בינלאומי 15 על מנת להפריד את ההבטחה, הישות תיישם את סעיפים 33ב-35 לתקן דיווח כספי בינלאומי 17, וכן, בהכרה לראשונה, עליה:

(א) ליישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 15 על מנת לייחס את תזרימי המזומנים החיוביים בין רכיב הביטוח לבין הבטחות כלשהן לספק סחורות או שירותים מובחנים מלבד שירותי חוזה ביטוח; וכן

(ב) לייחס את תזרימי המזומנים השליליים בין רכיב הביטוח לבין סחורות או שירותים שהובטחו מלבד שירותי חוזה ביטוח המטופלים תוך יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 15 כך ש:

(i) תזרימי מזומנים שליליים המתייחסים במישורין לכל רכיב ייחוסו לאותו רכיב; וכן

(ii) כל תזרימי המזומנים השליליים שנותרו ייוחסו על בסיס שיטתי והגיוני, שישקף את תזרימי המזומנים השליליים שהישות הייתה צופה שינבעו אם רכיב זה היה חוזה נפרד.

13. לאחר יישום סעיפים 11-12, ישות תיישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 לכל הרכיבים שנותרו של חוזה הביטוח המארח. מכאן ואילך, כל האזכורים בתקן דיווח כספי בינלאומי 17 לנגזרים משובצים מתייחסים לנגזרים שלא הופרדו מחוזה הביטוח המארח וכל האזכורים לרכיבי השקעה מתייחסים לרכיבי השקעה שלא הופרדו מחוזה הביטוח המארח (למעט האזכורים שבסעיפים 31-32).

רמת קיבוץ של חוזי ביטוח

14. ישות תזהה תיקים של חוזי ביטוח. תיק מורכב מחוזים הכפופים לסיכונים דומים והמנוהלים יחד. יש לצפות שלחוזים באותו קו מוצר יהיו סיכונים דומים ולכן צפוי שהם יהיו באותו תיק אם הם מנוהלים יחד. אין לצפות שלחוזים בקווי מוצר שונים (לדוגמה פרמיה חד פעמית לקצבאות קבועות (single premium fixed annuities) בהשוואה לביטוח חיים לתקופה קבועה (regular term life assurance)) יהיו סיכונים דומים ולכן צפוי שהם יהיו בתיקים שונים.

15. סעיפים 16-24 חלים על חוזי ביטוח מונפקים. הדרישות לרמת קיבוץ של חוזי ביטוח משנה מוחזקים מפורטות בסעיף 61.

16. ישות תפצל תיק של חוזי ביטוח מונפקים לכל הפחות לקבוצות הבאות:

(א) קבוצה של חוזים שהם מכבידים בעת הכרה לראשונה, אם ישנם כאלה;

(ב) קבוצה של חוזים שבעת ההכרה לראשונה לא קיימת אפשרות משמעותית שיהפכו למכבידים לאחר מכן, אם ישנם כאלה; וכן

(ג) קבוצה של יתרת החוזים בתיק, אם ישנם כאלה.

17. אם לישות יש מידע סביר וניתן לביסוס על מנת להסיק כי מערכת של חוזים תהיה כולה באותה הקבוצה ביישום סעיף 16, היא יכולה למדוד את מערכת החוזים על מנת לקבוע אם החוזים הם מכבידים (ראה סעיף 47) ולבחון את מערכת החוזים על מנת לקבוע אם

לחוזים לא קיימת אפשרות משמעותית להפוך למכבידים לאחר מכן (ראה סעיף 19). אם לישות אין מידע סביר וניתן לביסוס על מנת להסיק כי מערכת של חוזים תהיה כולה באותה הקבוצה, עליה לקבוע את הקבוצה שאליה משתייכים החוזים על ידי בחינה של חוזים בודדים.

18. עבור חוזים מונפקים אשר לגביהם ישות מיישמת את גישת הקצאת הפרמיה (ראה סעיפים 53-59), הישות תניח שאין חוזים בתיק שהם מכבידים בעת הכרה לראשונה, אלא אם עובדות ונסיבות מצביעות אחרת. ישות תבחן אם חוזים שהם לא מכבידים בעת הכרה לראשונה הם לא בעלי אפשרות משמעותית להפוך למכבידים לאחר מכן על ידי בחינת הסבירות לשינויים בעובדות ובנסיבות המתאימות.

19. עבור חוזים מונפקים אשר לגביהם ישות אינה מיישמת את גישת הקצאת הפרמיה (ראה סעיפים 53-54), ישות תבחן אם חוזים שאינם מכבידים בעת הכרה לראשונה הם לא בעלי אפשרות משמעותית להפוך למכבידים:

(א) בהתבסס על הסבירות לשינויים בהנחות אשר, אם יתרחשו, יגרמו לחוזים להפוך למכבידים.

(ב) על ידי שימוש במידע לגבי אומדנים שסופקו על ידי הדיווח הפנימי של הישות. לכן, בבחינה אם לא קיימת אפשרות משמעותית שחוזים שהם לא מכבידים בעת הכרה לראשונה יהפכו למכבידים:

(i) ישות לא תתעלם ממידע שסופק על ידי הדיווח הפנימי שלה לגבי השפעת שינויים בהנחות לגבי חוזים שונים על האפשרות שלהם להפוך למכבידים; אך

(ii) ישות אינה נדרשת לאסוף מידע נוסף מעבר לזה המסופק על ידי הדיווח הפנימי של הישות לגבי השפעת השינויים בהנחות לגבי חוזים שונים.

20. אם, ביישום סעיפים 14-19, חוזים בתוך תיק ישתייכו לקבוצות שונות רק מאחר שחוק או תקנה מגבילים באופן ספציפי את יכולתה המעשית של הישות לקבוע מחיר שונה או רמה שונה של הטבות עבור בעלי פוליסה עם מאפיינים שונים, הישות עשויה לכלול את אותם חוזים באותה קבוצה. הישות לא תיישם סעיף זה בדרך ההיקש לפריטים אחרים.

21. ישות רשאית לפצל לחלוקת משנה את הקבוצות המתוארות בסעיף 16. לדוגמה, ישות עשויה לבחור לפצל את התיקים כלהלן:

- (א) יותר קבוצות שהן לא מכבידות בעת הכרה לראשונה - אם הדיווח הפנימי של הישות מספק מידע המבחין בין:
- (i) רמות שונות של רווחיות; או
 - (ii) אפשרויות שונות של חוזים להפוך למכבידים לאחר הכרה לראשונה; וכן
- (ב) יותר מקבוצה אחת של חוזים שהם מכבידים בעת הכרה לראשונה - אם הדיווח הפנימי של הישות מספק מידע ברמה מפורטת יותר לגבי המידה שבה החוזים הם מכבידים.
- 22. ישות לא תכלול חוזים שהונפקו בפער של יותר משנה אחת באותה הקבוצה. כדי להשיג זאת על הישות, במידת הצורך, לבצע פיצול נוסף של הקבוצות המתוארות בסעיפים 16-21.**
- 23. קבוצה של חוזי ביטוח תורכב מחוזה יחיד אם זו התוצאה של יישום סעיפים 14-22.**
- 24. ישות תיישם את דרישות ההכרה והמדדה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17 לקבוצות של חוזים אשר נקבעות על ידי יישום סעיפים 14-23. ישות תקים את הקבוצות בעת הכרה לראשונה, ותוסיף חוזים לקבוצות על ידי יישום סעיף 28. הישות לא תבחן מחדש את הרכב הקבוצות לאחר מכן. על מנת למדוד קבוצה של חוזים, ישות עשויה לאמוד את תזרימי המזומנים לקיום חוזה ברמת קיבוץ גבוהה יותר מאשר הקבוצה או התיק, בתנאי שהישות יכולה לכלול את תזרימי המזומנים לקיום חוזה המתאימים במדידת הקבוצה, ביישום סעיפים 32(א), 40(א)(i) ו-40(ב), על ידי הקצאת אומדנים כאלה לקבוצות של חוזים.**

הכרה

- 25. ישות תכיר בקבוצה של חוזי ביטוח שהיא מנפיקה מהמועד המוקדם מבין:**
- (א) תחילת תקופת הכיסוי של הקבוצה של חוזים;
 - (ב) המועד שבו הגיע מועד הפירעון של התשלום הראשון מבעל פוליסה בקבוצה; או
 - (ג) עבור קבוצה של חוזים מכבידים, כאשר הקבוצה הופכת למכבידה.

26. אם אין מועד פירעון חוזי, מועד קבלת התשלום הראשון מבעל הפוליסה ייחשב כמועד הפירעון. ישות נדרשת לקבוע אם חוזים כלשהם מהווים קבוצה של חוזים מכבידים ביישום סעיף 16 לפני המועד המוקדם מבין המועדים הקבועים בסעיפים 25(א) ו-25(ב), אם עובדות ונסיבות מצביעות שיש קבוצה כזו.
27. [בוטל]
28. בהכרה בקבוצה של חוזי ביטוח בתקופת דיווח, ישות תכלול רק חוזים אשר כל אחד מהם בעצמו מקיים את אחד מהקריטריונים המפורטים בסעיף 25 ותבצע אומדנים של שיעורי ההיוון במועד ההכרה לראשונה (ראה סעיף 73) ושל יחידות הכיסוי שמסופקות בתקופת הדיווח (ראה סעיף 119). ישות עשויה לכלול חוזים נוספים בקבוצה לאחר סוף תקופת הדיווח, בכפוף לסעיפים 14-22. ישות תוסיף חוזה לקבוצה בתקופת הדיווח שבה חוזה זה מקיים את אחד מהקריטריונים המפורטים בסעיף 25. הדבר עשוי לגרום לשינוי בקביעה של שיעורי ההיוון במועד ההכרה לראשונה ביישום סעיף 73. ישות תיישם את השיעורים המעודכנים מתחילת תקופת הדיווח שבה החוזים החדשים התווספו לקבוצה.

תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח (סעיפים ב35א- ב35ד)

- 28א. ישות תקצה תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח לקבוצות של חוזי ביטוח תוך שימוש בשיטה שיטתית והגיונית על ידי יישום סעיפים ב35א-ב35ב, אלא אם כן היא בוחרת להכיר בהם כהוצאות ביישום סעיף 59(א).
- 28ב. ישות שאינה מיישמת את סעיף 59(א) תכיר כנכס בתזרימי מזומנים לרכישת ביטוח ששולמו (או בתזרימי מזומנים לרכישת ביטוח שבגינם הוכרה התחייבות ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי אחר) לפני שהקבוצה המתייחסת של חוזי הביטוח מוכרת. ישות תכיר נכס כזה לכל קבוצה של חוזי ביטוח.
- 28ג. ישות תגרע נכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח כאשר תזרימי המזומנים לרכישת ביטוח נכללים במדידה של הקבוצה המתייחסת של חוזי הביטוח ביישום סעיף 38(ג)(i) או סעיף 55(א)(iii).
- 28ד. אם סעיף 28 מיושם, ישות תיישם את סעיפים ב28-ב28ג בהתאם לסעיף ב35ג.
- 28ה. בסוף כל תקופת דיווח, ישות תבחן את יכולת ההשבה של נכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח, אם העובדות והנסיבות מצביעות שייתכן שנפגם ערכו של הנכס (ראה סעיף ב35ד). אם ישות מזהה

הפסד מירידת ערך, הישות תתאים את הערך בספרים של הנכס ותכיר בהפסד מירידת ערך ברווח או הפסד.

128. ישות תכיר ברווח או הפסד ביטול של הפסד מירידת ערך שהוכר קודם לכן, כולו או חלקו, על ידי יישום סעיף 28 ותגדיל את הערך בספרים של הנכס, עד למידה שבה התנאים לירידת הערך אינם קיימים עוד או שחל בהם שיפור.

מדידה (סעיפים 36-119ו)

29. ישות תיישם סעיפים 30-52 לכלל הקבוצות של חוזי ביטוח שבתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17, בחריגים הבאים:

(א) עבור קבוצות של חוזי ביטוח המקיימות את אחד הקריטריונים המוגדרים בסעיף 53, ישות עשויה לפשט את המדידה של הקבוצה על ידי שימוש בגישת הקצאת הפרמיה בסעיפים 55-59.

(ב) עבור קבוצות של חוזי ביטוח משנה מוחזקים, ישות תיישם סעיפים 32-46 כנדרש על ידי סעיפים 63-70א. סעיף 45 (לגבי חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה) וסעיפים 47-52 (לגבי חוזים מכבידים) אינם חלים על קבוצות של חוזי ביטוח משנה מוחזקים.

(ג) עבור קבוצות של חוזי השקעה עם מאפייני השתתפות לפי שיקול דעת, ישות תיישם סעיפים 32-52 כפי שהותאמו על ידי סעיף 71.

30. בעת יישום תקן חשבונאות בינלאומי 21 השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ לקבוצה של חוזי ביטוח המפיקים תזרימי מזומנים במטבע חוץ, ישות תטפל בקבוצה של חוזים, כולל במרווח השירות החוזי, כפריט כספי.

31. בדוחות הכספיים של ישות שמנפיקה חוזי ביטוח, תזרימי המזומנים לקיום חוזי ביטוח לא ישקפו את סיכון אי הביצוע של אותה ישות (סיכון אי ביצוע מוגדר בתקן דיווח כספי בינלאומי 13 מדידת שווי הוגן).

מדידה בהכרה לראשונה (סעיפים 36ב-195)

32. בהכרה לראשונה, ישות תמדוד קבוצה של חוזי ביטוח כסך של:

(א) תזרימי המזומנים לקיום חוזה, אשר מורכבים מ:

(i) אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים (סעיפים 33-35);

(ii) תיאום על מנת לשקף את ערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הפיננסיים המתייחסים לתזרימי המזומנים העתידיים, במידה שבה הסיכונים הפיננסיים אינם נכללים באומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים (סעיף 36); וכן

(iii) תיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי (סעיף 37).

(ב) מרווח השירות החוזי, הנמדד תוך יישום סעיפים 38-39.

אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים (סעיפים 36ב-71)

33. ישות תכלול במדידת קבוצה של חוזי ביטוח את כל תזרימי המזומנים העתידיים שבתחום כל חוזה שבקבוצה (ראה סעיף 34). ביישום סעיף 24, ישות עשויה לאמוד את תזרימי המזומנים העתידיים ברמת קיבוץ גבוהה יותר ולאחר מכן להקצות את תזרימי המזומנים לקיום חוזה לקבוצות חוזים בודדות. על האומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים:

(א) לכלול, באופן לא מוטה, כל מידע סביר וניתן לביסוס הניתן להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים לגבי הסכום, העיתוי ואי הוודאות של תזרימי מזומנים עתידיים אלה (ראה סעיפים 37ב-41). כדי לעשות כן, ישות תאמוד את הערך החזוי (כלומר ממוצע משוקלל הסתברות) של הטווח המלא של התוצאות האפשריות.

(ב) לשקף את נקודת מבטה של הישות, בתנאי שהאומדנים של משתני שוק רלוונטיים כלשהם עקביים עם מחירי שוק ניתנים לצפייה עבור אותם משתנים (ראה סעיפים 42ב-53).

(ג) להיות עדכניים - האומדנים ישקפו תנאים הקיימים במועד המדידה, כולל הנחות באותו מועד לגבי העתיד (ראה סעיפים 54-60).

(ד) להיות מפורשים - הישות תאמוד את התיאום עבור סיכון לא פיננסי בנפרד מהאומדנים האחרים (ראה סעיף 90). הישות תאמוד גם את תזרימי המזומנים בנפרד מהתיאום עבור ערך הזמן של הכסף ועבור סיכון פיננסי, אלא אם טכניקת המדידה המתאימה ביותר משלבת אומדנים אלה (ראה סעיף 46).

34. תזרימי מזומנים הם בתחום של חוזה ביטוח אם הם נובעים מזכויות ומחויבויות ממשיות הקיימות במהלך תקופת הדיווח שבה הישות יכולה לחייב את בעל הפוליסה לשלם את הפרמיות או שבה לישות יש מחויבות ממשית לספק לבעל הפוליסה שירותי חוזה ביטוח (ראה סעיפים 61-71). מחויבות ממשית לספק שירותי חוזה ביטוח מסתיימת כאשר:

(א) לישות קיימת יכולת מעשית להעריך מחדש את הסיכונים של בעל הפוליסה המסוים וכתוצאה מכך, הישות יכולה לקבוע מחיר או רמה של הטבות המשקפים באופן מלא את אותם סיכונים; או

(ב) שני הקריטריונים הבאים מתקיימים:

(i) לישות יכולת מעשית להעריך מחדש את הסיכונים של התיק של חוזי ביטוח המכיל את החוזה וכתוצאה מכך, הישות יכולה לקבוע מחיר או רמה של הטבות המשקפים באופן מלא את הסיכון של אותו תיק; וכן

(ii) המחרת הפרמיות עד למועד שבו הסיכונים מוערכים מחדש אינה מביאה בחשבון את הסיכונים המתייחסים לתקופות שלאחר מועד ההערכה מחדש.

35. ישות לא תכיר כהתחייבות או כנכס סכומים כלשהם המתייחסים לפרמיות צפויות או לתביעות צפויות מחוץ לתחום של חוזה הביטוח. סכומים אלה מתייחסים לחוזי ביטוח עתידיים.

שיעורי היוון (סעיפים 72-85)

36. ישות תתאים את האומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים על מנת לשקף את ערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הפיננסיים המתייחסים לתזרימי מזומנים אלה, במידה שבה הסיכונים

הפיננסיים אינם נכללים באומדנים של תזרימי המזומנים. שיעורי ההיוון המיושמים לאומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים המתוארים בסעיף 33:

(א) ישקפו את ערך הזמן של הכסף, את המאפיינים של תזרימי המזומנים ואת מאפייני הנזילות של חוזי הביטוח;

(ב) יהיו עקביים עם מחירי שוק שוטפים ניתנים לצפייה (אם קיימים) עבור מכשירים פיננסיים עם תזרימי מזומנים שמאפייניהם עקביים עם אלה של חוזי הביטוח, במונחים של, לדוגמה, עיתוי, מטבע ונזילות; וכן

(ג) לא יכללו את ההשפעה של גורמים המשפיעים על מחירי שוק ניתנים לצפייה כאלה, אך שאינם משפיעים על תזרימי המזומנים העתידיים של חוזי הביטוח.

תיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי (סעיפים 86ב-92)

37. ישות תתאים את האומדן של הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים על מנת לשקף את הפיצוי שהישות דרשת עבור נשיאת אי הוודאות לגבי הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים הנובעת מסיכון לא פיננסי.

מרווח שירות חוזי

38. מרווח השירות החוזי הוא רכיב של הנכס או של ההתחייבות של הקבוצה של חוזי ביטוח המייצג את המרווח שטרם מומש, שבו תכיר הישות, ככל שהיא מספקת שירותי חוזה ביטוח בעתיד. ישות תמדוד את מרווח השירות החוזי בהכרה לראשונה של קבוצה של חוזי ביטוח בסכום אשר, אלא אם סעיף 47 (לגבי חוזים מכבידים) או סעיף 123א (לגבי הכנסות ביטוח המתייחסות לסעיף 38(ג)(ii)) חלים, מביא לידי כך שאין הכנסות או הוצאות הנובעות מ:

(א) ההכרה לראשונה בסכום בגין תזרימי המזומנים לקיום החוזה, הנמדד על ידי יישום סעיפים 32-37;

(ב) תזרימי מזומנים כלשהם הנובעים מהחוזים בקבוצה באותו מועד;

(ג) הגריעה במועד ההכרה לראשונה של:

(i) נכס כלשהו בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח ביישום סעיף 28ג; וכן

(ii) נכס אחר כלשהו או התחייבות אחרת כלשהי שהוכרו קודם לכן בגין תזרימי מזומנים המתייחסים לקבוצה של חוזים כמפורט בסעיף 66א.

39. עבור חוזי ביטוח שנרכשו בהעברה של חוזי ביטוח או בצירוף עסקים בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 3, ישות תיישם את סעיף 38 בהתאם לסעיפים 93-195ב.

מדידה עוקבת

40. הערך בספרים של קבוצה של חוזי ביטוח בסוף כל תקופת דיווח יהיה סך של:

(א) ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי המכילה:

(i) תזרימי המזומנים לקיום החוזה המתייחסים לשירות עתידי שהוקצו לקבוצה באותו מועד, הנמדדים על ידי יישום סעיפים 33-37 ו-36-92ב.

(ii) מרווח השירות החוזי של הקבוצה באותו מועד, הנמדד על ידי יישום סעיפים 43-46; וכן

(ב) ההתחייבות עבור תביעות שהתהוו, המכילה את תזרימי המזומנים לקיום החוזה המתייחסים לשירות עבר שהוקצו לקבוצה באותו מועד, הנמדדים ביישום סעיפים 33-37 ו-36-92ב.

41. ישות תכיר בהכנסות ובהוצאות בגין השינויים הבאים בערך בספרים של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי:

(א) הכנסות ביטוח - בגין ירידה בהתחייבות בגין יתרת הכיסוי עקב שירותים שסופקו בתקופה, הנמדדות על ידי יישום סעיפים 120-124ב;

(ב) הוצאות שירותי ביטוח - בגין הפסדים בגין קבוצות של חוזים מכבידים, וביטולים של הפסדים כאמור (ראה סעיפים 47-52); וכן

(ג) הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח - בגין ההשפעה של ערך הזמן של הכסף וההשפעה של סיכון פיננסי כמפורט בסעיף 87.

42. ישות תכיר בהכנסות או בהוצאות בגין השינויים הבאים בערך בספרים של ההתחייבות עבור תביעות שהתהוו:

(א) הוצאות שירותי ביטוח - בגין עלייה בהתחייבות בשל תביעות והוצאות שהתהוו בתקופה, למעט רכיבי השקעה כלשהם;

(ב) הוצאות שירותי ביטוח - בגין שינויים עוקבים כלשהם בתזרימי מזומנים לקיום חוזה המתייחסים לתביעות שהתהוו ולהוצאות שהתהוו; וכן

(ג) הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח - בגין ההשפעה של ערך הזמן של הכסף וההשפעה של סיכון פיננסי כמפורט בסעיף 87.

מרווח שירות חוזי (סעיפים 96-119ב)

43. מרווח השירות החוזי בסוף תקופת הדיווח מייצג את הרווח בקבוצה של חוזי ביטוח שטרם הוכר ברווח או הפסד מאחר שהוא מתייחס לשירות העתידי שיסופק בהתאם לחוזים שבקבוצה.

44. עבור חוזי ביטוח ללא מאפייני השתתפות ישירה, הערך בספרים של מרווח השירות החוזי של קבוצה של חוזים בסוף תקופת הדיווח שווה לערך בספרים בתחילת תקופת הדיווח שהותאם בגין:

(א) ההשפעה של חוזים חדשים כלשהם שהתווספו לקבוצה (ראה סעיף 28);

(ב) ריבית שהצטברה על הערך בספרים של מרווח השירות החוזי במהלך תקופת הדיווח, הנמדדת לפי שיעורי ההיוון המפורטים בסעיף 72(ב);

(ג) השינויים בתזרימי מזומנים לקיום חוזה המתייחסים לשירות עתידי כמפורט בסעיפים 96-100ב, למעט במידה ש:

(i) עליות כאמור בתזרימי המזומנים לקיום החוזה עולות על הערך בספרים של מרווח השירות החוזי וכתוצאה מכך נגרם הפסד (ראה סעיף 48(א)); או

(ii) ירידות כאמור בתזרימי המזומנים לקיום החוזה מוקצות לרכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי ביישום סעיף 50(ב).

(ד) ההשפעה של הפרשי שער כלשהם על מרווח השירות החוזי; וכן

(ה) הסכום שהוכר כהכנסות ביטוח בשל העברת שירותי חוזה ביטוח בתקופה, שנקבע על ידי הקצאה של יתרת מרווח השירות החוזי בסוף תקופת הדיווח (לפני הקצאה כלשהי) על פני תקופת הכיסוי השוטפת והנותרת ביישום סעיף 119.

45. עבור חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה (ראה סעיפים 101-118), הערך בספרים של מרווח השירות החוזי של קבוצה של חוזים בסוף תקופת הדיווח שווה לערך בספרים בתחילת תקופת הדיווח שהותאם בגין הסכומים המפורטים בתתי הסעיפים (א)-(ה) שלהלן. ישות אינה נדרשת לזהות תיאומים אלה בנפרד. במקום זאת, ניתן לקבוע סכום משולב עבור חלק, או כל, התיאומים. התיאומים הם:

(א) ההשפעה של חוזים חדשים כלשהם שהתווספו לקבוצה (ראה סעיף 28);

(ב) השינוי בסכום של חלק הישות בשווי ההוגן של פריטי הבסיס (ראה סעיף 104(ב)(i)), למעט במידה ש:

(i) סעיף 115 (לגבי צמצום סיכון) חל;

(ii) הירידה בסכום של חלק הישות בשווי ההוגן של פריטי הבסיס עולה על הערך בספרים של מרווח השירות החוזי וכתוצאה מכך נגרם הפסד (ראה סעיף 48); או

(iii) העלייה בסכום של חלק הישות בשווי ההוגן של פריטי הבסיס שמבטל את הסכום ב-(ii).

(ג) השינויים בתזרימי המזומנים לקיום חוזה המתייחסים לשירות עתידי, כמפורט בסעיפים 101-118, למעט במידה ש:

(i) סעיף 115 (לגבי צמצום סיכון) חל;

(ii) עליות כאמור בתזרימי המזומנים לקיום חוזה עולות על הערך בספרים של מרווח השירות החוזי, וכתוצאה מכך נגרם הפסד (ראה סעיף 48); או

(iii) ירידות כאמור בתזרימי המזומנים לקיום חוזה מוקצות לרכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי ביישום סעיף 50 (ב).

(ד) ההשפעה של הפרשי שער כלשהם המתייחסים למרווח השירות החוזי; וכן

(ה) הסכום שהוכר כהכנסות ביטוח בשל העברת שירותי חוזה ביטוח בתקופה, שנקבע על ידי ההקצאה של יתרת מרווח השירות החוזי בסוף תקופת הדיווח (לפני הקצאה כלשהי) על פני תקופת הכיסוי השוטפת והנותרת ביישום סעיף 119.

46. שינויים אחדים במרווח השירות החוזי מקוזים שינויים בתזרימי המזומנים לקיום חוזה של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי, והתוצאה היא שאין שינוי בסך הערך בספרים של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי. במידה שבה שינויים במרווח השירות החוזי אינם מקוזים שינויים בתזרימי המזומנים לקיום חוזה של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי, ישות תכיר בהכנסות ובהוצאות בגין השינויים, ביישום סעיף 41.

חוזים מכבידים

47. חוזה ביטוח הוא מכביד במועד ההכרה לראשונה אם תזרימי המזומנים לקיום חוזה שהוקצו לחוזה, תזרימי מזומנים כלשהם לרכישת ביטוח שהוכרו קודם לכן וכן תזרימי מזומנים כלשהם הנובעים מהחוזה במועד ההכרה לראשונה מהווים בסך הכל תזרים שלילי נטו. ביישום סעיף 16(א), ישות תקבץ חוזים כאלה בנפרד מחוזים שאינם מכבידים. במידה שבה סעיף 17 חל, ישות עשויה לזהות את הקבוצה של חוזים מכבידים על ידי מדידת מערכת של חוזים ולא חוזים בודדים. ישות תכיר ברווח או הפסד בהפסד בגין התזרים השלילי נטו עבור קבוצה של חוזים מכבידים, כך שכתוצאה מכך הערך בספרים של ההתחייבות עבור הקבוצה יהיה שווה לתזרים המזומנים לקיום חוזה ומרווח השירות החוזי של הקבוצה שהוא אפס.

48. קבוצה של חוזי ביטוח הופכת למכבידה (או למכבידה יותר) במדידה עוקבת אם הסכומים הבאים עולים על הערך בספרים של מרווח השירות החוזי:

(א) שינויים שליליים המתייחסים לשירות עתידי בתזרימי המזומנים לקיום חוזה שהוקצו לקבוצה הנובעים משינויים באומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים ותיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי; וכן

(ב) עבור קבוצה של חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה, הירידה בסכום של חלק הישות בשווי ההוגן של פריטי הבסיס.

ביישום סעיפים 44(ג)(i), 45(ב)(ii) ו-45(ג)(ii), ישות תכיר בהפסד ברווח או הפסד במידה של עודף זה.

49. ישות תיצור (או תגדיל) רכיב הפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי לקבוצה מכבידה המתאר את ההפסדים שהוכרו ביישום סעיפים 47-48. רכיב ההפסד קובע את הסכומים המוצגים ברווח או הפסד כביטולים של הפסדים בגין קבוצות מכבידות וכתוצאה מכך אינם נכללים בקביעה של הכנסות ביטוח.

50. לאחר שישות הכירה בהפסד בגין קבוצה מכבידה של חוזי ביטוח, עליה להקצות:

(א) את השינויים העוקבים בתזרימי המזומנים לקיום חוזה של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי המפורטים בסעיף 51 על בסיס שיטתי בין:

(i) רכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי; לבין

(ii) ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי, למעט רכיב ההפסד.

(ב) רק לרכיב ההפסד עד שאותו רכיב מוקטן לאפס:

(i) ירידה עוקבת כלשהי המתייחסת לשירות עתידי בתזרימי המזומנים לקיום חוזה שהוקצתה לקבוצה הנובעת משינויים באומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים ותיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי; וכן

(ii) עליות עוקבות כלשהן בסכום של חלק הישות בשווי ההוגן של פריטי הבסיס.

יישום סעיפים 44(ג)(ii), 45(ב)(iii) ו-45(ג)(iii), ישות תתאים את מרווח השירות החוזי רק בגין עודף הירידה על הסכום שהוקצה לרכיב ההפסד.

51. השינויים העוקבים בתזרימי המזומנים לקיום חוזה של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי שיוקצו ביישום סעיף 50(א) הם:

(א) אומדנים של הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים בגין תביעות והוצאות ששחררו מההתחייבות בגין יתרת הכיסוי בשל הוצאות שירותי ביטוח שהתהוו;

(ב) שינויים בתיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי שהוכר ברווח או הפסד בשל שחרור מהסיכון; וכן

(ג) הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח.

52. ההקצאה השיטתית הנדרשת על ידי סעיף 50(א) תביא לכך שסך כל הסכומים שהוקצו לרכיב ההפסד בהתאם לסעיפים 48-50 יהיה שווה לאפס עד לסוף תקופת הכיסוי של קבוצה של חוזים.

גישת הקצאת פרמיה

53. ישות עשויה לפשט את המדידה של קבוצה של חוזי ביטוח על ידי שימוש בגישת הקצאת הפרמיה המפורטת בסעיפים 55-59, אס, ורק אס, בעת יצירת (inception) הקבוצה:

(א) הישות צופה באופן סביר כי פשוט כאמור יפיק מדידה של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי לקבוצה שלא תהיה שונה באופן מהותי מזו שהייתה מופקת ביישום הדרישות שבסעיפים 32-52; או

(ב) תקופת הכיסוי של כל חוזה בקבוצה (כולל שירותי חוזה ביטוח הנובעים מכל הפרמיות שבתחום החוזה שנקבע באותו מועד ביישום סעיף 34) הינה שנה אחת או פחות.

54. הקריטריון שבסעיף 53(א) אינו מתקיים, אס במועד יצירת הקבוצה, הישות צופה השתנות משמעותית של תזרימי המזומנים לקיום חוזה אשר תשפיע על מדידת ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי במהלך התקופה לפני שמתהווה תביעה. השתנות של תזרימי המזומנים לקיום חוזה גדלה בהתאם, לדוגמה:

(א) למידה שבה תזרימי מזומנים עתידיים מתייחסים לנגזרים משובצים כלשהם בחוזים; וכן

(ב) לאורך תקופת הכיסוי של הקבוצה של חוזים.

55. בעת שימוש בגישת הקצאת הפרמיה, ישות תמדוד את ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי כלהלן:

(א) בהכרה לראשונה, הערך בספרים של ההתחייבות הוא:

(i) הפרמיות שהתקבלו בהכרה לראשונה, אס ישנן;

(ii) בניכוי תזרימי מזומנים כלשהם לרכישת ביטוח באותו מועד, אלא אם הישות בוחרת להכיר בתשלומים כהוצאה ביישום סעיף 59(א); וכן

(iii) בתוספת או בניכוי סכום כלשהו הנובע מהגריעה באותו מועד של :

1. נכס כלשהו בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח ביישום סעיף 28ג; וכן

2. נכס אחר כלשהו או התחייבות אחרת כלשהי שהוכרו קודם לכן בגין תזרימי מזומנים המתייחסים לקבוצה של חוזים כמפורט בסעיף 66א.

(ב) בסוף כל תקופת דיווח עוקבת, הערך בספרים של ההתחייבות הוא הערך בספרים בתחילת תקופת הדיווח :

(i) בתוספת הפרמיות שהתקבלו בתקופה ;

(ii) בניכוי תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח; אלא אם הישות בוחרת להכיר בתשלומים כהוצאה ביישום סעיף 59א);

(iii) בתוספת סכומים כלשהם המתייחסים להפחתת תזרימי המזומנים לרכישת ביטוח שהוכרו כהוצאה בתקופת הדיווח; אלא אם הישות בוחרת להכיר בתזרימי מזומנים לרכישת ביטוח כהוצאה ביישום סעיף 59א);

(iv) בתוספת תיאום כלשהו לרכיב מימון, ביישום סעיף 56 ;

(v) בניכוי הסכום שהוכר כהכנסות ביטוח בגין שירותים שסופקו באותה תקופה (ראה סעיף 126ב); וכן

(vi) בניכוי רכיב השקעה כלשהו ששולם או שהועבר להתחייבות עבור תביעות שהתהוו.

56. אם לחוזי ביטוח בקבוצה יש רכיב מימון משמעותי, ישות תתאים את הערך בספרים של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי על מנת לשקף את ערך הזמן של הכסף ואת השפעת הסיכון הפיננסי תוך שימוש בשיעורי ההיוון המפורטים בסעיף 36, כפי שנקבע בהכרה לראשונה. הישות אינה נדרשת לתאם את הערך בספרים של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי על מנת לשקף את ערך הזמן של הכסף ואת השפעת הסיכון הפיננסי אם, בהכרה לראשונה, הישות צופה כי התקופה בין הספקת כל חלק של השירותים לבין מועד הפירעון של הפרמיה המתייחסת אינה עולה על שנה.

57. אם בכל עת במהלך תקופת הכיסוי, עובדות ונסיבות מצביעות על כך שקבוצה של חוזי ביטוח היא מכבידה, ישות תחשב את ההפרש בין:

(א) הערך בספרים של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי שנקבע ביישום סעיף 55; וכן

(ב) תזרימי המזומנים לקיום חוזה המתייחסים לכיסוי הנותר של הקבוצה, ביישום סעיפים 33-37 ו-36ב-92ב. אולם, אם, בעת יישום סעיף 59(ב), הישות אינה מתאמת את ההתחייבות עבור תביעות שהתהוו בגין ערך הזמן של הכסף ובגין השפעת הסיכון הפיננסי, היא לא תכלול בתזרימי המזומנים לקיום חוזה תיאומים כאלה כלשהם.

58. במידה שתזרימי המזומנים לקיום חוזה המתוארים בסעיף 57(ב) עלו על הערך בספרים המתואר בסעיף 57(א), הישות תכיר בהפסד ברווח או הפסד ותגדיל את ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי.

59. ביישום גישת הקצאת הפרמיה, ישות:

(א) יכולה לבחור להכיר בתזרימי מזומנים לרכישת ביטוח כלשהם כהוצאות כאשר מתהוות לה עלויות אלה, בתנאי שתקופת הכיסוי של כל חוזה בקבוצה בהכרה לראשונה אינה עולה על שנה אחת.

(ב) תמדוד את ההתחייבות עבור תביעות שהתהוו עבור קבוצה של חוזי ביטוח בתזרימי המזומנים לקיום חוזה המתייחסים לתביעות שהתהוו, ביישום סעיפים 33-37 ו-36ב-92ב. אולם, הישות אינה נדרשת לתאם תזרימי מזומנים עתידיים בגין ערך הזמן של הכסף ובגין השפעת הסיכון הפיננסי אם תזרימי מזומנים אלה צפויים להשתלם או להתקבל בתוך שנה או פחות מהמועד שבו התביעות התהוו.

חוזי ביטוח משנה מוחזקים

60. הדרישות בתקן דיווח כספי בינלאומי 17 מותאמות עבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים, כמפורט בסעיפים 61-70א.

61. ישות תפצל תיקים של חוזי ביטוח משנה מוחזקים תוך יישום סעיפים 14-24, מלבד לכך שההתייחסות לחוזים מכבידים באותם סעיפים יוחלפו בהתייחסות לחוזים שבהם קיים רווח נטו בהכרה לראשונה. עבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים אחדים, התוצאה של יישום סעיפים 14-24 תהיה קבוצה המורכבת מחוזה יחיד.

הכרה

62. במקום ליישם את סעיף 25, ישות תכיר בקבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים מהמועד המוקדם מבין הבאים:

(א) תחילת תקופת הכיסוי של הקבוצה של חוזי ביטוח המשנה המוחזקים; וכן

(ב) המועד שבו הישות מכירה בקבוצה מכבידה של חוזי ביטוח בסיס ביישום סעיף 25(ג), אם הישות התקשרה בחוזה ביטוח המשנה המוחזק המתייחס בקבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים במועד זה או לפניו.

62א. על אף האמור בסעיף 62(א), ישות תדחה את ההכרה בקבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים אשר מספקים כיסוי יחסי, עד למועד שבו חוזה ביטוח בסיס כלשהו מוכר לראשונה, אם מועד זה הוא מאוחר יותר מתחילת תקופת הכיסוי של הקבוצה של חוזי ביטוח המשנה המוחזקים.

מדידה

63. ביישום דרישות המדידה של סעיפים 32-36 לחוזי ביטוח משנה מוחזקים, במדידה שחוזי הבסיס נמדדים גם הם על ידי יישום סעיפים אלה, הישות תשתמש בהנחות עקביות למדידת האומדנים של הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים עבור הקבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים ולמדידת האומדנים של הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים עבור הקבוצה (הקבוצות) של חוזי ביטוח הבסיס. כמו כן, הישות תכלול באומדנים של הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים עבור הקבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים את השפעת סיכון אי-ביצוע כלשהו על ידי המנפיק של חוזה ביטוח המשנה, כולל את ההשפעות של ביטחונות ושל הפסדים ממחלוקות (disputes).

64. במקום ליישם את סעיף 37, ישות תקבע את תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי כך שהוא ייצג את הסכום של סיכון המועבר על ידי המחזיק של הקבוצה של חוזי ביטוח המשנה למנפיק של אותם חוזים.

65. הדרישות בסעיף 38 המתייחסות לקביעת מרווח השירות החוזי בהכרה לראשונה מותאמות על מנת לשקף את העובדה שעבור קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים אין רווח שטרם מומש, אלא, במקום זאת, עלות נטו או רווח נטו ברכישת ביטוח המשנה. לפיכך, אלא אם כן סעיף 65א חל, בהכרה לראשונה ישות תכיר בעלות נטו

כלשהי או ברווח נטו כלשהו בעת רכישת קבוצת חוזי ביטוח משנה מוחזקים כמרווח שירות חוזי שיימדד בסכום השווה ל:

- (א) סך תזרימי המזומנים לקיום חוזה;
- (ב) הסכום שנגרע באותו מועד של נכס כלשהו או של התחייבות כלשהי שהוכרו קודם לכן בגין תזרימי מזומנים המתייחסים לקבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים;
- (ג) תזרימי מזומנים כלשהם הנובעים באותו מועד; וכן
- (ד) הכנסה כלשהי שהוכרה ברווח או הפסד ביישום סעיף 66א.
- 65א. אם העלות נטו לרכישת כיסוי ביטוח משנה מתייחסת לאירועים שהתרחשו לפני הרכישה של קבוצת חוזי ביטוח משנה מוחזקים, על אף הדרישות שבסעיף 5, הישות תכיר בעלות כזו באופן מיידי ברווח או הפסד כהוצאה.
66. במקום ליישם את סעיף 44, ישות תמדוד את מרווח השירות החוזי בסוף תקופת הדיווח עבור קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים כערך בספרים שנקבע בתחילת תקופת הדיווח, שהותאם בגין:
- (א) ההשפעה של חוזים חדשים כלשהם שהתווספו לקבוצה (ראה סעיף 28);
- (ב) ריבית שהצטברה על הערך בספרים של מרווח השירות החוזי, הנמדדת לפי שיעורי ההיוון המפורטים בסעיף 72ב(ב);
- (בא) הכנסה שהוכרה ברווח או הפסד בתקופת הדיווח ביישום סעיף 66א;
- (בב) ביטולים של רכיב השבת-הפסד אשר הוכרו ביישום סעיף 66ב (ראה סעיף 119ו) במידה שבה ביטולים אלה אינם שינויים בתזרימי המזומנים לקיום חוזה של הקבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים;
- (ג) שינויים בתזרימי המזומנים לקיום חוזה, הנמדדים בשיעורי ההיוון שפורטו בסעיף 72ב(ג), במידה שהשינוי מתייחס לשירות עתידי, אלא אם:
- (i) השינוי נובע משינוי בתזרימי המזומנים לקיום חוזה שהוקצו לקבוצת חוזי ביטוח הבסיס שאינו מתאם את

מרווח השירות החוזי עבור קבוצת חוזי ביטוח הבסיס ;
או

(ii) השינוי נובע מיישום סעיפים 57-58 (לגבי חוזים מכבידים), אם הישות מודדת קבוצה של חוזי ביטוח בסיס ביישום גישת הקצאת הפרמיה.

(ד) ההשפעה של הפרשי שער כלשהם הנובעים ממרווח השירות החוזי ; וכך

(ה) הסכום שהוכר ברווח או הפסד בשל שירותים שהתקבלו בתקופה, שנקבע על ידי הקצאה של יתרת מרווח השירות החוזי בסוף תקופת הדיווח (לפני הקצאה כלשהי) על פני תקופת הכיסוי השוטפת והנותרת של קבוצת חוזי ביטוח משנה מוחזקים, ביישום סעיף 119.

66. ישות תתאים את מרווח השירות החוזי של קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים, וכתוצאה מכך תכיר בהכנסה, כאשר הישות מכירה בהפסד בהכרה לראשונה של קבוצה מכבידה של חוזי ביטוח בסיס או בעת תוספת של חוזי ביטוח בסיס מכבידים לקבוצה (ראה סעיפים 119ג-ב119ה).

66. ישות תקים (או תתאים) רכיב השבת-הפסד של הנכס ליתרת הכיסוי בגין קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים על מנת לתאר את ההשבה של הפסדים שהוכרו ביישום סעיפים 66(i)-(ii) ו-66א. רכיב השבת-ההפסד קובע את הסכומים אשר מוצגים ברווח או הפסד כביטולים של השבות של הפסדים מחוזי ביטוח משנה מוחזקים וכתוצאה מכך הם אינם נכללים בהקצאה של פרמיות ששולמו למבטח המשנה (ראה סעיף 119ו).

67. שינויים בתזרימי המזומנים לקיום חוזה הנובעים משינויים בסיכון אי הביצוע על ידי המנפיק של חוזה ביטוח המשנה המוחזק אינם מתייחסים לשירות עתידי ולא יתאימו את מרווח השירות החוזי.

68. חוזי ביטוח משנה מוחזקים לא יכולים להיות מכבידים. לפיכך, הדרישות בסעיפים 47-52 אינן חלות.

גישת הקצאת פרמיה עבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים

69. ישות עשויה להשתמש בגישת הקצאת הפרמיה המפורטת בסעיפים 55-56 ו-59 (שהותאמה על מנת לשקף את המאפיינים של חוזי ביטוח משנה מוחזקים השונים מחוזי ביטוח מונפקים, לדוגמה יצירת הוצאות או הקטנת הוצאות במקום הכנסות) על מנת לפשט

את המדידה של קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים, אם בעת יצירת (inception) הקבוצה:

(א) הישות צופה באופן סביר שתוצאת המדידה לא תהיה שונה באופן מהותי מתוצאת יישום הדרישות בסעיפים 63-68; או

(ב) תקופת הכיסוי של כל חוזה בקבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים (כולל כיסוי ביטוחי מכל הפרמיות שבתחום החוזה שנקבע באותו מועד ביישום סעיף 34) הינה שנה אחת או פחות.

70. ישות אינה יכולה לקיים את התנאי בסעיף 69(א) אם, בעת יצירת הקבוצה, ישות צופה השתנות משמעותית של תזרימי המזומנים לקיום חוזה אשר תשפיע על מדידת הנכס בגין יתרת הכיסוי במהלך התקופה לפני שמתהווה תביעה. השתנות של תזרימי המזומנים לקיום חוזה גדלה בהתאם, לדוגמה:

(א) למידה שבה תזרימי מזומנים עתידיים לקיום חוזה מתייחסים לנגזרים משובצים כלשהם בחוזים; וכן

(ב) לאורך תקופת הכיסוי של הקבוצה של חוזי ביטוח המשנה המוחזקים.

70א. אם ישות מודדת קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים ביישום גישת הקצאת פרמיה, הישות תיישם את סעיף 66א על ידי תיאום הערך בספרים של הנכס ליתרת הכיסוי במקום לתאם את מרווח השירות החוזי.

חוזי השקעה עם מאפייני השתתפות לפי שיקול דעת

71. חוזה השקעה עם מאפייני השתתפות לפי שיקול דעת אינו כולל העברת סיכון ביטוח משמעותי. כתוצאה מכך, הדרישות בתקן דיווח כספי בינלאומי 17 בגין חוזי ביטוח מותאמות עבור חוזי השקעה עם מאפייני השתתפות לפי שיקול דעת כלהלן:

(א) מועד ההכרה לראשונה (ראה סעיפים 25 ו-28) הוא המועד שבו הישות הופכת צד לחוזה;

(ב) תחום החוזה (ראה סעיף 34) מותאם כך שתזרימי המזומנים נמצאים בתחום החוזה אם הם נובעים ממחויבות ממשית של הישות להעביר מזומן במועד נוכחי או עתידי. לישות אין

מחויבות ממשית להעביר מזומן אם יש לה יכולת מעשית לקבוע מחיר עבור ההבטחה להעביר את המזומן שתשקף באופן מלא את סכום המזומן שהובטח והסיכונים המתייחסים; וכן

(ג) ההקצאה של מרווח השירות החוזי (ראה סעיפים 44(ה) ו-45(ה)) מותאמת כך שהישות תכיר במרווח השירות החוזי לאורך התקופה של קבוצת חוזי הביטוח באופן שיטתי שישקף את ההעברה של שירותי ההשקעה בהתאם לחוזה.

תיקון וגריעה

תיקון של חוזה ביטוח

72. אם התנאים של חוזה הביטוח מתוקנים, לדוגמה על ידי הסכם בין הצדדים לחוזה או על ידי שינוי האסדרה, ישות תגרע את החוזה המקורי ותכיר בחוזה המתוקן כחוזה חדש, תוך יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 או תקנים מתאימים אחרים אם, ורק אם, תנאי כלשהו מתנאים (א)-(ג) מתקיים. מימוש זכות שנכללה בתנאים של החוזה איננה תיקון. התנאים הם:

(א) אם התנאים המתוקנים היו נכללים בעת ההתקשרות בחוזה:

(i) החוזה המתוקן היה יוצא מתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17, ביישום סעיפים 3-8א;

(ii) ישות הייתה מפרידה רכיבים שונים מחוזה הביטוח המארח ביישום סעיפים 10-13, וכתוצאה מכך היה נוצר חוזה ביטוח שונה עליו היה חל תקן דיווח כספי בינלאומי 17;

(iii) לחוזה המתוקן היה תחום של חוזה שונה באופן מהותי ביישום סעיף 34; או

(iv) החוזה המתוקן היה נכלל בקבוצת חוזים שונה ביישום סעיפים 14-24.

(ב) החוזה המקורי קיים את הגדרת חוזה ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה, אך החוזה המתוקן אינו מקיים עוד אותה הגדרה, או להיפך; או

(ג) הישות יישמה את גישת הקצאת הפרמיה בסעיפים 53-59 או בסעיפים 69-70 לחוזה המקורי, אך משמעות התיקונים

שהחווה אינו מקיים עוד את הקריטריונים לשימוש בגישה זו בסעיף 53 או בסעיף 69.

73. אם תיקון חווה אינו מקיים אף אחד מהתנאים שבסעיף 72, הישות תטפל בשינויים בתזרימי המזומנים שנגרמו על ידי התיקון כשינויים באומדני תזרימי המזומנים לקיום חווה על ידי יישום סעיפים 40-52.

גריעה

74. ישות תגרוע חווה ביטוח כאשר, ורק כאשר:

(א) הוא מסולק, דהיינו כאשר המחויבות המפורטת בחווה הביטוח פוקעת או נפרעת או מבוטלת; או

(ב) מתקיים תנאי כלשהו מהתנאים שבסעיף 72.

75. כאשר חווה ביטוח מסולק, הישות איננה עוד בסיכון ולכן אינה נדרשת עוד להעביר משאבים כלכליים כלשהם למילוי חווה הביטוח. לדוגמה, כאשר ישות רוכשת ביטוח משנה, עליה לגרוע את חווה (חוזל) ביטוח הבסיס כאשר, ורק כאשר, חווה (חוזל) ביטוח הבסיס מסולק (מסולקים).

76. ישות גורעת חווה ביטוח מתוך קבוצת חוזים על ידי יישום הדרישות הבאות בתקן דיווח כספי בינלאומי 17:

(א) תזרימי המזומנים לקיום חווה שהוקצו לקבוצה מותאמים על מנת לבטל את הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים ואת תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי המתייחסים לזכויות ולמחויבויות שנגרעו מהקבוצה, ביישום סעיפים 40(א)(i) ו-40(ב);

(ב) מרווח השירות החוזי של הקבוצה מותאם בגין השינוי בתזרימי המזומנים לקיום חווה המתוארים ב-77(א), במידה הנדרשת על ידי סעיפים 44(ג) ו-45(ג), אלא אם סעיף 77 חל; וכן

(ג) המספר של יחידות הכיסוי עבור יתרת שירותי חווה ביטוח הצפויים מותאם על מנת לשקף את יחידות הכיסוי שנגרעו מהקבוצה, והסכום של מרווח השירות החוזי שהוכר ברווח או הפסד בתקופה מבוסס על אותו מספר מותאם ביישום סעיף 119.

77. כאשר ישות גורעת חוזה ביטוח כיוון שהיא מעבירה את החוזה לצד שלישי או גורעת חוזה ביטוח ומכירה בחוזה חדש ביישום סעיף 72, הישות תיישם את ההוראות הבאות במקום סעיף 76(ב):

(א) תנאים את מרווח השירות החוזי של הקבוצה ממנה החוזה נגרע, במידה הנדרשת על ידי סעיפים 44(ג) ו-45(ג), בגין ההפרש בין (i) לבין (ii) עבור חוזים שהועברו לצד שלישי או (iii) עבור חוזים שנגרעו ביישום סעיף 72:

(i) השינוי בערך בספרים של קבוצת חוזי הביטוח כתוצאה מגריעת החוזה, ביישום סעיף 76(א);

(ii) הפרמיה שחויבה על ידי צד שלישי;

(iii) הפרמיה שהישות הייתה מחייבת אילו הישות התקשרה בחוזה עם תנאים שווי ערך לחוזה החדש במועד תיקון החוזה, בניכוי פרמיה נוספת כלשהי שחויבה בגין התיקון.

(ב) תמדוד את החוזה החדש שהוכר ביישום סעיף 72 בהנחה שהישות קיבלה את הפרמיה המתוארת בסעיף (א)(iii) במועד התיקון.

הצגה בדוח על המצב הכספי

78. ישות תציג בנפרד בדוח על המצב הכספי את הערך בספרים של תיקים של:

(א) חוזי ביטוח מונפקים שהם נכסים;

(ב) חוזי ביטוח מונפקים שהם התחייבויות;

(ג) חוזי ביטוח משנה מוחזקים שהם נכסים; וכן

(ד) חוזי ביטוח משנה מוחזקים שהם התחייבויות.

79. ישות תכלול נכסים כלשהם בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח שהוכרו ביישום סעיף 28 בבערך בספרים של התיקים המתייחסים של חוזי ביטוח מונפקים, ונכסים או התחייבויות כלשהם בגין תזרימי המזומנים המתייחסים לתיקים של חוזי ביטוח משנה

מוחזקים (ראה סעיף 65(ב)) בערך בספרים של התיקים של חוזי ביטוח משנה מוחזקים.

הכרה והצגה בדוח (בדוחות) על הביצועים הכספיים (סעיפים 120-136)

80. ביישום סעיפים 41 ו-42, ישות תפצל את הסכומים שהוכרו בדוח (בדוחות) על רווח או הפסד ורווח כולל אחר (להלן הדוח (הדוחות) על הביצועים הכספיים) ל:

(א) תוצאות שירותי ביטוח (סעיפים 83-86), כולל הכנסות ביטוח והוצאות שירותי ביטוח; וכן

(ב) הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח (סעיפים 87-92).

81. ישות אינה נדרשת לפצל את השינוי בתיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי בין תוצאות שירותי ביטוח לבין הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח. אם ישות אינה מבצעת הפרדה שכזו, היא תכלול את כל השינוי בתיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי כחלק מתוצאות שירותי הביטוח.

82. ישות תציג הכנסות או הוצאות מחוזי ביטוח משנה מוחזקים בנפרד מההוצאות או ההכנסות מחוזי ביטוח מונפקים.

תוצאות שירותי ביטוח

83. ישות תציג ברווח או הפסד הכנסות ביטוח הנובעות מקבוצות של חוזי ביטוח מונפקים. הכנסות ביטוח יתארו הספקת שירותים הנובעים מהקבוצה של חוזי ביטוח בסכום שמשקף את התמורה שהישות צופה להיות זכאית לה עבור אותם שירותים. סעיפים 120-127 מפרטים כיצד ישות מודדת הכנסות ביטוח.

84. ישות תציג ברווח או הפסד הוצאות שירותי ביטוח הנובעות מקבוצה של חוזי ביטוח מונפקים, הכוללות תביעות שהתהוו (למעט החזרים של רכיבי השקעה), הוצאות שירותי ביטוח אחרות שהתהוו וסכומים אחרים כמתואר בסעיף 103(ב).

85. הכנסות ביטוח והוצאות שירותי ביטוח שהוצגו ברווח או הפסד לא יכללו רכיבי השקעה כלשהם. ישות לא תציג מידע על פרמיות ברווח או הפסד אם מידע שכזה אינו עקבי עם סעיף 83.

86. ישות עשויה להציג הכנסות או הוצאות מקבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים (ראה סעיפים 60-70א), למעט הכנסות מימון או

הוצאות מימון מביטוח, כסכום בודד; או הישות עשויה להציג בנפרד את הסכומים שהושבו ממבטח המשנה ואת ההקצאה של הפרמיות ששולמו אשר יחד מסתכמים לסכום נטו השווה לסכום בודד זה. אם ישות מציגה בנפרד את הסכומים שהושבו ממבטח המשנה ואת ההקצאה של הפרמיות ששולמו, עליה:

- (א) לטפל בתזרימי המזומנים של ביטוח משנה התלויים בתביעות על חוזי הבסיס כחלק מהתביעות שבגינן צפוי שיפוי בהתאם לחוזה ביטוח המשנה המוחזק;
- (ב) לטפל בסכומים ממבטח המשנה שהיא צופה לקבל שאינם תלויים בתביעות בגין חוזי הבסיס (לדוגמה, סוגים מסוימים של עמלות מסירה (ceding commissions)) כהקטנת הפרמיות שישולמו למבטח המשנה;
- (בא) לטפל בסכומים שהוכרו המתייחסים להשבה של הפסדים ביישום סעיפים 66(i)-(ii) ו-66א-66 כסכומים שהושבו ממבטח המשנה; וכן
- (ג) לא להציג את הקצאת הפרמיות ששולמו כהקטנת ההכנסות.

הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח (ראה סעיפים 128-136)

87. הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח מורכבות מהשינוי בערך בספרים של הקבוצה של חוזי ביטוח הנובע:

- (א) מההשפעה של ערך הזמן של הכסף ושינויים בערך הזמן של הכסף; וכן
- (ב) מההשפעה של סיכון פיננסי ושינויים בסיכון הפיננסי; אך
- (ג) למעט שינויים כאמור בקבוצות של חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה אשר היו מתאימים את מרווח השירות החוזי אך לא נעשה תיאום כאמור בעת יישום סעיפים 45(ב)(ii), 45(ב)(iii), 45(ג)(ii) או 45(ג)(iii). אלה נכללים בהוצאות שירותי ביטוח.

.א87. ישות תיישם את:

- (א) סעיף 117א להכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח הנובעות מהיישום של סעיף 115 (צמצום סיכון); וכן
- (ב) סעיפים 88 ו-89 לכל הכנסות מימון אחרות או הוצאות מימון אחרות מביטוח.
- .88. ביישום סעיף 87א(ב), אלא אם סעיף 89 חל, על הישות לבצע בחירת מדיניות חשבונאית בין:
- (א) הכללת הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח לתקופה ברווח או הפסד; או
- (ב) פיצול הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח לתקופה על מנת לכלול ברווח או הפסד סכום הנקבע על ידי הקצאה שיטתית של סך הכנסות המימון או הוצאות המימון הצפויות מביטוח לאורך התקופה של הקבוצה של חוזים, על ידי יישום סעיפים 130-133.
- .89. ביישום סעיף 87א(ב), עבור חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה, שבגינם הישות מחזיקה בפריטי הבסיס, ישות תבצע בחירת מדיניות חשבונאית בין:
- (א) הכללת הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח לתקופה ברווח או הפסד; או
- (ב) פיצול הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח לתקופה על מנת לכלול ברווח או הפסד סכום אשר מבטל חוסר הקבלה חשבונאית עם הכנסות או הוצאות הכלולות ברווח או הפסד על פריטי הבסיס המוחזקים, על ידי יישום סעיפים 134-136.
- .90. אם ישות בוחרת במדיניות חשבונאית המפורטת בסעיף 88(ב) או בסעיף 89(ב), היא תכלול ברווח כולל אחר את ההפרש בין הכנסות המימון או הוצאות המימון מביטוח אשר נמדדו לפי הבסיס המפורט באותם סעיפים לבין סך הכנסות המימון או הוצאות המימון מביטוח לתקופה.

91. אם ישות מעבירה קבוצה של חוזי ביטוח או גורעת חוזה ביטוח ביישום סעיף 77:

(א) היא תסווג מחדש לרווח או הפסד כתיאום בגין סיווג מחדש (ראה תקן חשבונאות בינלאומי 1 הצגת דוחות כספיים) סכומים נותרים כלשהם של הקבוצה (או החוזה) שהוכרו קודם לכן ברווח כולל אחר מאחר שהישות בחרה במדיניות החשבונאית המפורטת בסעיף 88(ב).

(ב) היא לא תסווג מחדש לרווח או הפסד כתיאום בגין סיווג מחדש (ראה תקן חשבונאות בינלאומי 1 הצגת דוחות כספיים) סכומים נותרים כלשהם של הקבוצה (או החוזה) שהוכרו קודם לכן ברווח כולל אחר מאחר שהישות בחרה במדיניות החשבונאית המפורטת בסעיף 89(ב).

92. סעיף 30 דורש מישות לטפל בחוזה ביטוח כפריט כספי בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 21 לצורך התרגום של פריטים ממטבע חוץ למטבע הפעילות של הישות. ישות תכלול הפרשי שער בגין שינויים בערך בספרים של קבוצות של חוזי ביטוח בדוח על רווח או הפסד, אלא אם הם מתייחסים לשינויים בערך בספרים של קבוצות של חוזי ביטוח שנכללו ברווח כולל אחר ביישום סעיף 90, ובמקרה כזה הם יכללו ברווח כולל אחר.

גילוי

93. מטרת דרישות הגילוי היא שישות תספק גילוי למידע בביאורים אשר, יחד עם מידע המסופק בדוח על המצב הכספי, בדוח (בדוחות) על הביצועיים הכספיים ובדוח על תזרימי המזומנים, יעניק בסיס למשתמשים בדוחות הכספיים לבחון את השפעה שיש לחוזים שבתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17 על מצבה הכספי של הישות, ביצועיה הכספיים ותזרימי המזומנים שלה. על מנת להשיג מטרה זו, ישות תספק גילוי למידע כמותי ואיכותי לגבי:

(א) הסכומים שהוכרו בדוחותיה הכספיים לגבי חוזים שבתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17 (ראה סעיפים 97-116);

(ב) שיקולי הדעת המשמעותיים, ושינויים באותם שיקולי דעת משמעותיים, שהופעלו ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 (ראה סעיפים 117-120); וכן

(ג) מהות והיקף הסיכונים מחוזים שבתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17 (ראה סעיפים 121-132).

94. ישות תשקול את רמת הפירוט הדרושה כדי לספק את מטרת הגילוי ומידת הדגש שיש לתת לכל אחת מהדרישות השונות. אם הגילויים המסופקים, ביישום סעיפים 97-132, אינם מספיקים כדי לקיים את המטרה שבסעיף 93, ישות תיתן גילוי למידע נוסף הנדרש על מנת לקיים מטרה זו.
95. ישות תקבץ או תפצל מידע כך שמידע שימושי לא יוסווה על ידי הכללה של כמות גדולה של פירוטים חסרי משמעות או על ידי הקיבוץ של פריטים בעלי מאפיינים שונים.
96. סעיפים 29-31 לתקן חשבונאות בינלאומי 1 מפרטים דרישות המתייחסות למהותיות ולקיבוץ של מידע. דוגמאות לבסיסי קיבוץ שיכולות להיות הולמות למידע שניתן לו גילוי לגבי חוזי ביטוח הם:
- (א) סוג חוזה (לדוגמה, קווי מוצר עיקריים);
- (ב) אזור גיאוגרפי (לדוגמה, מדינה או מחוז); או
- (ג) מגזר בר דיווח, כהגדרתו בתקן דיווח כספי בינלאומי 8 מגזרי פעילות.

הסבר לגבי סכומים שהוכרו

97. מתוך הגילויים הנדרשים בסעיפים 98-109א, רק אלה שבסעיפים 98-100, 102-103, 105-105ב ו-109א חלים על חוזים לגביהם יושמה גישת הקצאת הפרמיה. אם ישות משתמשת בגישת הקצאת הפרמיה, עליה לתת גילוי גם:
- (א) לקריטריונים בסעיפים 53 ו-69 שבהם היא עמדה;
- (ב) אם היא מבצעת תיאום עבור ערך הזמן של הכסף ועבור השפעת הסיכון הפיננסי ביישום סעיפים 56, 57 (ב) ו-59 (ב); וכן
- (ג) לשיטה שהיא בחרה להכיר בתזרימי מזומנים לרכישת ביטוח ביישום סעיף 59 (א).

98. ישות תיתן גילוי להתאמות המציגות כיצד השתנו הערכים בספרים נטו של חוזים שבתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17 במהלך התקופה עקב תזרימי מזומנים והכנסות או הוצאות שהוכרו בדוח (בדוחות) על הביצועים הכספיים. ייתן גילוי להתאמות נפרדות עבור חוזי ביטוח מונפקים ועבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים. ישות

תתאים את הדרישות שבסעיפים 109-100 על מנת לשקף את מאפייני חוזי ביטוח המשנה המוחזקים שהם שונים מחוזי ביטוח מונפקים; לדוגמה, יצירת או הקטנת הוצאות במקום הכנסות.

99. ישות תספק מידע מספיק בהתאמות על מנת לאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים לזהות שינויים בין תזרימי מזומנים לבין סכומים שהוכרו בדוח (בדוחות) על הביצועים הכספיים. על מנת לציית לדרישה זו, על הישות:

(א) לתת גילוי, בטבלה, להתאמות המפורטות בסעיפים 100-105ב; וכן

(ב) עבור כל התאמה, להציג את הערכים בספרים נטו בתחילת התקופה ובסופה, תוך פיצול לסכום עבור תיקים של חוזים שהם נכסים ולסכום עבור תיקים של חוזים שהם התחייבויות, השווים לסכומים המוצגים בדוח על המצב הכספי ביישום סעיף 78.

100. ישות תיתן גילוי להתאמות מיתרות הפתיחה ליתרות סגירה בנפרד עבור כל אחד מאלה:

(א) ההתחייבויות (או הנכסים) נטו עבור יתרת רכיב הכיסוי, למעט רכיב הפסד כלשהו.

(ב) רכיב הפסד כלשהו (ראה סעיפים 47-52 וכן 57-58).

(ג) ההתחייבויות עבור תביעות שהתהוו. עבור חוזי ביטוח לגביהם יושמה גישת הקצאת הפרמיה המתוארת בסעיפים 53-59 או 69-70א, ישות תיתן גילוי להתאמות נפרדות עבור:

(i) האומדנים של הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים; וכן

(ii) תיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי.

101. עבור חוזי ביטוח, מלבד אלה שלגביהם יושמה גישת הקצאת הפרמיה המתוארת בסעיפים 53-59 או 69-70א, ישות תיתן גילוי גם להתאמות מיתרות הפתיחה ליתרות הסגירה בנפרד עבור כל אחד מ:

(א) האומדנים של הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים;

- (ב) תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי; וכן
- (ג) מרווח השירות החוזי.
102. מטרת ההתאמות בסעיפים 100-101 היא לספק מידע מסוגים שונים לגבי תוצאות שירותי ביטוח.
103. ישות תיתן בהתאמות הנדרשות בסעיף 100 גילוי נפרד לכל אחד מהסכומים הבאים המתייחסים לשירותים, אם מתאים:
- (א) הכנסות ביטוח.
- (ב) הוצאות שירותי ביטוח, תוך הצגה בנפרד של:
- (i) תביעות שהתהוו (למעט רכיבי השקעה) והוצאות שירותי ביטוח אחרות שהתהוו;
- (ii) הפחתת תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח;
- (iii) שינויים המתייחסים לשירות עבר, דהיינו שינויים בתזרימי מזומנים לקיום חוזה המתייחסים להתחייבויות עבור תביעות שהתהוו; וכן
- (iv) שינויים המתייחסים לשירות עתידי, דהיינו הפסדים בקבוצות של חוזים מכבידים וביטולים של הפסדים כאלה.
- (ג) רכיבי השקעה שלא נכללו בהכנסות ביטוח ובהוצאות שירותי ביטוח (יחד עם החזרי פרמיות, אלא אם כן החזרי הפרמיות מוצגים כחלק מתזרימי המזומנים בתקופה המתוארים בסעיף 105(א)(i)).
104. ישות תיתן בהתאמות הנדרשות בסעיף 101 גילוי נפרד לכל אחד מהסכומים הבאים המתייחסים לשירותים, אם מתאים:
- (א) שינויים המתייחסים לשירות עתידי, ביישום סעיפים 96-118, תוך הצגה בנפרד:
- (i) שינויים באומדנים המתאמים את מרווח השירות החוזי;

(ii) שינויים באומדנים שאינם מתאמים את מרווח השירות החוזי, דהיינו הפסדים בקבוצות של חוזים מכבידים וביטולים של הפסדים כאלה; וכן

(iii) ההשפעות של חוזים שהוכרו לראשונה בתקופה.

(ב) שינויים המתייחסים לשירות שוטף, דהיינו:

(i) הסכום של מרווח השירות החוזי שהוכר ברווח או הפסד על מנת לשקף את ההעברה של שירותים;

(ii) השינוי בתיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי שאינו מתייחס לשירות עתידי או לשירות עבר; וכן

(iii) תיאומים בהתאם לניסיון (ראה סעיפים 97(ג) ו-113ב(א)), למעט סכומים המתייחסים לתיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי שנכללו ב-97(ii).

(ג) שינויים המתייחסים לשירות עבר, דהיינו שינויים בתזרימי המזומנים לקיום חוזה המתייחסים לתביעות שהתהוו (ראה סעיפים 97(ב) ו-113ב(א)).

105. על מנת להשלים את ההתאמות בסעיפים 100-101, ישות תיתן גם גילוי נפרד לכל אחד מהסכומים הבאים שאינו מתייחס לשירותים שסופקו בתקופה, אם מתאים:

(א) תזרימי מזומנים בתקופה, כולל:

(i) פרמיות שהתקבלו עבור חוזי ביטוח מונפקים (או ששולמו עבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים);

(ii) תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח; וכן

(iii) תביעות שהתהוו ששולמו והוצאות שירותי ביטוח אחרות ששולמו עבור חוזי ביטוח מונפקים (או שהושבו עבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים), למעט תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח.

(ב) השפעת השינויים בסיכון אי ביצוע על ידי המנפיק של חוזי ביטוח משנה מוחזקים;

- (ג) הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח; וכן
- (ד) סעיפים נוספים כלשהם שעשויים להידרש על מנת להבין את השינוי בערך בספרים נטו של חוזי הביטוח.
- 105א. ישות תיתן גילוי להתאמה בין יתרת הפתיחה לבין יתרת הסגירה של נכסים בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח שהוכרו ביישום סעיף 28ב. ישות תקבץ מידע להתאמה ברמה שהיא עקבית לזו שבהתאמה של חוזי ביטוח ביישום סעיף 98.
- 105ב. ישות תיתן גילוי בנפרד בהתאמה הנדרשת לפי סעיף 105א להפסדים מירידת ערך כלשהם ולביטולים של הפסדים מירידת ערך כלשהם שהוכרו ביישום סעיפים 28ה-28ו.
106. עבור חוזי ביטוח מונפקים, מלבד אלה שלגביהם יושמה גישת הקצאת הפרמיה המתוארת בסעיפים 53-59, ישות תיתן גילוי לניתוח של הכנסות הביטוח שהוכרו בתקופה המורכב מ:
- (א) הסכומים המתייחסים לשינויים בהתחייבות בגין יתרת הכיסוי כמפורט בסעיף 124ב, תוך הצגה בנפרד של:
- (i) הוצאות שירותי ביטוח שהתהוו במהלך התקופה כמפורט בסעיף 124ב(א);
- (ii) השינוי בתיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי, כמפורט בסעיף 124ב(ב);
- (iii) הסכום של מרווח השירות החוזי שהוכר ברווח או הפסד עקב ההעברה של שירותי חוזה ביטוח בתקופה, כמפורט בסעיף 124ב(ג); וכן
- (iv) סכומים אחרים, אם קיימים, לדוגמה, תיאומים בהתאם לניסיון בגין פרמיות שהתקבלו מלבד אלה אשר מתייחסים לשירות עתידי כמפורט בסעיף 124ב(ד).
- (ב) ההקצאה של החלק של הפרמיות המתייחס להשבה של תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח (ראה סעיף 125).
107. עבור חוזי ביטוח, מלבד אלה שלגביהם יושמה גישת הקצאת הפרמיה המתוארת בסעיפים 53-59 או 69-70א, ישות תיתן גילוי להשפעה על הדוח על המצב הכספי בנפרד עבור חוזי ביטוח מונפקים

ועבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים שהוכרו לראשונה בתקופה, המציגה את השפעתם בהכרה לראשונה על:

(א) האומדנים של הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים שליליים, תוך הצגה בנפרד של הסכום של תזרימי המזומנים לרכישת ביטוח;

(ב) האומדנים של הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים חיוביים;

(ג) תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי; וכן

(ד) מרווח השירות החוזי.

108. בגילויים הנדרשים על ידי סעיף 107, ישות תיתן גילוי נפרד לסכומים הנובעים מ:

(א) חוזים שנרכשו מישויות אחרת בהעברות של חוזי ביטוח או בצירופי עסקים; וכן

(ב) קבוצות של חוזים שהם מכבידים.

109. עבור חוזי ביטוח, מלבד אלה שלגביהם יושמה גישת הקצאת הפרמיה המתוארת בסעיפים 53-59 או 69-70א, ישות תיתן גילוי כמותי מתי היא צופה להכיר במרווח השירות החוזי שנותר בסוף תקופת הדיווח ברווח או הפסד, ברצועות זמן מתאימות. מידע שכזה יינתן בנפרד עבור חוזים מונפקים ועבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים.

109א. ישות תיתן גילוי כמותי, ברצועות זמן מתאימות, מתי היא צופה לגרוע נכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח ביישום סעיף 28ג.

הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח

110. ישות תיתן גילוי ותסביר את סך הסכום של הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח בתקופת הדיווח. בפרט, ישות תסביר את הקשר בין הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח לבין תשואת ההשקעה על נכסיה, על מנת לאפשר למשתמשים בדוחותיה הכספיים להעריך את המקורות של הכנסות מימון או הוצאות מימון שהוכרו ברווח או הפסד וברווח כולל אחר.

111. עבור חוזים עם מאפייני השתתפות ישירה, הישות תתאר את הרכב פריטי הבסיס ותיתן גילוי לשווים ההוגן.
112. עבור חוזים עם מאפייני השתתפות ישירה, אם ישות בוחרת שלא לתאם את מרווח השירות החוזי בגין שינויים אחדים בתזרימי המזומנים לקיום חוזה, ביישום סעיף 115, עליה לתת גילוי להשפעה של אותה בחירה על התיאום למרווח השירות החוזי בתקופה השוטפת.
113. עבור חוזים עם מאפייני השתתפות ישירה, אם ישות משנה את הבסיס לפיצול של הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח בן רווח או הפסד לבין רווח כולל אחר, ביישום סעיף 135, עליה לתת גילוי, בתקופה שבה חל השינוי בגישה:
- (א) לסיבה לכך שהישות נדרשה לשנות את הבסיס לפיצול;
- (ב) לסכום של תיאום כלשהו, עבור כל סעיף בדוחות הכספיים שהושפע; וכן
- (ג) לערך בספרים של הקבוצה של חוזי ביטוח לגביה השינוי יושם במועד השינוי.

סכומי מעבר

114. ישות תספק גילויים שיאפשרו למשתמשים בדוחות הכספיים לזהות את ההשפעה של קבוצות חוזי הביטוח הנמדדות במועד המעבר תוך יישום גישת היישום למפרע המותאם (modified retrospective approach) (ראה סעיפים 6-19גא) או גישת השווי ההוגן (ראה סעיפים 20-24גב) לגבי מרווח השירות החוזי והכנסות ביטוח בתקופות עוקבות. לפיכך, ישות תיתן גילוי להתאמה של מרווח השירות החוזי ביישום סעיף 101(ג), והסכום של הכנסות הביטוח ביישום סעיף 103(א), בנפרד עבור:
- (א) חוזי ביטוח שהיו קיימים במועד המעבר שלגביהם הישות יישמה את גישת היישום למפרע המותאם;
- (ב) חוזי ביטוח שהיו קיימים במועד המעבר שלגביהם הישות יישמה את גישת השווי ההוגן; וכן
- (ג) כל חוזי הביטוח האחרים.

115. עבור כל התקופות לגביהן ניתנים גילויים ביישום סעיפים 114(א) או 114(ב), על מנת לאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין את המהות והמשמעות של השיטות שנעשה בהם שימוש ושיקולי הדעת שהופעלו בקביעת סכומי המעבר, ישות תסביר כיצד היא קבעה את המדידה של חוזי ביטוח במועד המעבר.

116. ישות אשר בוחרת לפצל הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח בין רווח או הפסד לבין רווח כולל אחר מיישמת את סעיפים 18(ב), 19(ב), 24(ב) ו-24(ג) על מנת לקבוע את ההפרש המצטבר בין הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח שהיו מוכרות ברווח או הפסד לבין סך הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח במועד המעבר של הקבוצות של חוזי ביטוח לגביהן יושם הפיצול. עבור כל התקופות שבהן קיימים הסכומים שנקבעו תוך יישום סעיפים אלה, הישות תיתן גילוי להתאמה מיתרות הפתיחה ליתרת הסגירה של הסכומים המצטברים שנכללו ברווח כולל אחר בגין נכסים פיננסיים שנמדדו בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר המתייחסים לקבוצות של חוזי ביטוח. ההתאמה תכלול, לדוגמה, רווחים או הפסדים שהוכרו ברווח כולל אחר בתקופה ורווחים או הפסדים שהוכרו קודם לכן ברווח כולל אחר בתקופות קודמות ואשר סווגו מחדש בתקופה לרווח או הפסד.

שיקולי דעת משמעותיים ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17

117. ישות תיתן גילוי לשיקולי דעת משמעותיים ולשינויים בשיקולי הדעת שהופעלו ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17. באופן ספציפי, ישות תיתן גילוי לנתונים, להנחות ולטכניקות האמידה ששימשו, כולל:

(א) השיטות ששימשו למדוד חוזי ביטוח בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17 והתהליכים לאמידת הנתונים לשיטות אלה. אלא אם הדבר אינו מעשי, ישות תספק גם מידע כמותי לגבי נתונים אלה.

(ב) שינויים כלשהם בשיטות ובתהליכים לאמידת הנתונים ששימשו למדוד חוזים, הסיבה לכל שינוי וסוגי החוזים המושפעים.

(ג) במידה שלא נכללו ב-(א), הגישה ששימשה :

(i) להבחין שינויים באומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מהפעלת שיקול דעת משינויים אחרים באומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים עבור חוזים ללא מאפייני השתתפות ישירה (ראה סעיף 98ב).

(ii) לקבוע את תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי, כולל אם שינויים בתיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי מפוצלים לרכיב שירותי ביטוח ולרכיב מימון מביטוח או אם הם מוצגים במלואם בתוצאות שירותי ביטוח ;

(iii) לקבוע שיעורי היוון ;

(iv) לקבוע רכיבי השקעה ; וכן

(v) לקבוע את המשקל היחסי של ההטבות המסופקות על ידי כיסוי ביטוחי ושירות תשואה על ההשקעה או על ידי כיסוי ביטוחי ושירות המתייחס להשקעה (ראה סעיפים 119ב-119ב).

118. אם, ביישום סעיף 88(ב) או סעיף 89(ב), ישות בוחרת לפצל הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח לסכומים המוצגים ברווח או הפסד וסכומים המוצגים ברווח כולל אחר, הישות תיתן גילוי להסבר על השיטות ששימשו לקביעת הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח שהוכרו ברווח או הפסד.

119. ישות תיתן גילוי לגבי רמת המובהקות (confidence level) ששימשה לקבוע את תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי. אם הישות משתמשת בטכניקה אחרת מאשר טכניקת רמת המובהקות לקביעת תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי, עליה לתת גילוי לטכניקה שנעשה בה שימוש ולרמת המובהקות המתאימה לתוצאות של טכניקה זו.

120. ישות תיתן גילוי לעקום התשואה (או לטווח עקומי התשואה) ששימש להיוון תזרימי המזומנים שאינם משתנים בהתאם לתשואות פריטי הבסיס, ביישום סעיף 36. כאשר ישות מספקת גילוי שכזה במקובץ עבור מספר קבוצות של חוזי ביטוח, היא תספק גילויים כאלה בצורת ממוצעים משוקללים, או טווחים צרים באופן יחסי.

מהות הסיכונים הנובעים מחוזים שבתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17 והיקפם

121. ישות תיתן גילוי למידע שיאפשר למשתמשים בדוחותיה הכספיים להעריך את המהות, הסכום, העיתוי ואי הוודאות של תזרימי מזומנים עתידיים הנובעים מחוזים שבתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17. סעיפים 122-132 כוללים דרישות לגילויים שבדרך כלל יהיו נחוצים על מנת לקיים דרישה זו.
122. גילויים אלה מתמקדים בסיכוני הביטוח ובסיכונים הפיננסיים הנובעים מחוזי ביטוח וכיצד הם נוהלו. סיכונים פיננסיים כוללים, בדרך כלל, סיכון אשראי, סיכון נזילות וסיכון שוק, אך אינם מוגבלים להם.
123. אם המידע שניתן לו גילוי לגבי חשיפתה של ישות לסיכון בסוף תקופת הדיווח אינו מייצג את חשיפתה לסיכון במהלך התקופה, הישות תיתן גילוי לעובדה זו, הסיבה מדוע החשיפה בסוף התקופה אינה מייצגת, ומידע נוסף שמייצג את חשיפתה לסיכון במהלך התקופה.
124. לגבי כל סוג של סיכון הנובע מחוזים שבתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17, ישות תיתן גילוי:
- (א) לחשיפות לסיכון וכיצד הן נוצרות;
 - (ב) למטרות, למדיניות ולתהליכים של הישות לניהול הסיכון והשיטות ששימשו למדידת הסיכונים; וכן
 - (ג) לשינויים כלשהם ב- (א) או ב- (ב) מהתקופה הקודמת.
125. לגבי כל סוג של סיכון הנובע מחוזים שבתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17, ישות תיתן גילוי:
- (א) לתמצית מידע כמותי אודות חשיפתה לאותו סיכון בסוף תקופת הדיווח. גילוי זה יתבסס על המידע המסופק לצרכים פנימיים לאנשי מפתח בהנהלה של הישות.
 - (ב) לגילויים הנדרשים לפי סעיפים 127-132, במידה והם אינם מסופקים ביישום (א) של סעיף זה.
126. ישות תיתן גילוי למידע בדבר השפעת המסגרות הפיקוחיות שבהן היא פועלת; לדוגמה, דרישות הון מינימלי או ערבויות שיעור ריבית נדרשות. אם ישות מיישמת את סעיף 20 בקביעת הקבוצות של חוזי

ביטוח עליהם היא מיישמת את דרישות ההכרה והמדדה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17, עליה לתת גילוי לעובדה זו.

כל סוגי הסיכונים - ריכוזי סיכון

127. ישות תיתן גילוי למידע לגבי ריכוזי סיכון הנובעים מחוזים שבתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17, כולל תיאור כיצד הישות קובעת את הריכוזים, ותיאור המאפיינים המשותפים שמזהים כל אחד מהריכוזים (לדוגמה, הסוג של אירוע מבוטח, ענף, אזור גיאוגרפי או מטבע). ריכוזי סיכון פיננסי עשויים לנבוע, לדוגמה, מערביות שיעור ריבית שנכנסות לתוקף ברמה זהה עבור מספר רב של חוזים. ריכוזי סיכון פיננסי עשויים גם לנבוע מריכוזי סיכון לא פיננסי; לדוגמה, אם ישות מספקת הגנה לאחריות מוצר (product liability protection) לחברות תרופות וגם מחזיקה בהשקעות בחברות אלה.

סיכון ביטוח וסיכון שוק - ניתוח רגישות

128. ישות תיתן גילוי למידע לגבי רגישויות לשינויים במשתני סיכון הנובעים מחוזים שבתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17. על מנת לצייט לדרישה זו, ישות תיתן גילוי:

(א) לניתוח רגישות תוך הצגת האופן שבו רווח או הפסד והון היו מושפעים על ידי שינויים שהיו אפשריים באופן סביר במשתני סיכון בסוף תקופת הדיווח:

(i) לגבי סיכון ביטוח - תוך הצגת ההשפעה על חוזי ביטוח מונפקים, לפני ואחרי צמצום הסיכון על ידי חוזי ביטוח משנה מוחזקים; וכן

(ii) לגבי כל סוג של סיכון שוק - באופן המסביר את הקשר שבין הרגישויות לשינויים במשתני סיכון הנובעים מחוזי ביטוח לבין אלה הנובעים מנכסים פיננסיים המוחזקים על ידי הישות.

(ב) לשיטות ולהנחות ששימשו בהכנת ניתוח הרגישות; וכן

(ג) לשינויים מהתקופה הקודמת בשיטות ובהנחות ששימשו בהכנת ניתוח הרגישות, ולסיבות לשינויים אלה.

129. אם ישות מכינה ניתוח רגישות, המציג את האופן שבו סכומים השונים מאלה המפורטים בסעיף 128(א) מושפעים משינויים במשתני סיכון ומשתמשת בניתוח רגישות זה על מנת לנהל סיכונים הנובעים מחוזים שבתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17, היא

יכולה להשתמש בניתוח רגישות זה במקום הניתוח המפורט בסעיף 128(א). הישות תיתן גילוי גם :

(א) להסבר השיטה ששימשה להכנת ניתוח רגישות כזה ולפרמטרים ולהנחות העיקריים שבבסיס המידע שסופק; וכן

(ב) להסבר המטרה של השיטה שנעשה בה שימוש ולמגבלות כלשהן שעשויות לבוא לידי ביטוי במידע המסופק.

סיכון ביטוח - התפתחות תביעות

130. ישות תיתן גילוי לתביעות בפועל בהשוואה לאומדנים קודמים של סכום התביעות הלא מהוון (כלומר, התפתחות תביעות). הגילוי לגבי התפתחות תביעות יתחיל מהתקופה שבה התעוררה התביעה המהותית המוקדמת (התביעות המהותיות המוקדמות) ביותר ואשר לגביה עדיין קיימת אי ודאות לגבי הסכום והעיתוי של תשלומי התביעות בסוף תקופת הדיווח; אך הגילוי אינו נדרש להתחיל לגבי תקופה של לפני עשר שנים ומעלה לפני סוף תקופת הדיווח. ישות אינה נדרשת לתת גילוי למידע לגבי ההתפתחות של תביעות שלגביהן אי ודאות לגבי הסכום והעיתוי של תשלומי תביעות נפתרות, בדרך כלל, תוך שנה אחת. ישות תבצע התאמה בין הגילוי אודות התפתחות תביעות לבין הערך בספרים המצרפי של הקבוצות של חוזי ביטוח, אשר הישות נותנת להם גילוי ביישום סעיף 100(ג).

סיכון אשראי - מידע אחר

131. עבור סיכון אשראי הנובע מחוזים שבתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17, ישות תיתן גילוי:

(א) לסכום המייצג באופן הטוב ביותר את החשיפה המירבית שלה לסיכון אשראי בסוף תקופת הדיווח, בנפרד עבור חוזי ביטוח מונפקים ועבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים; וכן

(ב) למידע לגבי איכות האשראי של חוזי ביטוח משנה המוחזקים שהם נכסים.

סיכון נזילות - מידע אחר

132. עבור סיכון נזילות הנובע מחוזים שבתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17, ישות תיתן גילוי:

(א) לתיאור האופן שבו היא מנהלת את סיכון הנזילות.

- (ב) לניתוחי מועדי פירעון נפרדים עבור תיקים של חוזי ביטוח מונפקים שהם התחייבויות ותיקים של חוזי ביטוח משנה מוחזקים שהם התחייבויות אשר מציגים, לכל הפחות, תזרימי מזומנים נטו של התיקים לכל אחת מחמש השנים הראשונות לאחר מועד הדיווח ובמצטבר לתקופה מעבר לחמש השנים הראשונות. ישות אינה נדרשת לכלול בניתוחים אלה התחייבויות בגין יתרת כיסוי הנמדדות ביישום סעיפים 59-55 וסעיפים 69-70א. הניתוחים עשויים להיות בצורה של:
- (i) ניתוח, לפי עיתוי משוער, של יתרת תזרימי המזומנים נטו שאינם מהוונים; או
- (ii) ניתוח, לפי עיתוי משוער, של האומדנים של הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים.
- (ג) לסכומים שישולמו על פי דרישה, תוך הסבר הקשר בין סכומים כאלה לבין הערך בספרים של התיקים של חוזים המתייחסים, אם לא ניתן גילוי ביישום סעיף (ב) של סעיף זה.

נספח א

מונחים מוגדרים

נספח זה מהווה חלק בלתי נפרד של תקן דיווח כספי בינלאומי 17 חוזי ביטוח.

מרווח שירות חוזי
(contractual service margin)

רכיב מהערך בספרים של הנכס או של ההתחייבות של **קבוצה של חוזי ביטוח** המייצג את הרווח שטרם מומש, שבו תכיר הישות, ככל שהיא מספקת **שירותי חוזה ביטוח** בהתאם לחוזי הביטוח בקבוצה.

תקופת כיסוי
(coverage period)

התקופה שבמהלכה הישות מספקת **שירותי חוזה ביטוח**. תקופה זו כוללת את **שירותי חוזה הביטוח** אשר מתייחסים לכל הפרמיות שבתחום **חוזה הביטוח**.

הפרש בין:

(א) עבור תקבולי פרמיות (ותזרימי מזומנים מתייחסים כלשהם כמו **תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח** ומיסים על פרמיות ביטוח) - האומדן לתחילת התקופה של הסכומים הצפויים בתקופה לבין תזרימי המזומנים בפועל בתקופה; או

(ב) עבור הוצאות שירותי ביטוח (למעט הוצאות לרכישת ביטוח) - האומדן לתחילת התקופה של הסכומים הצפויים להתהוות בתקופה לבין הסכומים בפועל שהתהוו בתקופה.

סיכון פיננסי
(financial risk)

הסיכון של שינוי עתידי אפשרי באחד או יותר מהמשתנים המוגדרים הבאים: שיעור ריבית, מחיר מכשיר פיננסי, מחיר סחורת יסוד, שער חליפין של מטבע, מדד מחירים או שיעורים, דירוג אשראי או מדד אשראי או משתנה אחר, בתנאי שבמקרה של משתנה לא פיננסי, משתנה זה אינו ייחודי לצד לחוזה.

מונחים מוגדרים (המשך)

<p>אומדן מפורש, לא מוטה ומשוקלל הסתברות (כלומר, ערך חזוי) של הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים השליליים בניכוי הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים החיוביים אשר ינבעו ככל שהישות מקיימת חוזי ביטוח, כולל תיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי.</p>	<p>תזרימי מזומנים לקיום חוזה (fulfilment cash) (flows)</p>
<p>מערכת של חוזי ביטוח הנובעת מפיצול תיק של חוזי ביטוח, לכל הפחות, לחוזים שהונפקו בתוך תקופה שאינה עולה על שנה אחת, ואשר בעת הכרה לראשונה:</p>	<p>קבוצה של חוזי ביטוח (group of) insurance (contracts)</p>
<p>(א) הם מכבידים, אם ישנם כאלה;</p>	
<p>(ב) לא קיימת אפשרות משמעותית שיהפכו למכבידים לאחר מכן, אם ישנם כאלה; או</p>	
<p>(ג) אינם נכללים ב-(א) או (ב), אם ישנם כאלה.</p>	
<p>תזרימי מזומנים הנובעים מעלויות מכירה, חיתום ופעילות התחלתית של קבוצה של חוזי ביטוח (שהונפקו או שחזוי שיונפקו) הניתנים לייחוס במישרין לתיק של חוזי ביטוח אליו שייכת הקבוצה. תזרימי מזומנים כאלה כוללים תזרימי מזומנים שאינם ניתנים לייחוס במישרין לחוזים בודדים או לקבוצות של חוזי ביטוח שבתוך התיק.</p>	<p>תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח (insurance) acquisition cash (flows)</p>
<p>חוזה לפיו צד אחד (המנפיק) מקבל על עצמו סיכון ביטוח משמעותי מצד אחר (בעל הפוליסה) על ידי הסכמה לפצות את בעל הפוליסה אם אירוע עתידי לא ודאי מוגדר (האירוע המבוטח) משפיע לרעה על בעל הפוליסה.</p>	<p>חוזה ביטוח (insurance contract)</p>

מונחים מוגדרים (המשך)

<p>השירותים הבאים שישות מספקת לבעל פוליסה של חוזה ביטוח :</p>	<p>שירותי חוזה ביטוח (insurance) (contract services)</p>
<p>(א) כיסוי לאירוע מבוטח (כיסוי ביטוחי);</p>	
<p>(ב) עבור חוזי ביטוח ללא מאפייני השתתפות ישירה, היצירה של תשואה על השקעה לבעל הפוליסה, אם מתאים (שירות תשואה על השקעה); וכן</p>	
<p>(ג) עבור חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה, הניהול של פריטי בסיס מטעם בעל הפוליסה (שירות המתייחס להשקעה).</p>	
<p>חוזה ביטוח אשר, בעת ההתקשרות בו :</p>	<p>חוזה ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה (insurance) contract with direct participation (features)</p>
<p>(א) התנאים החוזיים קובעים שבעל הפוליסה משתתף בחלק של קבוצה (pool) של פריטי בסיס מזוהה בבירור ;</p>	
<p>(ב) הישות צופה לשלם לבעל הפוליסה סכום השווה לחלק משמעותי של תשואות השווי ההוגן על פריטי הבסיס ; וכן</p>	
<p>(ג) הישות צופה שחלק יחסי משמעותי משינוי כלשהו בסכומים שישולמו לבעל הפוליסה ישתנה בהתאם לשינוי בשווי ההוגן של פריטי הבסיס.</p>	
<p>חוזה ביטוח שאינו חוזה ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה.</p>	<p>חוזה ביטוח ללא מאפייני השתתפות ישירה (insurance) contract without direct participation (features)</p>
<p>סיכון, מלבד סיכון פיננסי, המועבר מהמחזיק בחוזה למנפיק.</p>	<p>סיכון ביטוח (insurance risk)</p>

מונחים מוגדרים (המשך)

אירוע עתידי לא ודאי המכוסה על ידי חוזה ביטוח היוצר סיכון ביטוח.	אירוע מבוטח (insured event)
הסכומים שחוזה ביטוח דורש שהישות תחזיר (repay) לבעל הפוליסה בכל הנסיבות, ללא קשר אם התרחש אירוע מבוטח.	רכיב השקעה (investment component)
מכשיר פיננסי המספק למשקיע מסוים את הזכות החוזית לקבל, כתוספת לסכום שאינו כפוף לשיקול דעתו של המנפיק, סכומים נוספים:	חוזה השקעה עם מאפייני השתתפות לפי שיקול דעת (investment contract with discretionary participation features)
(א) אשר צפויים להיות חלק משמעותי מסך ההטבות החוזיות;	
(ב) אשר בהתאם לחוזה עיתויים או סכומם הם לפי שיקול דעתו של המנפיק; וכן	
(ג) המבוססים חוזית על:	
(i) התשואות על קבוצה מוגדרת של חוזים או סוג מוגדר של חוזה;	
(ii) תשואות השקעה שמומשו ו/או טרם מומשו על קבוצה מוגדרת של נכסים המוחזקים על ידי המנפיק; או	
(iii) הרווח או ההפסד של הישות או הקרן שהנפיקו את החוזה.	

מונחים מוגדרים (המשך)

מחויבות של ישות :	התחייבות עבור תביעות שהתהוו (liability for incurred claims)
<p>(א) לחקור ולשלם תביעות תקפות עבור אירועים מבוטחים אשר התרחשו כבר, כולל אירועים שהתרחשו אך לא דווחו בגינם תביעות, וכן הוצאות ביטוח אחרות שהתהוו; וכן</p> <p>(ב) לשלם סכומים שאינם נכללים ב-(א) ואשר מתייחסים ל:</p> <p>(i) שירותי חוזה ביטוח אשר סופקו כבר; או</p> <p>(ii) רכיבי השקעה כלשהם או סכומים אחרים שאינם מתייחסים להספקה של שירותי חוזה ביטוח ושאינם נכללים בהתחייבות בגין יתרת כיסוי.</p>	
מחויבות של ישות :	התחייבות בגין יתרת כיסוי (liability for remaining coverage)
<p>(א) לחקור ולשלם תביעות תקפות בהתאם לחוזה ביטוח קיימים עבור אירועים מבוטחים שעדיין לא התרחשו (כלומר המחויבות המתייחסת לחלק שטרם פג של כיסוי ביטוחי); וכן</p> <p>(ב) לשלם סכומים בהתאם לחוזה ביטוח קיימים שאינם נכללים ב-(א) ואשר מתייחסים ל:</p> <p>(i) שירותי חוזה ביטוח שטרם סופקו (כלומר, המחויבויות המתייחסות להספקה עתידית של שירותי חוזה ביטוח); או</p> <p>(ii) רכיבי השקעה כלשהם או סכומים אחרים שאינם מתייחסים להספקה של שירותי חוזה ביטוח ואשר לא הועברו להתחייבות עבור תביעות שהתהוו.</p>	

מונחים מוגדרים (המשך)

צד שיש לו זכות לפיצוי לפי חוזה ביטוח אם מתרחש אירוע מבוטח.	בעל פוליסה (policyholder)
חוזה ביטוח הכפופים לסיכונים דומים ומנוהלים יחד.	תיק של חוזה ביטוח (portfolio of insurance contracts)
חוזה ביטוח המונפק על ידי ישות אחת (מבטח המשנה) על מנת לפצות ישות אחרת עבור תביעות הנובעות מחוזה ביטוח, אחד או יותר, שהונפק על ידי אותה ישות אחרת (חוזה בסיס).	חוזה ביטוח משנה (reinsurance contract)
הפיצוי שישות דורשת עבור נשיאת אי הוודאות לגבי הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים הנובעים מסיכון לא פיננסי ככל שהישות מקיימת חוזה ביטוח.	תיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי (risk adjustment for non-financial risk)
פריטים הקובעים אחדים מהסכומים שישולמו לבעל הפוליסה. פריטי בסיס יכולים להיות מורכבים מפריטים כלשהם; לדוגמה, תיק נכסים מתייחס, הנכסים נטו של הישות או קבוצת משנה (subset) מוגדרת של הנכסים נטו של הישות.	פריטי בסיס (underlying items)

נספח ב**הנחיות יישום**

נספח זה מהווה חלק בלתי נפרד של תקן דיווח כספי בינלאומי 17 חוזי ביטוח.

1.1. נספח זה מספק הנחיות בנושאים הבאים:

- (א) הגדרה של חוזה ביטוח (ראה סעיפים ב2-30);
- (ב) הפרדה של רכיבים מחוזה ביטוח (ראה סעיפים ב31-35);
- (בא) נכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח (ראה סעיפים ב35א-35ד);
- (ג) מדידה (ראה סעיפים ב36-119ו);
- (ד) הכנסות ביטוח (ראה סעיפים ב120-127);
- (ה) הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח (ראה סעיפים ב128-136);
- (ו) דוחות כספיים לתקופות ביניים (ראה סעיף ב137).

הגדרה של חוזה ביטוח (נספח א)

2.1. חלק זה מספק הנחיות להגדרה של חוזה ביטוח כמפורט בנספח א. ההנחיות מתייחסות לנושאים הבאים:

- (א) אירוע עתידי לא ודאי (ראה סעיפים ב3-5);
- (ב) תשלומים בעין (ראה סעיף ב6);
- (ג) ההבחנה בין סיכון ביטוח לבין סיכונים אחרים (ראה סעיפים ב7-16);
- (ד) סיכון ביטוח משמעותי (ראה סעיפים ב17-23);
- (ה) שינויים ברמה של סיכון ביטוח (ראה סעיפים ב24-25);
- (ו) דוגמאות לחוזי ביטוח (ראה סעיפים ב26-30).

אירוע עתידי לא ודאי

3ב. אי ודאות (או סיכון) הוא המהות של חוזה ביטוח. בהתאם לכך, לפחות אחד מהבאים אינו ודאי במועד ההתקשרות בחוזה ביטוח:

(א) ההסתברות להתרחשות אירוע מבוטח;

(ב) העיתוי שבו האירוע המבוטח יתרחש; או

(ג) כמה הישות תאלץ לשלם אם יתרחש האירוע המבוטח.

4ב. בחוזי ביטוח אחדים, האירוע המבוטח הוא הגילוי של הפסד במהלך תקופת החוזה, גם אם הפסד זה נובע מאירוע שהתרחש לפני ההתקשרות בחוזה. בחוזי ביטוח אחרים, האירוע המבוטח הוא אירוע המתרחש במהלך תקופת החוזה, גם אם ההפסד הנובע מכך מתגלה לאחר סיום תקופת החוזה.

5ב. חוזי ביטוח אחדים מכסים אירועים שכבר התרחשו, אך השפעתם הפיננסית עדיין אינה ודאית. דוגמה לכך היא חוזה ביטוח המספק כיסוי ביטוחי כנגד התפתחות שלילית של אירוע שכבר התרחש. בחוזים כאלה, האירוע המבוטח הוא הקביעה של העלות הסופית של אותן תביעות.

תשלומים בעין

6ב. חוזי ביטוח אחדים דורשים או מאפשרים לבצע תשלומים בעין. במקרים כאלה, הישות מספקת סחורות או שירותים לבעל הפוליסה על מנת לסלק את המחויבות של הישות לפצות את בעל הפוליסה עבור אירועים מבוטחים. דוגמה לכך היא כאשר הישות מחליפה פריט גנוב במקום לפצות את בעל הפוליסה בסכום ההפסד שלו. דוגמה נוספת לכך היא כאשר ישות משתמשת בבתי החולים שלה ובצוות הרפואי שלה על מנת לספק שירותים רפואיים המכוסים על ידי חוזה הביטוח. חוזים כאלה הם חוזי ביטוח, אף על פי שהתביעות מסולקות בעין. חוזי שירות בעמלה קבועה העונים על התנאים המפורטים בסעיף 8 הם גם חוזי ביטוח, אך ביישום סעיף 8, ישות יכולה לבחור לטפל בהם תוך יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 או תוך יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 15 הכנסות מחוזים עם לקוחות.

ההבחנה בין סיכון ביטוח לבין סיכונים אחרים

7ב. ההגדרה של חוזה ביטוח דורשת שצד אחד יקבל על עצמו סיכון ביטוח משמעותי מהצד האחר. תקן דיווח כספי בינלאומי 17 מגדיר סיכון ביטוח כ"סיכון, מלבד סיכון פיננסי, המועבר מהמחזיק

בחוזה למנפיק". חוזה החושף את המנפיק לסיכון פיננסי ללא סיכון ביטוח משמעותי אינו חוזה ביטוח.

82. בהגדרה של סיכון פיננסי בנספח א מתייחסת למשתנים פיננסיים ולא פיננסיים. דוגמאות של משתנים לא פיננסיים שאינם ייחודיים לצד לחוזה כוללים מדד להפסדים מרעידות אדמה באזור מסוים או מדד טמפרטורות בעיר מסוימת. סיכון פיננסי אינו כולל סיכון ממשותנים לא פיננסיים שהם ייחודיים לצד לחוזה, כמו התרחשות או אי-התרחשות של שריפה הפוגעת או ההורסת נכס של אותו צד. בנוסף, הסיכון של שינויים בשווי ההוגן של נכס לא פיננסי אינו סיכון פיננסי אם השווי ההוגן משקף שינויים במחירי השוק של נכסים כאלה (כלומר משתנה פיננסי) ומשקף את מצבו של נכס לא פיננסי ייחודי המוחזק על ידי צד לחוזה (כלומר משתנה לא פיננסי). לדוגמה, אם ערבות לערך שייר של רכב מסוים שבו יש לבעל הפוליסה זכות שניתנת לביטוח חושפת את הערב לסיכון של שינויים במצבו הפיסי של הרכב, אותו סיכון הוא סיכון ביטוח, לא סיכון פיננסי.

92. חוזים אחדים חושפים את המנפיק לסיכון פיננסי בנוסף לסיכון ביטוח משמעותי. לדוגמה, חוזי ביטוח חיים רבים מבטיחים שיעור תשואה מינימלי לבעלי הפוליסות, יוצרים סיכון פיננסי וגם מבטיחים הטבות בקרות אירוע מוות שעשויות לעיתים לעלות משמעותית על יתרת החשבון של בעל הפוליסה, תוך יצירת סיכון ביטוח בצורה של סיכון תמותה. חוזים כאלה הם חוזי ביטוח.

102. בהתאם לחוזים אחדים, אירוע מבוטח גורם לתשלום של סכום הצמוד למדד מחירים. חוזים כאלה הם חוזי ביטוח, בתנאי שהתשלום המותנה באירוע המבוטח יכול להיות משמעותי. לדוגמה, קצבה לכל החיים הצמודה למדד יוקר המחיה מעבירה סיכון ביטוח מאחר והתשלום תלוי באירוע עתידי לא ודאי - הישארותו בחיים של מקבל הקצבה. ההצמדה למדד המחירים היא נגזר, אך היא גם מעבירה סיכון ביטוח שכן מספר התשלומים עליהם המדד חל תלוי בהישארותו בחיים של מקבל הקצבה השנתית. אם כתוצאה מכך העברת סיכון הביטוח היא משמעותית, הנגזר מקיים את ההגדרה של חוזה ביטוח, במקרה כזה הוא לא יופרד מהחוזה המארח (ראה סעיף 11א).

112. סיכון ביטוח הוא הסיכון שהישות מקבלת על עצמה מבעל הפוליסה. הכוונה היא כי הישות חייבת לקבל על עצמה, מבעל הפוליסה, סיכון אליו בעל הפוליסה היה כבר חשוף. סיכון חדש כלשהו שנוצר על ידי החוזה לישות או לבעל הפוליסה אינו סיכון ביטוח.

12ב. ההגדרה של חוזה ביטוח מתייחסת להשפעה לרעה על בעל הפוליסה. הגדרה זו אינה מגבילה את התשלום על ידי הישות לסכום השווה להשפעה הכספית של האירוע השלילי. לדוגמה, ההגדרה כוללת כיסוי ביטוחי "חדש במקום ישן" המשלם לבעל הפוליסה סכום המאפשר את ההחלפה של נכס משומש ופגום בנכס חדש. באופן דומה, ההגדרה אינה מגבילה את התשלום בהתאם לחוזה ביטוח חיים להפסד כספי שנגרם לאנשים התלויים בנפטר, וכן אינה מחריגה חוזים המפרטים את התשלום של סכומים שנקבעו מראש כדי לכמת את ההפסד שנגרם על ידי מוות או על ידי תאונה.

13ב. חוזים אחדים דורשים תשלום אם מתרחש אירוע עתידי לא ודאי מוגדר, אך אינם דורשים השפעה לרעה על בעל הפוליסה כתנאי מקדים לתשלום. סוג זה של חוזה אינו חוזה ביטוח גם אם המחזיק משתמש בחוזה כדי לצמצם חשיפה לסיכון בסיס. לדוגמה, אם המחזיק משתמש בנגזר על מנת לגדר משתנה בסיס פיננסי או לא פיננסי בעל מתאם לתזרימי המזומנים מנכס של הישות, הנגזר אינו חוזה ביטוח מאחר שהתשלום אינו מותנה בהשפעה לרעה על המחזיק מהירידה בתזרימי המזומנים מהנכס. ההגדרה של חוזה ביטוח מתייחסת לאירוע עתידי לא ודאי אשר השפעתו לרעה על בעל הפוליסה מהווה תנאי מקדים חוזי לתשלום. תנאי מקדים חוזי אינו דורש מהישות לחקור אם האירוע גרם להשפעה לרעה בפועל, אך מאפשר לישות לדחות תשלום אם היא לא השתכנעה שהאירוע גרם להשפעה לרעה.

14ב. סיכון ביטול או סיכון התמדה (persistence risk) (הסיכון שבעל הפוליסה יבטל את החוזה מוקדם יותר או מאוחר יותר ממה שצפה המנפיק בעת המחרת החוזה) אינו סיכון ביטוח מאחר שההשתנות הנובעת מכך בתשלום לבעל הפוליסה אינו תלוי באירוע עתידי לא ודאי המשפיע לרעה על בעל הפוליסה. באופן דומה, סיכון הוצאה (כלומר הסיכון של עליות בלתי צפויות בעלויות הנהלה המיוחסות למתן שירות לחוזה, ולא בעלויות המיוחסות לאירועים המבוטחים) אינו סיכון ביטוח מאחר שעלייה בלתי צפויה בהוצאות כאלה אינה משפיעה לרעה על בעל הפוליסה.

15ב. כתוצאה מכך, חוזה שחושף את הישות לסיכון ביטול, לסיכון התמדה או לסיכון הוצאה אינו חוזה ביטוח אלא אם כן הוא גם חושף את הישות לסיכון ביטוח משמעותי. אולם, אם הישות מצמצמת את הסיכון שלה על ידי שימוש בחוזה שני כדי להעביר חלק מהסיכון שאינו סיכון ביטוח לצד אחר, החוזה השני חושף את אותו הצד האחר לסיכון ביטוח.

16ב. ישות יכולה לקבל על עצמה סיכון ביטוח משמעותי מבעל הפוליסה רק אם הישות היא ישות נפרדת מבעל הפוליסה. במקרה של אגודה שיתופית, האגודה השיתופית מקבלת על עצמה סיכון מכל בעל פוליסה ומצרפת יחד סיכון זה. למרות שבעלי פוליסות נושאים במשותף באותו סיכון מצרפי מאחר שהם מחזיקים בזכות השווריות בישות, האגודה השיתופית היא ישות נפרדת אשר קיבלה על עצמה את הסיכון.

סיכון ביטוח משמעותי

17ב. חוזה הוא חוזה ביטוח רק אם הוא מעביר סיכון ביטוח משמעותי. סעיפים ב-7 ו-16ב דנים בסיכון ביטוח. סעיפים ב-18 ו-23ב דנים בבחינה אם סיכון הביטוח הוא משמעותי.

18ב. סיכון ביטוח הוא משמעותי אם, ורק אם, אירוע מבוטח יכול לגרום למנפיק לשלם סכומים נוספים שהם משמעותיים בתרחיש בודד כלשהו, למעט תרחישים חסרי מהות מסחרית (כלומר שלא ניתן להבחין בהשפעתם על כלכליות העסקה). אם המשמעות של אירוע מבוטח יכולה להיות שיעמדו לתשלום סכומים נוספים משמעותיים בתרחיש כלשהו בעל מהות מסחרית, התנאי שצוין במשפט הקודם עשוי להתקיים גם אם התרחשות האירוע המבוטח מאוד לא סבירה, או גם אם הערך הנוכחי החזוי (כלומר משוקלל הסתברות) של תזרימי המזומנים התלויים הוא חלק יחסי קטן מהערך הנוכחי החזוי של יתרת תזרימי המזומנים מחוזה הביטוח.

19ב. בנוסף, חוזה מעביר סיכון ביטוח משמעותי רק אם קיים תרחיש בעל מהות מסחרית שבו למנפיק יש אפשרות להפסד על בסיס ערך נוכחי. אולם, גם אם חוזה ביטוח משנה אינו חושף את המנפיק לאפשרות של הפסד משמעותי, חוזה זה ייחשב כחוזה המעביר סיכון ביטוח משמעותי אם הוא מעביר למבטח המשנה למעשה את כל סיכון הביטוח המתייחס לחלקים שבוטחו בביטוח המשנה של חוזה ביטוח הבסיס.

20ב. הסכומים הנוספים שתוארו בסעיף 18 נקבעים על בסיס ערך נוכחי. אם חוזה ביטוח מחייב תשלום כאשר מתרחש אירוע בעיתוי לא ודאי ואם התשלום לא מותאם עבור ערך הזמן של הכסף, ייתכנו תרחישים שבהם גדל הערך הנוכחי של התשלום, גם אם הערך הנומינלי שלו קבוע. דוגמה לכך היא ביטוח המספק הטבה קבועה בקרות אירוע מוות כאשר בעל הפוליסה מת, ללא תאריך תפוגה של הכיסוי (מכונה לעיתים קרובות כביטוח חיים לכל החיים עבור סכום קבוע). אין ספק כי בעל הפוליסה ימות, אך מועד המוות אינו ודאי. תשלומים עשויים להתבצע כאשר בעל פוליסה בודד מת מוקדם מהצפוי. מאחר שתשלומים אלה אינם מותאמים עבור ערך הזמן של הכסף, סיכון ביטוח משמעותי יכול להתקיים גם אם אין

הפסד כולל על התיק של חוזים. באופן דומה, תנאים חוזיים המעכבים פיצוי במועד לבעל הפוליסה עשויים לבטל סיכון ביטוח משמעותי. ישות תשתמש בשיעורי היוון הנדרשים בסעיף 36 על מנת לקבוע את הערך הנוכחי של הסכומים הנוספים.

21ב. הסכומים הנוספים המתוארים בסעיף 18 מתייחסים לערך הנוכחי של סכומים העולים על אלה שהיו משולמים אם לא היה מתרחש שום אירוע מבוטח (למעט תרחישים חסרי מהות מסחרית). סכומים נוספים אלה כוללים עלויות טיפול בתביעות ועלויות הערכת תביעות, אך אינם כוללים:

(א) אובדן היכולת לחייב את בעל הפוליסה עבור שירות עתידי. לדוגמה, בחוזה ביטוח חיים צמוד השקעה, המוות של בעל הפוליסה משמעו שהישות אינה יכולה לתת עוד שירותי ניהול השקעות ולגבות עמלה בגין כך. אולם, הפסד כלכלי זה של הישות אינו נובע מסיכון ביטוח, כפי שמנהל קרן נאמנות אינו לוקח סיכון ביטוח בהתייחס למוות אפשרי של לקוח. כתוצאה מכך, ההפסד הפוטנציאלי של עמלות עתידיות בגין ניהול השקעות אינו רלוונטי להערכת היקף סיכון ביטוח המועבר על ידי חוזה.

(ב) ויתור, במקרה של מוות, על חיובים שהיו נגבים בעת ביטול או פדיון. מאחר שהחוזה יצר חיובים אלה, הוויתור עליהם אינו מפצה את בעל הפוליסה בגין סיכון שהיה קיים (pre-existing). כתוצאה מכך, הם אינם רלוונטיים בהערכת היקף סיכון הביטוח המועבר על ידי חוזה.

(ג) תשלום התלוי באירוע שאינו גורם להפסד משמעותי למחזיק החוזה. לדוגמה, נניח חוזה שדורש מהמנפיק לשלם מיליון ש"ח אם לנכס נגרם נזק פיסי הגורם להפסד כלכלי לא משמעותי של 1 ש"ח למחזיק. בחוזה זה, המחזיק מעביר למנפיק את הסיכון הלא משמעותי של הפסד של 1 ש"ח. באותו זמן, החוזה יוצר סיכון שאינו סיכון ביטוח שהמנפיק יצטרך לשלם 999,999 ש"ח אם יתרחש האירוע המוגדר. מאחר שאין תרחיש שבו אירוע מבוטח יגרום להפסד משמעותי למחזיק החוזה, המנפיק אינו מקבל על עצמו סיכון ביטוח משמעותי מהמחזיק וחוזה זה אינו חוזה ביטוח.

(ד) השבות אפשריות מביטוח משנה. הישות מטפלת בהם בנפרד.

- 22ב. ישות תבחן את המשמעותיות של סיכון הביטוח בהתייחס לכל חוזה בנפרד. לכן, סיכון הביטוח יכול להיות משמעותי גם אם קיימת הסתברות מינימלית להפסדים משמעותיים בגין תיק או קבוצה של חוזים.
- 23ב. מסעיפים 18-22 נובע כי אם חוזה משלם הטבת בקרות אירוע מוות העולה על הסכום לשלם במקרה של הישארות בחיים, החוזה הוא חוזה ביטוח אלא אם ההטבה הנוספת בקרות אירוע מוות אינה משמעותית (נבחן בהתייחס לחוזה עצמו ולא בהתייחס לתיק של חוזים כולו). כמצוין בסעיף 21ב(ב), הוויתור במקרה מוות על חיובי ביטוח או פדיון אינו כלול בהערכה זו אם ויתור זה אינו מפצה את בעל הפוליסה בגין סיכון שהיה קיים. באופן דומה, חוזה לקצבה המשלם סכומים סדירים למשך יתרת אורך החיים של בעל הפוליסה הוא חוזה ביטוח, אלא אם התשלומים המצרפיים לכל החיים (life-contingent) אינם משמעותיים.

שינויים ברמת סיכון הביטוח

- 24ב. בחוזים אחדים, ההעברה של סיכון ביטוח למנפיק מתרחשת לאחר פרק זמן. לדוגמה, נניח חוזה המספק תשואה מוגדרת על השקעה וכולל אופציה לבעל הפוליסה להשתמש בתקבולים מההשקעה בהגיע מועד הפירעון על מנת לרכוש קצבה לכל החיים בשיעורים זהים לאלה שהישות מחייבת מקבלי קצבאות חדשים אחרים, במועד שבו בעל הפוליסה מממש את אותה אופציה. חוזה כזה מעביר סיכון ביטוח למנפיק רק לאחר שהאופציה ממומשת, מאחר שהישות נשארת חופשיה לתמחר את הקצבה על בסיס שמשקף את סיכון הביטוח אשר יועבר לישות באותו זמן. כתוצאה מכך, תזרימי המזומנים שהיו מתרחשים במימוש האופציה יוצאים מחוץ לתחום החוזה, ולפני המימוש אין תזרימי מזומנים לביטוח בתחום החוזה. אולם, אם החוזה מגדיר את שיעורי הקצבה (או בסיס מלבד שיעורי שוק לקביעת שיעורי הקצבה), החוזה מעביר סיכון ביטוח למנפיק שכן המנפיק חשוף לסיכון ששיעורי הקצבה יהיו נחותים למנפיק כאשר בעל הפוליסה מממש את האופציה. במקרה זה, תזרימי המזומנים שיתרחשו כאשר האופציה ממומשת הם בתחום החוזה.
- 25ב. חוזה העונה על ההגדרה של חוזה ביטוח נשאר חוזה ביטוח עד שכל הזכויות והמחויבויות מסולקות (כלומר נפרעות, מבוטלות או פוקעות), אלא אם החוזה נגרע ביישום סעיפים 74-77, עקב תיקון חוזה.

דוגמאות לחוזי ביטוח

26ב. להלן מובאות דוגמאות לחוזים שהם חוזי ביטוח אם ההעברה של סיכון ביטוח היא משמעותית:

- (א) ביטוח גניבה או ביטוח נזק.
- (ב) ביטוח אחריות מוצר, ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח אחריות נזיקין או ביטוח הוצאות משפטיות.
- (ג) ביטוח חיים ותוכניות לוויה ששולמו מראש (למרות שמוות הוא ודאי, אין זה ודאי מתי יתרחש מקרה מוות או, לגבי חלק מסוגי ביטוח חיים, אם מקרה מוות יתרחש בתקופה המכוסה על ידי הביטוח).
- (ד) קצבאות ופנסיות לכל החיים, כלומר חוזים שמספקים פיצוי לאירוע העתידי הלא ודאי - הישארותו בחיים של מקבל הקצבה או של הגמלאי - על מנת לספק למקבל הקצבה או לגמלאי רמת הכנסה שאחרת הייתה מושפעת לרעה כתוצאה מהישארותו או מהישארותה בחיים. (התחייבויות של מעסיקים הנובעות מתוכניות להטבות עובד ומחויבויות להטבות פרישה המדווחות על ידי תוכניות להטבות פרישה מוגדרת אינם בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17, ביישום סעיף 7(ב)).
- (ה) ביטוח אובדן כושר ועלויות רפואיות.
- (ו) ערבויות להגעה לבית משפט (surety bonds), ביטוח נאמנות (fidelity bonds), ערבויות לביצוע חוזה (performance bonds) וביטחונות במסגרת מכרז (bid bonds), כלומר חוזים שמפצים את המחזיק אם צד אחר נכשל בקיום מחויבות חוזית; לדוגמה, מחויבות לבנות בניין.
- (ז) אחריות מוצר. אחריות מוצר שהונפקה על ידי צד אחר עבור סחורות שנמכרו על ידי יצרן, סוחר או קמעונאי הם בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17. אולם, אחריות מוצר שהונפקה ישירות על ידי יצרן, סוחר או קמעונאי אינה בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ביישום סעיף 7(א), ובמקום זאת היא בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 15 או תקן חשבונאות בינלאומי 37 הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים.

(ח) ביטוח בעלות (ביטוח כנגד הגילוי של פגמים בבעלות על קרקע או בניינים שלא היו ידועים כאשר חוזה הביטוח הונפק). במקרה זה, האירוע המבוטח הוא הגילוי של פגם בבעלות, לא הפגם עצמו).

(ט) ביטוח נסיעות (פיצוי במזומן או בעין לבעלי הפוליסות בגין הפסדים שנגרמו לפני או במהלך נסיעה).

(י) אגרות חוב תלויות קטסטרופה שמספקות תשלומים מוקטנים של קרן, ריבית או שניהם אם אירוע מוגדר משפיע לרעה על המנפיק של אגרת החוב (אלא אם האירוע המוגדר אינו יוצר סיכון ביטוח משמעותי, לדוגמה אם האירוע הוא שינוי בשיעור ריבית או בשער חליפין של מטבע חוץ).

(יא) חוזי החלפת ביטוח וחוזים אחרים שדורשים תשלום התלוי בשינויים במשתני אקלים, במשתנים גיאולוגיים או במשתנים פיסיים אחרים שהם ייחודיים לצד לחוזה.

27b. להלן מובאות דוגמאות לפריטים שאינם חוזי ביטוח :

(א) חוזי השקעה בעלי המבנה המשפטי של חוזה ביטוח אבל אינם מעבירים למנפיק סיכון ביטוח משמעותי. לדוגמה, חוזי ביטוח חיים שבהם הישות אינה נושאת בסיכון תמותה או בסיכון תחלואה משמעותיים אינם חוזי ביטוח; חוזים אלה הם מכשירים פיננסיים או חוזי שירות - ראה סעיף 28b. חוזי השקעה עם מאפייני השתתפות לפי שיקול דעת אינם מקיימים את ההגדרה של חוזי ביטוח; אולם, הם בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17 בתנאי שהם הונפקו על ידי ישות המנפיקה גם חוזי ביטוח, ביישום סעיף 3(ג).

(ב) חוזים בעלי המבנה המשפטי של ביטוח, אך מחזירים את כל סיכון הביטוח המשמעותי לבעל הפוליסה באמצעות מנגנונים של אי יכולת ביטול ושל אכיפה, אשר מתאימים תשלומים עתידיים על ידי בעל הפוליסה למנפיק כתוצאה ישירה של הפסדים מבוטחים. לדוגמה, חוזי ביטוח משנה פיננסיים אחדים או קבוצות חוזים אחדות מחזירים את כל סיכון הביטוח המשמעותי לבעלי הפוליסות; חוזים כאלה הם בדרך כלל מכשירים פיננסיים או חוזי שירות (ראה סעיף 28b).

(ג) ביטוח עצמי (כלומר השארת סיכון שהיה ניתן לכסות באמצעות ביטוח). במקרים כאלה, לא קיים חוזה ביטוח מאחר שלא קיים הסכם עם צד אחר. לכן, אם ישות מנפיקה חוזה ביטוח לחברה האם שלה, לחברה הבת שלה או לחברה

בת אחות שלה, אין חוזה ביטוח בדוחות הכספיים המאוחדים מאחר ואין חוזה עם צד אחר. אולם, בדוחות הכספיים הנפרדים או האינדיבידואליים של המנפיק או של המחזיק, יש חוזה ביטוח.

(ד) חוזים (כמו חוזי הימורים) שדורשים תשלום אם מתרחש אירוע עתידי לא ודאי מוגדר, אך אינם דורשים, כתנאי מקדים חוזי לתשלום, שהאירוע ישפיע לרעה על בעל הפוליסה. אולם, זה לא מחריג מההגדרה של חוזה ביטוח חוזים המפרטים תשלום שנקבע מראש כדי לכמת את ההפסד שנגרם על ידי אירוע מוגדר כמו מוות או תאונה (ראה סעיף ב12).

(ה) נגזרים החושפים צד לסיכון פיננסי אך לא לסיכון ביטוח, מאחר שהנגזרים דורשים מאותו צד לבצע (או לתת להם זכות לקבל) תשלום המבוסס רק על שינויים במשתנה מוגדר אחד או יותר, כמו: שיעור ריבית, מחיר מכשיר פיננסי, מחיר סחורת יסוד, שער חליפין של מטבע חוץ, מדד מחירים או שיעורים, דירוג אשראי או מדד אשראי או משתנה אחר, בתנאי שבמקרה של משתנה לא פיננסי המשתנה אינו ייחודי לצד לחוזה.

(ו) ערבות הקשורה לאשראי הדורשת תשלומים גם אם למחזיק לא התהווה הפסד כתוצאה מכשל של החייב לבצע תשלומים במועדם; חוזים כאלה מטופלים על ידי יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 9 *מכשירים פיננסיים* (ראה סעיף ב29).

(ז) חוזים שדורשים תשלום התלוי במשתנה אקלים, במשתנה גיאולוגי או במשתנה פיסי אחר שאינם ייחודיים לצד לחוזה (מקובל לתאר אותם כנגזרי מזג אוויר).

(ח) חוזים המספקים תשלומים מוקטנים של קרן, ריבית או שניהם, התלויים במשתנה אקלים, במשתנה גיאולוגי או במשתנה פיסי אחר שהשפעתם אינה ייחודית לצד לחוזה. (מקובל להתייחס אליהם כאגרות חוב תלויות קטסטרופה).

28ב. ישות תיישם תקנים מתאימים אחרים, כמו תקן דיווח כספי בינלאומי 9 ותקן דיווח כספי בינלאומי 15, לחוזים המתוארים בסעיף ב27.

29ב. לערבויות הקשורות לאשראי ולחוזי ביטוח אשראי הנזכרים בסעיף ב27(ו) יכולות להיות צורות משפטיות שונות, כמו זו של ערבות, סוגים מסוימים של מכתבי אשראי, חוזה כשל אשראי או חוזה ביטוח. חוזים אלה הם חוזי ביטוח אם הם דורשים מהמנפיק לבצע

תשלומים מוגדרים על מנת לפצות את המחזיק בגין הפסד שמתהווה למחזיק מאחר שחייב מוגדר נכשל בביצוע תשלום במועדו לבעל הפוליסה לפי התנאים המקוריים או המתוקנים של מכשיר חוב. אולם, חוזי ביטוח אלה אינם בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17 אלא אם המנפיק הצהיר במפורש קודם לכן שהוא מתייחס לחוזים אלה כחוזי ביטוח והשתמש בטיפול החשבונאי המתאים לחוזי ביטוח (ראה סעיף 7(ה)).

30ב. ערבויות הקשורות לאשראי וחוזי ביטוח אשראי הדורשים תשלום, גם אם לבעל הפוליסה לא התהווה הפסד כאשר בעל חוב נכשל בביצוע תשלומים במועדם, אינם בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17 מאחר שהם אינם מעבירים סיכון ביטוח משמעותי. חוזים כאלה כוללים את אלה הדורשים תשלום:

(א) ללא קשר לשאלה אם הצד שכנגד מחזיק במכשיר חוב הבסיס; או

(ב) בשינוי בדירוג האשראי או במדד האשראי, ולא בכשל של בעל חוב מוגדר לבצע תשלומים במועדם.

הפרדת רכיבים מחוזה ביטוח (סעיפים 10-13)

רכיבי השקעה (סעיף 11(ב))

31ב. סעיף 11(ב) דורש מישות להפריד רכיב השקעה מובחן מחוזה הביטוח המארח. רכיב השקעה הוא מובחן אם, ורק אם, שני התנאים הבאים מתקיימים:

(א) רכיב ההשקעה ורכיב הביטוח אינם קשורים זה בזה במידה רבה.

(ב) חוזה עם תנאים שווי ערך נמכר, או יכול היה להימכר, בנפרד באותו שוק או באותו תחום שיפוט, על ידי ישויות המנפיקות חוזי ביטוח או על ידי צדדים אחרים. הישות תביא בחשבון את כל המידע הניתן להשגה באופן סביר בקביעה זו. הישות אינה נדרשת לבצע חיפוש ממצה כדי לזהות אם רכיב ההשקעה נמכר בנפרד.

32ב. רכיב השקעה ורכיב ביטוח קשורים זה לזה במידה רבה אם, ורק אם:

(א) הישות אינה יכולה למדוד רכיב אחד מבלי להתחשב ברכיב האחר. לכן, אם הערך של רכיב אחד משתנה בהתאם לערך של הרכיב האחר, ישות תיישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 לטיפול ברכיב ההשקעה וברכיב הביטוח המשולבים; או

(ב) בעל הפוליסה אינו יכול להפיק תועלת מרכיב אחד ללא קיומו של הרכיב האחר. לכן, אם הפקיעה או הפירעון של רכיב אחד בחוזה גורם לפקיעה או לפירעון של הרכיב האחר, הישות תיישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 לטיפול ברכיב ההשקעה וברכיב הביטוח המשולבים.

הבטחות להעביר סחורות או שירותים מובחנים, מלבד שירותי חוזה ביטוח (סעיף 12)

33ב. סעיף 12 דורש מישות להפריד מחוזה ביטוח הבטחה להעביר לבעל פוליסה סחורות או שירותים מובחנים, מלבד שירותי חוזה ביטוח. לצורך ההפרדה, ישות לא תשקול פעילויות שהישות חייבת ליטול על עצמה כדי לקיים חוזה אלא אם הישות מעבירה סחורה או שירות, מלבד שירותי חוזה ביטוח לבעל הפוליסה ככל שפעילויות אלה מתרחשות. לדוגמה, ייתכן שישות תידרש לבצע משימות מנהלתיות שונות על מנת להקים חוזה. בביצוע משימות אלה לא מועבר שירות לבעל הפוליסה ככל שמשימות אלה מתבצעות.

34ב. סחורה או שירות שהובטחו לבעל פוליסה, מלבד שירותי חוזה ביטוח הם מובחנים אם בעל הפוליסה יכול להפיק תועלת מהסחורה או מהשירות בעצמם או יחד עם משאבים אחרים הניתנים להשגה בנקל על ידי בעל הפוליסה. משאבים הניתנים להשגה בנקל הם סחורות או שירותים שנמכרים בנפרד (על ידי הישות או על ידי ישות אחרת), או משאבים שבעל הפוליסה כבר השיג (מהישות או מעסקאות או אירועים אחרים).

35ב. סחורה או שירות שהובטחו לבעל הפוליסה, מלבד שירותי חוזה ביטוח אינם מובחנים אם:

(א) תזרימי המזומנים והסיכונים המיוחסים לסחורה או לשירות קשורים במידה רבה לתזרימי המזומנים ולסיכונים המיוחסים לרכיבי הביטוח בחוזה; וכן

(ב) הישות מספקת שירות משמעותי של שילוב הסחורה או השירות עם רכיבי הביטוח.

תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח (סעיפים 28א-128)

ב35א. על מנת ליישם את סעיף 28א, ישות תשתמש בשיטה שיטתית והגיונית על מנת להקצות:

(א) תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח הניתנים לייחוס במישרין לקבוצה של חוזי ביטוח:

(i) לאותה קבוצה; וכן

(ii) לקבוצות אשר יכללו חוזי ביטוח אשר צפויים להיווצר מחידושים של חוזי הביטוח באותה קבוצה.

(ב) תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח הניתנים לייחוס במישרין לתיק של חוזי ביטוח, מלבד אלה ב-28א), לקבוצות של חוזים בתיק.

ב35ב. בסוף כל תקופת דיווח, ישות תעדכן סכומים שהוקצו כמפורט בסעיף 35א על מנת לשקף שינויים בהנחות אשר קובעות את הנתונים לשיטת ההקצאה שנעשה בה שימוש. ישות לא תשנה סכומים שהוקצו לקבוצה של חוזי ביטוח לאחר שכל החוזים נוספו לקבוצה (ראה סעיף 35ג).

ב35ג. ישות עשויה להוסיף חוזי ביטוח לקבוצה של חוזי ביטוח במשך יותר מתקופת דיווח אחת (ראה סעיף 28). בנסיבות אלה, ישות תגרע את החלק של נכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח המתייחס לחוזי ביטוח שנוספו לקבוצה באותה תקופה ותמשיך להכיר בנכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח עד למידה שבה הנכס מתייחס לחוזי ביטוח שצפויים להיווסף לקבוצה בתקופת דיווח עתידית.

ב35ד. על מנת ליישם את סעיף 28ה:

(א) ישות תכיר בהפסד מירידת ערך ברווח או הפסד ותקטין את הערך בספרים של נכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח כך שהערך בספרים של הנכס לא יעלה על תזרים המזומנים החיובי נטו החוזי בגין הקבוצה המתייחסת של חוזי ביטוח, שנקבע ביישום סעיף 32א).

(ב) כאשר ישות מקצה תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח לקבוצות של חוזי ביטוח ביישום סעיף 35א(ii), הישות תכיר בהפסד מירידת ערך ברווח או הפסד ותקטין את הערך בספרים של הנכסים המתייחסים בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח עד למידה שבה:

- (i) הישות צופה שתזרימי מזומנים לרכישת ביטוח אלה יעלו על תזרים המזומנים החיובי נטו מהחידושים החוזיים, שנקבע ביישום סעיף 32(א); וכן
- (ii) העודף שנקבע ביישום (ב)(i) לא הוכר כבר כהפסד מירידת ערך ביישום (א).

מדידה (סעיפים 29-71)

אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים (סעיפים 33-35)

36ב. חלק זה מטפל:

- (א) בשימוש לא מוטח בכל מידע סביר וניתן לביסוס הניתן להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים (ראה סעיפים 37-41);
- (ב) משתני שוק ומשתנים שאינם משתני שוק (ראה סעיפים 42-53);
- (ג) שימוש באומדנים שוטפים (ראה סעיפים 54-60); וכן
- (ד) תזרימי מזומנים בתחום החוזה (ראה סעיפים 61-71).

שימוש לא מוטח בכל מידע סביר וניתן לביסוס הניתן להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים

37ב. המטרה של אמידת תזרימי מזומנים עתידיים היא לקבוע את הערך החזוי, או את הממוצע המשוקלל הסתברותי, של הטווח המלא של תוצאות אפשריות, בהתחשב בכל המידע הסביר והניתן לביסוס, אשר ניתן להשגה במועד הדיווח ללא עלות או מאמץ מופרזים. מידע סביר וניתן לביסוס הניתן להשגה במועד הדיווח ללא עלות או מאמץ מופרזים כולל מידע לגבי אירועים בעבר ותנאים שוטפים ותחזיות לתנאים עתידיים (ראה סעיף 41). מידע הניתן להשגה ממערכות המידע של הישות עצמה נחשב כניתן להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים.

38ב. נקודת המוצא עבור אומדן של תזרימי המזומנים הוא טווח של תרחישים המשקפים את הטווח המלא של תוצאות אפשריות. כל תרחיש מפרט את הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים עבור תוצאה מסוימת ואת ההסתברות לאותה תוצאה. תזרימי המזומנים מכל תרחיש מהוונים ומשוקללים לפי ההסתברות הנאמדת של תוצאה זו על מנת להגיע לערך נוכחי חזוי. כתוצאה

מכך, המטרה אינה לפתח תוצאה סבירה ביותר, או תוצאה יותר סבירה מאשר לא, עבור תזרימי מזומנים עתידיים.

39ב. בעת התחשבות בטווח המלא של התוצאות האפשריות, המטרה היא לשלב את כל המידע הסביר והניתן לביסוס, אשר ניתן להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים, באופן לא מוטה, במקום לזהות כל תרחיש אפשרי. למעשה, פיתוח תרחישים מפורשים אינו נדרש אם האומדן כתוצאה מכך הוא עקבי עם מטרת המדידה של התחשבות בכל המידע הסביר והניתן לביסוס, אשר ניתן להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים בעת קביעת הממוצע. לדוגמה, אם ישות אומדת שהתפלגות ההסתברות של התוצאות תואמת באופן נרחב להתפלגות הסתברות שניתן לתאר באופן מלא עם מספר קטן של משתנים, יהיה זה מספיק לאמוד את המספר הקטן יותר של משתנים. באופן דומה, במקרים אחדים, דגימה פשוטה יחסית עשויה לספק תשובה בטווח דיוק מקובל, ללא הצורך בסימולציות מפורטות רבות. אולם, במקרים אחדים, תזרימי המזומנים עשויים להיות מונעים על ידי גורמי בסיס מורכבים ועשויים להגיב בצורה לא-ליניארית לשינויים בתנאים הכלכליים. מצב זה עשוי להתרחש אם, לדוגמה, תזרימי המזומנים משקפים סדרה של אופציות הקשורות זו בזו שהן משתמעות או מפורשות. במקרים כאלה, סביר להניח שיהיה צורך בדגימה אקראית (stochastic) מתוחכמת יותר כדי לקיים את מטרת המדידה.

40ב. התרחישים שפותחו יכללו אומדנים לא מוטים של ההסתברות להפסדים קטסטרופליים בחוזים קיימים. תרחישים אלה אינם כוללים תביעות אפשריות בחוזים עתידיים אפשריים.

41ב. ישות תאמוד את ההסתברויות ואת הסכומים של תשלומים עתידיים לפי חוזים קיימים על בסיס מידע שהושג כולל:

(א) מידע לגבי תביעות שכבר דווחו על ידי בעלי פוליסות;

(ב) מידע אחר לגבי המאפיינים הידועים או הנאמדים של חוזי הביטוח;

(ג) נתונים היסטוריים לגבי הניסיון של הישות עצמה, בתוספת נתונים היסטוריים ממקורות אחרים, במידת הצורך. נתונים היסטוריים מותאמים כדי לשקף את התנאים השוטפים, לדוגמה, אם:

(i) המאפיינים של האוכלוסייה המבוטחת שונים (או יהיו שונים, לדוגמה, עקב בחירה שלילית (adverse selection)) מאלה של האוכלוסייה ששימשה כבסיס לנתונים ההיסטוריים;

(ii) קיימים סימנים לכך שמגמות היסטוריות לא ימשכו, שמגמות חדשות יוצרו או ששינויים כלכליים, שינויים דמוגרפיים ושינויים אחרים עשויים להשפיע על תזרימי המזומנים הנובעים מחוזי ביטוח קיימים; או

(iii) חלו שינויים בפריטים כגון הליכי חיתום ותהליכי ניהול תביעות אשר עשויים להשפיע על הרלוונטיות של נתונים היסטוריים לחוזי הביטוח.

(ד) מידע לגבי מחירים שוטפים, אם קיים, עבור חוזי ביטוח משנה ומכשירים פיננסיים אחרים (אם קיימים) המכסים סיכונים דומים כגון איגרות חוב תלויות קטסטרופה ונגזרי מזג אוויר, ומחירי שוק עדכניים להעברות של חוזי ביטוח. מידע זה יותאם על מנת לשקף את ההבדלים בין תזרימי המזומנים הנובעים מחוזי ביטוח משנה אלה או ממכשירים פיננסיים אחרים, לבין תזרימי המזומנים שינבעו ככל שהישות תקיים את חוזי הבסיס עם בעל הפוליסה.

משתני שוק ומשתנים שאינם משתני שוק

42ב. תקן דיווח כספי בינלאומי 17 מזהה שני סוגים של משתנים:

(א) משתני שוק - משתנים שניתנים לצפייה בשווקים, או שהם נגזרים במישרין מהשווקים (לדוגמה, מחירי ניירות ערך הנסחרים בציבור ושיעורי ריבית); וכן

(ב) משתנים שאינם משתני שוק - כל המשתנים האחרים (לדוגמה, התדירות והחומרה של תביעות ביטוח ותמותה).

43ב. ממשתני שוק ינבע בדרך כלל סיכון פיננסי (לדוגמה, שיעורי ריבית ניתנים לצפייה) וממשתנים שאינם משתני שוק ינבע בדרך כלל סיכון לא-פיננסי (לדוגמה, שיעורי תמותה). אולם, זה לא תמיד יהיה כך. לדוגמה, ייתכנו הנחות המתייחסות לסיכונים פיננסיים שלגביהם המשתנים אינם ניתנים לצפייה בשווקים או שהמשתנים אינם נגזרים במישרין מהשווקים (לדוגמה, שיעורי ריבית שאינם ניתנים לצפייה בשווקים, או שאינם נגזרים במישרין מהשווקים).

משתני שוק (סעיף 33(ב))

44ב. אומדנים של משתני שוק יהיו עקביים עם מחירי שוק ניתנים לצפייה במועד המדידה. ישות תמקסם את השימוש בנתונים הניתנים לצפייה ולא תשתמש באומדנים שלה חלף נתוני שוק ניתנים לצפייה, למעט כמתואר בסעיף 79 לתקן דיווח כספי בינלאומי 13 *מדידת שווי הוגן*. בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 13, אם יש צורך לגזור משתנים (לדוגמה, מאחר שלא קיימים

משתני שוק ניתנים לצפייה) הם יהיו עקביים ככל האפשר עם משתני שוק ניתנים לצפייה.

45ב. מחירי שוק משלבים מגוון דעות לגבי תוצאות אפשריות עתידיות ומשקפים גם את העדפות הסיכון של משתתפים בשוק. כתוצאה מכך, הם אינם תחזית נקודתית (single-point forecast) של התוצאה העתידית. אם התוצאה בפועל שונה ממחיר השוק הקודם, אין פירוש הדבר שמחיר השוק היה "טעות".

46ב. יישום חשוב של משתני שוק הוא הרעיון של נכס משכפל או תיק נכסים משכפל. נכס משכפל הוא נכס שתזרימי המזומנים שלו תואמים במדויק, בכל התרחישים, את תזרימי המזומנים החוזיים של קבוצת חוזי ביטוח בסכום, בעיתוי ובאי הוודאות. במקרים אחדים, נכס משכפל יכול להתקיים עבור חלק מתזרימי המזומנים הנובעים מקבוצה של חוזי ביטוח. השווי ההוגן של נכס זה משקף הן את הערך הנוכחי החוזי של תזרימי המזומנים מהנכס והן את הסיכון המיוחס לתזרימי מזומנים אלה. אם תיק משכפל של נכסים קיים עבור תזרימי מזומנים אחדים הנובעים מקבוצה של חוזי ביטוח, הישות יכולה להשתמש בשווי ההוגן של אותם נכסים כדי למדוד את תזרימי המזומנים לקיום חוזה הרלוונטיים במקום לאמוד באופן מפורש את תזרימי המזומנים ושיעור ההיוון.

47ב. תקן דיווח כספי בינלאומי 17 אינו דורש מישות להשתמש בטכניקת תיק משכפל. אולם, אם נכס משכפל או תיק משכפל אינם קיימים עבור תזרימי מזומנים אחדים הנובעים מחוזי ביטוח וישות בוחרת להשתמש בטכניקה שונה, הישות תניח את דעתה כי לא סביר שטכניקת תיק משכפל תוביל למדידה שונה באופן מהותי של תזרימי מזומנים אלה.

48ב. טכניקות מלבד טכניקת תיק משכפל, כמו טכניקות דגימה אקראית, יכולות להיות יציבות (robust) יותר או קלות יותר ליישום אם קיימת תלות הדדית משמעותית בין תזרימי המזומנים אשר משתנים בהתבסס על תשואות על נכסים לבין תזרימי מזומנים אחרים. נדרש שיקול דעת על מנת לקבוע את הטכניקה המקיימת באופן הטוב ביותר את המטרה של עקביות עם משתני שוק ניתנים לצפייה בנסיבות מסוימות. בפרט, הטכניקה שבה נעשה שימוש חייבת להביא למדידת אופציות וערביות כלשהן הכלולות בחוזי הביטוח באופן עקבי למחירי השוק הניתנים לצפייה (אם ישנם) של אופציות וערביות כאלה.

משתנים שאינם משתני שוק

49ב. אומדנים של משתנים שאינם משתני שוק ישקפו את כל הראיות הסבירות והניתנות לביסוס, אשר ניתנות להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים, הן חיצוניות והן פנימיות.

50ב. נתונים חיצוניים שאינם נתוני שוק (לדוגמה, סטטיסטיקות תמותה לאומיות) עשויים להיות רלוונטיים יותר או פחות מנתונים פנימיים (לדוגמה, סטטיסטיקות תמותה שפותחו באופן פנימי), בהתאם לנסיבות. לדוגמה, ישות המנפיקה חוזי ביטוח חיים לא תסתמך אך ורק על סטטיסטיקות תמותה לאומיות, אלא תשקול את כל מקורות המידע הפנימיים והחיצוניים האחרים שהם סבירים וניתנים לביסוס ואשר ניתנים להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים בעת פיתוח אומדנים לא מוטם של הסתברויות לתרחישי תמותה עבור חוזי הביטוח שלה. בפיתוח הסתברויות אלה, ישות תיתן משקל רב יותר למידע המשכנע יותר. לדוגמה:

(א) סטטיסטיקות תמותה שפותחו באופן פנימי עשויות להיות משכנעות יותר מסטטיסטיקות תמותה לאומיות אם הנתונים הלאומיים נגזרים מאוכלוסייה גדולה שאינה מייצגת את האוכלוסייה המבוטחת. ייתכן שהדבר נובע, לדוגמה, מכך שהמאפיינים הדמוגרפיים של האוכלוסייה המבוטחת יכולים להיות שונים משמעותית מאלה של האוכלוסייה הלאומית, והמשמעות היא שהישות תצטרך לתת משקל רב יותר לנתונים הפנימיים ופחות משקל לסטטיסטיקות הלאומיות.

(ב) לעומת זאת, אם הסטטיסטיקות שפותחו באופן פנימי נגזרות מאוכלוסייה קטנה בעלת מאפיינים שנראה כי הם קרובים לאלה של האוכלוסייה הלאומית והסטטיסטיקות הלאומיות הן שוטפות (current), ישות תיתן משקל רב יותר לסטטיסטיקות הלאומיות.

51ב. הסתברויות שנאמדו עבור משתנים שאינם משתני שוק לא יסתרו משתני שוק ניתנים לצפייה. לדוגמה, הסתברויות שנאמדו בתרחישים עתידיים של שיעורי אינפלציה צריכות להיות עקביות ככל האפשר עם הסתברויות הגלומות בשיעורי ריבית שוק.

52ב. במקרים אחדים, ישות עשויה להגיע למסקנה כי משתני שוק משתנים ללא תלות במשתנים שאינם משתני שוק. אם כך, הישות תשקול תרחישים המשקפים את טווח התוצאות עבור משתנים שאינם משתני שוק, כאשר בכל תרחיש תשתמש באותו ערך ניתן לצפייה של משתנה השוק.

53ב. במקרים אחרים, משתני שוק ומשתנים שאינם משתני שוק עשויים להיות בעלי מתאם. לדוגמה, ייתכן וקיימת ראייה לכך ששיעורי ביטול (משתנה שאינו משתנה שוק) הם בעלי מתאם עם שיעורי ריבית (משתנה שוק). באופן דומה, ייתכן וקיימת ראייה לכך שרמות התביעות לביטוח דירה או לביטוח רכב הן בעלות מתאם עם מחזוריים כלכליים ולכן עם שיעורי ריבית וסכומי הוצאות. הישות תוודא כי ההסתברויות עבור התרחישים והתיאומים בגין סיכון עבור סיכון לא-פיננסי המתייחס למשתני השוק הם עקביים עם מחירי השוק הנצפים אשר תלויים באותם משתני שוק.

שימוש באומדנים שוטפים (סעיף 33(ג))

54ב. באמידת כל תרחיש של תזרימי מזומנים וההסתברות שלו, ישות תשתמש בכל מידע סביר וניתן לביסוס, אשר ניתן להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים. ישות תסקור את האומדנים שערכה בסוף תקופת הדיווח הקודמת ותעדכן אותם. בעשותה כן, תשקול הישות אם:

(א) האומדנים המעודכנים מייצגים נאמנה את התנאים ששררו בסוף תקופת הדיווח.

(ב) השינויים באומדנים מייצגים נאמנה את השינויים בתנאים במהלך התקופה. לדוגמה, נניח שהאומדנים היו בקצה אחד של טווח סביר בתחילת התקופה. אם התנאים לא השתנו, הזות האומדנים לקצה האחר של הטווח בסוף התקופה לא תייצג נאמנה את ההתרחשות במהלך התקופה. אם האומדנים העדכניים ביותר של הישות שונים מהאומדנים הקודמים שלה, אך התנאים נותרו ללא שינוי, היא תבחן אם ההסתברויות החדשות שהוקצו לכל תרחיש מוצדקות. בעת עדכון האומדנים שלה להסתברויות האלה, הישות תשקול הן את הראיות שתמכו באומדנים הקודמים שלה והן את כל הראיות החדשות הניתנות להשגה, תוך מתן משקל רב יותר לראיות המשכנעות יותר.

55ב. ההסתברות המוקצית לכל תרחיש תשקף את התנאים בסוף תקופת הדיווח. כתוצאה מכך, ביישום תקן חשבונאות בינלאומי 10 *אירועים לאחר תקופת הדיווח*, אירוע שהתרחש לאחר סוף תקופת הדיווח אשר גורם להתבררות אי ודאות שהייתה קיימת בסוף תקופת הדיווח אינו מספק ראייה לתנאים ששררו באותו מועד. לדוגמה, תיתכן הסתברות של 20 אחוז בסוף תקופת הדיווח כי סערת ענק תכה במהלך ששת החודשים הנותרים של חוזה ביטוח. לאחר סוף תקופת הדיווח אך לפני אישור הדוחות הכספיים לפרסום, הכתה סערת ענק. תזרימי המזומנים לקיום חוזה בהתאם לאותו חוזה לא ישקפו את הסערה אשר, ב"ראייה לאחור", ידוע שהתרחשה. במקום זאת, תזרימי המזומנים הנכללים במדידה

כוללים את ההסתברות של 20 אחוז כפי שנחזתה בסוף תקופת הדיווח (עם גילוי, ביישום תקן חשבונאות בינלאומי 10, שאירוע שאינו מחייב תיאום התרחש לאחר תקופת הדיווח).

56ב. אומדנים שוטפים של תזרימי מזומנים חזויים אינם בהכרח זהים לניסיון העדכני ביותר בפועל. לדוגמה, נניח כי ניסיון לגבי תמותה בתקופת הדיווח היה 20 אחוז גרוע יותר מניסיון קודם לגבי תמותה ומציפיות קודמות לגבי ניסיון לגבי תמותה. מספר גורמים יכלו לגרום לשינוי הפתאומי בניסיון, כולל:

(א) שינויים מתמשכים בתמותה;

(ב) שינויים במאפיינים של האוכלוסייה המבוטחת (לדוגמה, שינויים בחיתום או בהפצה, או ביטולים סלקטיביים על ידי בעלי פוליסות בבריאות טובה באופן חריג);

(ג) תנודות אקראיות;

(ד) גורמים שאינם נשנים הניתנים לזיהוי.

57ב. ישות תחקור את הסיבות לשינוי בניסיון ותפתח אומדנים חדשים של תזרימי מזומנים ושל הסתברויות לאור הניסיון העדכני ביותר, הניסיון המוקדם יותר ומידע אחר. התוצאה בדוגמה בסעיף 56ב תהיה באופן רגיל שהערך הנוכחי החזוי של הטבות בקרות אירוע מוות ישתנה, אך לא עד כדי 20 אחוז. בדוגמה בסעיף 56ב, אם שיעורי התמותה ימשיכו להיות גבוהים באופן משמעותי מהאומדנים הקודמים מסיבות שחזויות להימשך, ההסתברות הנאמדת המוקצית לתרחישי תמותה גבוהה תגדל.

58ב. אומדנים של משתנים שאינם משתני שוק יכללו מידע לגבי רמה שוטפת של אירועים מבוטחים ומידע לגבי מגמות. לדוגמה, שיעורי תמותה ירדו באופן עקבי לאורך תקופות ארוכות במדינות רבות. קביעת תזרימי המזומנים לקיום חוזה משקפת את ההסתברויות שהיו מוקצות לכל תרחיש מגמה אפשרי, תוך הבאה בחשבון של כל המידע הסביר והניתן לביסוס, אשר ניתן להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים.

59ב. באופן דומה, אם תזרימי מזומנים המוקצים לקבוצה של חוזי ביטוח רגישים לאינפלציה, הקביעה של תזרימי המזומנים לקיום חוזה תשקף אומדנים שוטפים של שיעורי אינפלציה עתידיים אפשריים. מאחר שסביר ששיעורי אינפלציה הם בעלי מתאם לשיעורי ריבית, המדידה של תזרימי המזומנים לקיום חוזה תשקף את ההסתברויות לכל תרחיש אינפלציה באופן עקבי עם ההסתברויות הגלומות בשיעורי ריבית שוק המשמשים לאמידת שיעור ההיוון (ראה סעיף 51ב).

60ב. בעת אמידת תזרימי המזומנים, ישות תביא בחשבון ציפיות שוטפות של אירועים עתידיים אשר עשויים להשפיע על תזרימי מזומנים אלה. הישות תפתח תרחישי תזרים מזומנים אשר משקפים אירועים עתידיים אלה, כמו גם אומדנים של הסתברות לכל תרחיש. אולם, ישות לא תביא בחשבון ציפיות שוטפות של שינויים עתידיים בחקיקה אשר ישנו את המחויבות הנוכחית או ישחררו את הישות ממנה (discharge) או יצרו מחויבויות חדשות בהתאם לחוזה ביטוח קיים עד שהשינוי בחקיקה הושלם למעשה.

תזרימי מזומנים בתחום החוזה (סעיף 34)

61ב. אומדנים של תזרימי מזומנים בתרחיש יכללו את כל תזרימי המזומנים שהם בתחום של חוזה קיים ולא יכללו תזרימי מזומנים אחרים כלשהם. ישות תיישם את סעיף 2 בקביעת התחום של חוזה קיים.

62ב. לחוזה ביטוח רבים יש מאפיינים אשר מאפשרים לבעלי פוליסות לבצע פעולות אשר משנות את הסכום, העיתוי, האופי או אי הוודאות של הסכומים שהם יקבלו. מאפיינים כאלה כוללים אופציות חידוש, אופציות פדיון (surrender), אופציות המרה ואופציות להפסקת תשלומי הפרמיות תוך המשך קבלת ההטבות בהתאם לחוזים. המדידה של קבוצה של חוזי ביטוח תשקף, על בסיס ערך חזוי, את האומדנים השוטפים של הישות לגבי האופן שבו בעלי הפוליסות בקבוצה יממשו את האופציות הניתנות להשגה וסיכון התיאום בגין סיכון לא פיננסי ישקף את האומדנים השוטפים של הישות לגבי האופן שבו ההתנהגות בפועל של בעלי הפוליסות עשויה להיות שונה מההתנהגות החזויה. דרישה זו לקבוע את הערך החזוי חלה ללא קשר למספר החוזים בקבוצה; לדוגמה, היא חלה גם אם הקבוצה מורכבת מחוזה אחד. לכן, המדידה של קבוצה של חוזי ביטוח לא תניח הסתברות של 100 אחוז לכך שבעלי הפוליסות:

(א) יפדו את החוזים שלהם, אם קיימת הסתברות מסוימת שבעלי פוליסות אחדים לא יעשו כן; או

(ב) ימשיכו את החוזים שלהם, אם קיימת הסתברות מסוימת שבעלי פוליסות אחדים לא יעשו כן.

63ב. כאשר מנפיק של חוזה ביטוח נדרש על ידי החוזה לחדש או להמשיך בדרך אחרת את החוזה, עליו ליישם את סעיף 34 על מנת לבחון אם הפרמיות ותזרימי המזומנים המתייחסים הנובעים מהחוזה שחודש נמצאים בתחום החוזה המקורי.

64ב. סעיף 34 מתייחס ליכולת המעשית של ישות לקבוע מחיר במועד עתידי (מועד חידוש) המשקף באופן מלא את הסיכונים בחוזה

מאותו מועד. לישות יש יכולת מעשית זו בהעדר מגבלות המונעות מהישות קביעת אותו מחיר שהיא היתה קובעת לחוזה חדש עם אותם מאפיינים כמו החוזה הקיים המונפק באותו מועד, או אם הישות יכולה לתקן את ההטבות על מנת שיהיו עקביות עם המחיר שהיא תגבה. באופן דומה, לישות יש יכולת מעשית זו לקבוע מחיר כאשר היא יכולה לקבוע מחדש מחיר לחוזה קיים כך שהמחיר ישקף את כלל השינויים בסיכונים בתיק של חוזי ביטוח, גם אם המחיר שנקבע לכל בעל פוליסה אינדיבידואלי אינו משקף את השינוי בסיכון עבור אותו בעל פוליסה ספציפי. בעת בחינה אם לישות יש את היכולת המעשית לקבוע מחיר המשקף באופן מלא את הסיכונים בחוזה או בתיק, עליה לשקול את כל הסיכונים שהיא היתה שוקלת בעת חיתום של חוזים שווי ערך במועד החידוש ליתרת השירות. בקביעת האומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים בסוף תקופת הדיווח, ישות תבחן מחדש את התחום של חוזה ביטוח על מנת לכלול את ההשפעה של שינויים בנסיבות על הזכויות והמחויבויות הממשיות של הישות.

65ב. תזרימי מזומנים בתחום של חוזה ביטוח הם אלה המתייחסים במישרין לקיום החוזה, כולל תזרימי מזומנים לגביהם קיים לישות שיקול דעת לגבי הסכום או העיתוי. תזרימי המזומנים בתחום כוללים:

(א) פרמיות (כולל תיאומי פרמיות ופרמיות בתשלומים) מבעל פוליסה ותזרימי מזומנים נוספים כלשהם הנובעים מפרמיות אלה.

(ב) תשלומים לבעל פוליסה (או לטובתו), כולל תביעות שכבר דווחו אך טרם שולמו (כלומר תביעות שדווחו), תביעות שהתהוו בגין אירועים שהתרחשו אך שבגינם לא דווחו תביעות ותביעות עתידיות כלשהן לגביהן יש לישות מחויבות ממשית (ראה סעיף 34).

(ג) תשלומים לבעל פוליסה (או לטובתו) אשר משתנים בהתאם לתשואות על פריטי בסיס.

(ד) תשלומים לבעל פוליסה (או לטובתו) הנובעים מנגזרים, לדוגמה, אופציות וערבויות המשובצות בחוזה, במידה שבה אופציות וערבויות אלה אינן מופרדות מחוזה הביטוח (ראה סעיף 11(א)).

(ה) הקצאה של תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח הניתנים לייחוס לתיק שאליו שייך החוזה.

- (ו) עלויות טיפול בתביעות (כלומר העלויות שיתהוו לישות בחקירה, עיבוד וביישוב תביעות בהתאם לחוזי ביטוח קיימים, כולל שכר טרחה ליועצים משפטיים ולשמאים (loss-adjusters) ועלויות פנימיות של חקירת תביעות ועיבוד תשלומי תביעות).
- (ז) עלויות שיתהוו לישות בהספקת הטבות חוזיות המשולמות בעין.
- (ח) עלויות ניהול הפוליסה ותחזוקה, כמו עלויות של חיוב פרמיה ועלויות ניהול שינויים בפוליסה (לדוגמה, המרות והחזרות (reinstatements)). עלויות כאלה כוללות גם עמלות נשנות אשר חזויות להיות משולמות למתווכים אם בעל פוליסה מסוים ממשיך לשלם את הפרמיות בתחום חוזה הביטוח.
- (ט) מסים מבוססי עסקה (כמו מסים על פרמיות, מסי ערך מוסף ומסי סחורות ושירותים) והיטלים (כמו היטלי שירות אש ושומות של קרנות לערבויות (guarantee fund assessments) הנובעים במישרין מחוזי ביטוח קיימים או שניתן לייחסם אליהם על בסיס סביר ועקבי.
- (י) תשלומים על ידי המבטח בתפקידו כנאמן על מנת לקיים מחויבויות מס שהתהוו לבעל הפוליסה ותקבולים מתייחסים.
- (יא) תזרימי מזומנים פוטנציאליים מהשבות (כמו נצולת ושיבוב) בגין תביעות עתידיות המכוסות על ידי חוזי ביטוח קיימים ובמידה שהם אינם כשירים להכרה כנכסים נפרדים, תזרימי מזומנים חיוביים פוטנציאליים מהשבות בגין תביעות מהעבר.

(יאא) עלויות שיתהוו לישות:

- (i) בביצוע פעילות השקעה, עד למידה שבה הישות מבצעת פעילות זו על מנת לשפר הטבות מכיסוי ביטוחי עבור בעלי הפוליסות. פעילויות השקעה משפרות הטבות מכיסוי ביטוחי אם הישות שמבצעת פעילויות אלה צופה להפיק תשואה על ההשקעה שממנה בעלי הפוליסות יפיקו תועלת אם אירוע מבוטח יתרחש.
- (ii) בהספקת שירות תשואה על השקעה לבעלי פוליסות של חוזי ביטוח ללא מאפייני השתתפות ישירה (ראה סעיף ב119).

(iii) בהספקת שירות מתייחס להשקעה לבעלי פוליסות של חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה.

(יב) הקצאה של תקורה קבועה ומשתנה (כמו העלויות של טיפול חשבונאי, משאבי אנוש, טכנולוגיית מידע ותמיכה, פחת מבנה, שכירות, ותחזוקה ושירות (maintenance and utilities) הניתנות לייחוס במישרין לקיום חוזי ביטוח. תקורה כזו מוקצית לקבוצות של חוזים תוך שימוש בשיטות שהן שיטתיות והגיוניות, אשר מיושמות בעקביות לכל העלויות שיש להם מאפיינים דומים.

(יג) עלויות אחרות כלשהן שניתן לחייב בהן באופן ספציפי את בעל הפוליסה בהתאם לתנאים של החוזה.

66ב. תזרימי המזומנים הבאים לא יכללו בעת אמידת תזרימי המזומנים אשר ינבעו ככל שהישות מקיימת חוזה ביטוח קיים:

(א) תשואות השקעה. השקעות מוכרות, נמדדות ומוצגות בנפרד.

(ב) תזרימי מזומנים (תשלומים ותקבולים) הנובעים מחוזי ביטוח משנה מוחזקים. חוזי ביטוח משנה מוחזקים מוכרים, נמדדים ומוצגים בנפרד.

(ג) תזרימי מזומנים העשויים לנבוע מחוזי ביטוח עתידיים, כלומר תזרימי מזומנים מחוץ לתחום חוזים קיימים (ראה סעיפים 34-35).

(ד) תזרימי מזומנים המתייחסים לעלויות שאינן ניתנות לייחוס במישרין לתיק של חוזי ביטוח אשר כולל את החוזה, כמו עלויות פיתוח מוצר ועלויות הכשרה. עלויות כאלה מוכרות ברווח או הפסד בעת התהוותן.

(ה) תזרימי מזומנים הנובעים מסכומים חריגים של עבודה ושל משאבים אחרים שבזבזו, אשר משמשים לקיום החוזה. עלויות כאלה מוכרות ברווח או הפסד בעת התהוותן.

(ו) תשלומים ותקבולים של מסים על ההכנסה שהמבטח אינו משלם או מקבל בתפקידו כנאמן או שאינם ניתנים לחיוב בעל הפוליסה באופן ספציפי בהתאם לתנאים של החוזה.

(ז) תזרימי מזומנים בין רכיבים שונים של הישות המדווחת, כמו קרנות בעלי הפוליסות וקרנות בעלי המניות, אם תזרימי מזומנים אלה אינם משנים את הסכום שישולם לבעלי הפוליסות.

(ח) תזרימי מזומנים הנובעים מרכיבים שהופרדו מחוזה הביטוח ומטופלים תוך שימוש בתקנים מתאימים אחרים (ראה סעיפים 10-13).

66ב. לפני ההכרה בקבוצה של חוזי ביטוח, ישות עשויה להידרש להכיר בנכס או בהתחייבות בגין תזרימי מזומנים המתייחסים לקבוצה של חוזי ביטוח, מלבד תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח, בין כתוצאה מהתרחשות של תזרימי המזומנים ובין כתוצאה מהדרישות של תקן דיווח כספי בינלאומי אחר. תזרימי מזומנים מתייחסים לקבוצה של חוזי ביטוח, אם תזרימי מזומנים אלה היו נכללים בתזרימי המזומנים לקיום חוזה במועד ההכרה לראשונה בקבוצה אילו הם היו משולמים או מתקבלים לאחר מועד זה. על מנת ליישם את סעיף 38(ג)(ii), ישות תגרע נכס כזה או התחייבות כזו עד למידה שבה הנכס או ההתחייבות לא היו מוכרים בנפרד מהקבוצה של חוזי ביטוח אם תזרים המזומנים או היישום של תקן דיווח כספי בינלאומי אחר התרחשו במועד ההכרה לראשונה של הקבוצה של חוזי ביטוח.

חוזים עם תזרימי מזומנים אשר משפיעים על תזרימי מזומנים לבעלי הפוליסות של חוזים אחרים או מושפעים מהם

67ב. חוזי ביטוח אחדים משפיעים על תזרימי המזומנים לבעלי הפוליסות של חוזים אחרים על ידי דרישה:

(א) מבעל הפוליסה לחלוק עם בעלי הפוליסות של חוזים אחרים את התשואות על אותה קבוצה (pool) מוגדרת של פריטי בסיס; וכן

(ב) אחת משתי האפשרויות הבאות:

(i) מבעל הפוליסה לשאת בהפחתה בחלקו בתשואות על פריטי הבסיס עקב תשלומים לבעלי הפוליסות של חוזים אחרים שחולקים קבוצה זו, כולל תשלומים הנובעים מהבטחות שניתנו לבעלי הפוליסות של חוזים אחרים אלה; או

(ii) מבעלי פוליסות של חוזים אחרים לשאת בהפחתה בחלקם בתשואות על פריטי הבסיס עקב תשלומים לבעל הפוליסה, כולל תשלומים הנובעים מהבטחות שניתנו לבעל הפוליסה.

68ב. לעיתים, חוזים כאלה ישפיעו על תזרימי המזומנים לבעלי פוליסות של חוזים בקבוצות אחרות. תזרימי המזומנים לקיום חוזה של כל

קבוצה משקפים את המידה שבה החוזים בקבוצה גורמים לישות להיות מושפעת מתזרימי מזומנים חזויים, בין אם לבעלי הפוליסות באותה קבוצה או ובין אם לבעלי הפוליסות בקבוצה אחרת. לכן, תזרימי המזומנים לקיום חוזה לקבוצה:

(א) כוללים תשלומים הנובעים מהתנאים של חוזים קיימים לבעלי פוליסות של חוזים בקבוצות אחרות, ללא קשר אם תשלומים אלה חזויים להתבצע לבעלי פוליסות נוכחיים או עתידיים; וכן

(ב) אינם כוללים תשלומים לבעלי פוליסות בקבוצה אשר, ביישום (א), נכללו בתזרימי המזומנים לקיום חוזה של קבוצה אחרת.

69ב. לדוגמה, במידה שתשלומים לבעלי פוליסות בקבוצה אחת מופחתים מחלק בתשואות על פריטי בסיס בסך 350 ש"ח ל-250 ש"ח עקב תשלומים של סכום מובטח לבעלי פוליסות בקבוצה אחרת, תזרימי המזומנים לקיום חוזה של הקבוצה הראשונה יכללו את התשלומים בסך 100 ש"ח (כלומר, יהיו 350 ש"ח) ותזרימי המזומנים לקיום חוזה של הקבוצה השנייה לא יכללו את הסכום המובטח בסך 100 ש"ח.

70ב. ניתן לעשות שימוש בגישות פרקטיות שונות על מנת לקבוע את תזרימי המזומנים לקיום חוזה של קבוצות של חוזים אשר משפיעים על תזרימי המזומנים לבעלי פוליסות של חוזים בקבוצות אחרות או מושפעים מהם. במקרים אחדים, ייתכן שישות תוכל לזהות את השינוי בפריטי הבסיס ואת השינוי הנובע מכך בתזרימי המזומנים רק ברמת קיבוץ גבוהה יותר מאשר הקבוצות. במקרים כאלה, הישות תקצה על בסיס שיטתי והגיוני את ההשפעה של השינוי בפריטי הבסיס לכל קבוצה.

71ב. לאחר שכל שירותי חוזה הביטוח סופקו לחוזים בקבוצה, תזרימי המזומנים לקיום חוזה עשויים עדיין לכלול תשלומים החזויים להתבצע לבעלי פוליסות קיימים בקבוצות אחרות או לבעלי פוליסות עתידיים. ישות אינה נדרשת להמשיך להקצות תזרימי מזומנים לקיום חוזה כאלה לקבוצות ספציפיות, אך יכולה במקום זאת להכיר ולמדוד התחייבות בגין תזרימי מזומנים לקיום חוזה כאלה הנובעים מכל הקבוצות.

שיעורי היוון (סעיף 36)

72ב. ישות תשתמש בשיעורי ההיוון הבאים ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17:

- (א) למדוד את תזרימי המזומנים לקיום חוזה - שיעורי היוון שוטפים ביישום סעיף 36 ;
- (ב) לקבוע את הריבית שיש לצבור על מרווח השירות החוזי ביישום סעיף 44(ב) עבור חוזי ביטוח ללא מאפייני השתתפות ישירה - שיעורי היוון שנקבעו במועד ההכרה לראשונה של קבוצה של חוזים, ביישום סעיף 36 לתזרימי מזומנים נומינליים שאינם משתנים בהתבסס על התשואות על פריטי בסיס כלשהם ;
- (ג) למדוד את השינויים למרווח השירות החוזי ביישום סעיפים 96(א)-96(ב) ו-96(ד) עבור חוזי ביטוח ללא מאפייני השתתפות ישירה - שיעורי היוון ביישום סעיף 36 שנקבעו בהכרה לראשונה ;
- (ד) עבור קבוצות של חוזים ביישום גישת הקצאת פרמיה שיש בהם רכיב מימון משמעותי, לתאם את הערך בספרים של ההתחייבות ליתרת הכיסוי ביישום סעיף 56 - שיעורי היוון ביישום סעיף 36 שנקבעו בהכרה לראשונה ;
- (ה) אם ישות בוחרת לפצל הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח בין רווח או הפסד לבין רווח כולל אחר (ראה סעיף 88), לקבוע את הסכום של הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח שיכללו ברווח או הפסד :
- (i) עבור קבוצות של חוזי ביטוח לגביהם אין השפעה משמעותית לשינויים בהנחות המתייחסות לסיכון פיננסי על הסכומים המשולמים לבעלי פוליסות, ביישום סעיף 131 - שיעורי היוון שנקבעו במועד ההכרה לראשונה של קבוצה של חוזים, ביישום סעיף 36 לתזרימי מזומנים נומינליים שאינם משתנים בהתבסס על התשואות על פריטי בסיס כלשהם ;
- (ii) עבור קבוצות של חוזי ביטוח לגביהם יש השפעה משמעותית לשינויים בהנחות המתייחסות לסיכון פיננסי על הסכומים המשולמים לבעלי פוליסות, ביישום סעיף 132(א)(i) - שיעורי היוון שמקצים את הכנסות המימון או הוצאות המימון החזויות והמעודכנות שנותרו לאורך יתרת התקופה של הקבוצה של חוזים בשיעור קבוע ; וכן
- (iii) עבור קבוצות של חוזי ביטוח ביישום גישת הקצאת הפרמיה ביישום סעיפים 59(ב) ו-133 - שיעורי היוון שנקבעו במועד של תביעה שהתהוותה, ביישום סעיף 36

לתזרימי מזומנים נומינליים שאינם משתנים בהתבסס על התשואות על פריטי בסיס כלשהם.

73ב. על מנת לקבוע את שיעורי ההיוון במועד ההכרה לראשונה של קבוצה של חוזים המתוארים בסעיפים 72(ב)-72(ה) ישות עשויה להשתמש בממוצע משוקלל של שיעורי היוון על פני התקופה שחוזים בקבוצה מונפקים, אשר ביישום סעיף 22 לא יכולה לעלות על שנה אחת.

74ב. אומדנים של שיעורי היוון יהיו עקביים עם אומדנים אחרים המשמשים למדידת חוזי ביטוח על מנת למנוע כפילות בחישוב או השמטות; לדוגמה:

(א) תזרימי מזומנים שאינם משתנים בהתבסס על התשואות על פריטי בסיס כלשהם יהוונו בשיעורים שאינם משקפים תנודתיות כלשהי כזו;

(ב) תזרימי מזומנים שמשתנים בהתבסס על התשואות על פריטי בסיס פיננסיים כלשהם:

(i) יהוונו תוך שימוש בשיעורים שמשקפים תנודתיות זו; או

(ii) יותאמו בגין ההשפעה של תנודתיות זו ויהוונו בשיעור המשקף את התיאום שבוצע.

(ג) תזרימי מזומנים נומינליים (כלומר אלה שכוללים את ההשפעה של אינפלציה) יהוונו בשיעורים שכוללים את ההשפעה של אינפלציה; וכך

(ד) תזרימי מזומנים ריאליים (כלומר אלה שאינם כוללים את ההשפעה של אינפלציה) יהוונו בשיעורים שאינם כוללים את ההשפעה של אינפלציה.

75ב. סעיף 74(ב) דורש שתזרימי מזומנים שמשתנים בהתבסס על התשואות על פריטי בסיס יהוונו תוך שימוש בשיעורים שמשקפים תנודתיות זו, או יותאמו בגין ההשפעה של תנודתיות זו ויהוונו בשיעור המשקף את התיאום שבוצע. התנודתיות היא גורם רלוונטי ללא קשר אם היא נובעת מתנאים חוזיים או מאחר שהישות מפעילה שיקול דעת וללא קשר אם הישות מחזיקה את פריטי הבסיס.

76ב. תזרימי מזומנים שמשתנים עם תשואות על פריטי בסיס עם תשואות משתנות, אך שכפופים להבטחה של תשואה מינימלית,

אינם משתנים רק בהתבסס על התשואות על פריטי הבסיס גם אם הסכום המובטח נמוך מהתשואה החזויה על פריטי הבסיס. לכן, ישות תתאים את השיעור המשקף את התנודתיות של התשואות על פריטי הבסיס בגין ההשפעה של ההבטחה, גם אם הסכום המובטח נמוך מהתשואה החזויה על פריטי הבסיס.

77ב. תקן דיווח כספי בינלאומי 17 אינו דורש מישות לפצל תזרימי מזומנים שנאמדו לאלה המשתנים בהתבסס על התשואות על פריטי הבסיס לבין אלה שלא. אם ישות אינה מפצלת את תזרימי המזומנים שנאמדו בדרך זו, הישות תיישם שיעורי היוון המתאימים לתזרימי המזומנים שנאמדו בכללותם; לדוגמה, תוך שימוש בטכניקות דגימה אקראית או בטכניקות מדידה מנוטרלות סיכון.

78ב. שיעורי היוון יכללו רק גורמים רלוונטיים, כלומר גורמים הנובעים מערך הזמן של כסף, המאפיינים של תזרימי המזומנים ומאפייני נזילות של חוזי הביטוח. ייתכן ששיעורי היוון כאלה לא יהיו ניתנים לצפייה במישרין בשוק. לכן, כאשר שיעורי שוק ניתנים לצפייה למכשיר דומה בעל אותם מאפיינים אינם ניתנים להשגה או כאשר שיעורי שוק ניתנים לצפייה למכשירים דומים ניתנים להשגה אך אינם מזהים בנפרד את הגורמים שמבחינים את המכשיר מחוזי ביטוח, ישות תאמוד את השיעורים המתאימים. תקן דיווח כספי בינלאומי 17 אינו דורש טכניקת אמידה מסוימת לקביעת שיעורי ההיוון. ביישום טכניקת אמידה, ישות:

(א) תמקסם את השימוש בנתונים הניתנים לצפייה (ראה סעיף 44) ותשקף כל מידע סביר וניתן לביסוס לגבי משתנים שאינם משתני שוק הניתן להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים, הן מידע חיצוני והן מידע פנימי (ראה סעיף 49). בפרט, שיעורי ההיוון שנעשה בהם שימוש לא יסתרו נתוני שוק רלוונטיים וניתנים להשגה וכן משתנים שאינם משתני שוק לא יסתרו משתני שוק הניתנים לצפייה.

(ב) תשקף תנאי שוק שוטפים מנקודת המבט של משתתף בשוק.

(ג) תפעיל שיקול דעת על מנת לבחון את רמת הדמיון בין המאפיינים של חוזי הביטוח הנמדדים לבין המאפיינים של המכשיר שלגביו מחירי שוק ניתנים לצפייה הם ניתנים להשגה ותתאים מחירים אלה על מנת לשקף את ההבדלים ביניהם.

79ב. עבור תזרימי מזומנים של חוזי ביטוח שאינם משתנים בהתבסס על התשואות על פריטי בסיס, שיעור ההיוון משקף את עקום התשואה במטבע המתאים עבור מכשירים שאינם חושפים את המחזיק

לסיכון אשראי או שחושפים אותו לסיכון אשראי זניח, מותאם על מנת לשקף את מאפייני הנזילות של הקבוצה של חוזי ביטוח. תיאום זה ישקף את ההבדל בין מאפייני הנזילות של הקבוצה של חוזי ביטוח לבין מאפייני הנזילות של הנכסים המשמשים על מנת לקבוע את עקום התשואה. עקומי תשואה משקפים נכסים נסחרים בשווקים פעילים שהמחזיק בדרך כלל יכול למכור בנקל בכל עת ללא התהוות עלויות משמעותיות. בניגוד לכך, בהתאם לחוזי ביטוח אחדים לא ניתן לכפות על הישות לבצע תשלומים מוקדם יותר מאשר ההתרחשות של אירועים מבוטחים, או מועדים מוגדרים בחוזים.

80ב. לכן, עבור תזרימי מזומנים של חוזי ביטוח שאינם משתנים בהתבסס על התשואות על פריטי בסיס, ישות יכולה לקבוע שיעורי היוון על ידי תיאום עקום תשואה חסר סיכון ונזיל על מנת לשקף את ההבדלים בין מאפייני הנזילות של המכשירים הפיננסיים שבבסיס השיעורים הנצפים בשוק לבין מאפייני הנזילות של חוזי הביטוח (גישת מטה-מעלה).

81ב. לחלופין, ישות יכולה לקבוע את שיעורי ההיוון המתאימים עבור חוזי ביטוח בהתבסס על עקום התשואה אשר משקף את שיעורי התשואה השוטפים בשוק הגלומים במדידת שווי הוגן של תיק נכסים מתייחס (גישת מעלה-מטה). ישות תתאים עקום תשואה זה על מנת לבטל גורמים כלשהם שאינם רלוונטיים לחוזי הביטוח, אך אינה נדרשת לתאם את עקום התשואה בגין הבדלים במאפייני הנזילות בין חוזי הביטוח לבין התיק המתייחס.

82ב. באמידת עקום התשואה המתואר בסעיף 81ב:

(א) אם קיימים מחירי שוק ניתנים לצפייה בשווקים פעילים עבור נכסים בתיק המתייחס, ישות תשתמש במחירים אלה (באופן עקבי עם סעיף 69 לתקן דיווח כספי בינלאומי 13).

(ב) אם שוק אינו פעיל, ישות תתאים מחירי שוק ניתנים לצפייה של נכסים דומים על מנת להפוך אותם לבני השוואה למחירי שוק של הנכסים הנמדדים (באופן עקבי עם סעיף 83 לתקן דיווח כספי בינלאומי 13).

(ג) אם אין שוק לנכסים בתיק המתייחס, ישות תיישם טכניקת אמידה. עבור נכסים כאלה (באופן עקבי עם סעיף 89 לתקן דיווח כספי בינלאומי 13) ישות:

(i) תפתח נתונים (inputs) שאינם ניתנים לצפייה תוך שימוש במידע הטוב ביותר הניתן להשגה בנסיבות. נתונים כאלה עשויים לכלול את הנתונים (data) של

הישות עצמה ובהקשר של תקן דיווח כספי בינלאומי 17, הישות עשויה לתת יותר משקל גדול יותר לאומדנים ארוכי טווח מאשר לתנודות קצרות טווח; וכן

(ii) תתאים נתונים (data) אלה על מנת לשקף את כל המידע לגבי ההנחות של משתתפים בשוק אשר ניתן להשגה באופן סביר.

83ב. בביצוע תיאום של עקום התשואה, ישות תתאים את שיעורי השוק הנצפים בעסקאות עדכניות במכשירים עם מאפיינים דומים בגין תנועות בגורמי שוק ממועד העסקה ותתאים את שיעורי השוק הנצפים על מנת לשקף את רמת השונות בין המכשיר הנמדד לבין המכשיר לגביו מחירי עסקה ניתנים לצפייה. עבור תזרימי מזומנים של חוזי ביטוח שאינם משתנים בהתבסס על התשואות על הנכסים בתיק המתייחס, תיאומים כאלה כוללים:

(א) תיאום בגין ההבדלים בין הסכום, העיתוי ואי הוודאות של תזרימי המזומנים של הנכסים בתיק לבין הסכום, העיתוי וחוסר הוודאות של תזרימי המזומנים של חוזי הביטוח; וכן

(ב) אי הכללת פרמיות סיכון בשוק בגין סיכון אשראי, אשר רלוונטיות רק לנכסים הנכללים בתיק המתייחס.

84ב. בעיקרון, עבור תזרימי מזומנים של חוזי ביטוח שאינם משתנים בהתבסס על התשואות על הנכסים בתיק המתייחס, צריך להיות עקום תשואה חסר סיכון לא נזיל אחד אשר מבטל את חוסר הוודאות לגבי הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים. אולם, בפועל ייתכן שהתוצאה של גישת מעלה-מטה והתוצאה של גישת מטה-מעלה תהיה עקומי תשואה שונים, גם באותו מטבע. זאת עקב המגבלות הטבעיות באמידת התיאומים המבוצעים בכל גישה והיעדר אפשרי של תיאום בגין מאפייני נזילות שונים בגישת מעלה-מטה. ישות אינה נדרשת לעשות התאמה של שיעור היוון שנקבע בהתאם לגישה שנבחרה על ידה לשיעור ההיוון שהיה נקבע בהתאם לגישה האחרת.

85ב. תקן דיווח כספי בינלאומי 17 אינו מפרט הגבלות לגבי התיק המתייחס של נכסים המשמש ביישום סעיף 81ב. אולם, תיאומים מעטים יותר יידרשו על מנת לבטל גורמים שאינם רלוונטיים לחוזי הביטוח כאשר לתיק המתייחס של נכסים יש מאפיינים דומים. לדוגמה, אם תזרימי המזומנים מחוזי הביטוח אינם משתנים בהתבסס על התשואות על פריטי בסיס, תיאומים מעטים יותר יידרשו אם ישות השתמשה במכשירי חוב כנקודת הפתיחה במקום במכשירים הוניים. עבור מכשירי חוב, המטרה תהיה לבטל מסך

התשואה של האגרת את ההשפעה של סיכון אשראי וגורמים אחרים שאינם רלוונטיים לחוזי הביטוח. דרך אחת לאמוד את ההשפעה של סיכון אשראי היא להשתמש במחיר השוק של נגזר אשראי כנקודת התייחסות.

תיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי (סעיף 37)

86ב. תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי מתייחס לסיכון הנובע מחוזי ביטוח מלבד סיכון פיננסי. סיכון פיננסי נכלל באומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים או בשיעור ההיוון שנעשה בו שימוש כדי לתאם את תזרימי המזומנים. הסיכונים המכוסים על ידי תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי הם סיכון ביטוח וסיכונים לא פיננסיים אחרים כמו סיכון ביטול וסיכון הוצאה (ראה סעיף 14ב).

87ב. תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי עבור חוזי ביטוח מודד את הפיצוי שהישות היתה דורשת על מנת שהישות תהיה אדישה בין :

(א) קיום התחייבות שיש לה טווח של תוצאות אפשריות הנובעות מסיכון לא פיננסי ; וכן

(ב) קיום התחייבות שתפיק תזרימי מזומנים קבועים עם אותו ערך נוכחי חוזי כמו חוזי הביטוח.

לדוגמה, תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי ימדוד את הפיצוי שהישות היתה דורשת על מנת להיות אדישה בין קיום התחייבות - אשר עקב סיכון לא פיננסי - יש לה הסתברות של 50 אחוז להיות 90 ש"ח והסתברות של 50 אחוז להיות 110 ש"ח לבין קיום התחייבות שהיא קבועה על 100 ש"ח. כתוצאה מכך, תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי מעביר מידע למשתמשים בדוחות הכספיים לגבי הסכום שהישות גובה עבור חוסר הוודאות הנובע מסיכון לא פיננסי לגבי הסכום והעיתוי של תזרימי מזומנים.

88ב. מאחר שתיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי משקף את הפיצוי שהישות היתה דורשת עבור נשיאת הסיכון הלא פיננסי הנובע מהסכום הלא ודאי ומהעיתוי הלא ודאי של תזרימי המזומנים, תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי משקף גם :

(א) את הרמה של ההטבה בגין שונות (diversification benefit) שהישות כוללת בעת קביעת הפיצוי שהיא דורשת עבור נשיאת אותו סיכון ; וכן

(ב) הן תוצאות עדיפות והן תוצאות נחותות, באופן שמשקף את הרמה של שנאת סיכון של הישות.

89ב. המטרה של תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי היא למדוד את ההשפעה של חוסר ודאות בתזרימי המזומנים הנובעים מחוזי ביטוח, מלבד חוסר ודאות הנובע מסיכון פיננסי. כתוצאה מכך, תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי ישקף את כל הסיכונים הלא פיננסיים המתייחסים לחוזי הביטוח. הוא לא ישקף את הסיכונים שאינם נובעים מחוזי הביטוח, כמו סיכון תפעול כללי (general operational risk).

90ב. תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי ייכלל במדידה באופן מפורש. תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי הוא נפרד באופן עקרוני מהאומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים ומשיעורי ההיוון המתאימים לתזרימי מזומנים אלה. הישות לא תבצע ספירה כפולה של תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי על ידי, לדוגמה, גם גילום של תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי בעת קביעת (implicitly) של תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי בעת קביעת תזרימי המזומנים העתידיים או שיעורי ההיוון. שיעורי ההיוון שניתן להם גילוי על מנת לציית לסעיף 120 לא יכללו גילום כלשהו של תיאומים עבור סיכון לא פיננסי.

91ב. תקן דיווח כספי בינלאומי 17 אינו מפרט את טכניקת האמידה המשמשת (טכניקות האמידה המשמשות) על מנת לקבוע את תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי. אולם, על מנת לשקף את הפיצוי שהישות היתה דורשת עבור נשיאת הסיכון הלא פיננסי, לתיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי יהיו המאפיינים הבאים:

(א) התוצאה של סיכונים עם תדירות נמוכה וחומרה גבוהה תהיה תיאומי סיכון עבור סיכון לא פיננסי גבוהים יותר מאשר סיכונים עם תדירות גבוהה וחומרה נמוכה;

(ב) עבור סיכונים דומים, התוצאה של חוזים עם תקופה ארוכה יותר תהיה תיאומי סיכון עבור סיכון לא פיננסי גבוהים יותר מאשר חוזים עם תקופה קצרה יותר;

(ג) התוצאה של סיכונים עם התפלגות הסתברות רחבה יותר תהיה תיאומי סיכון עבור סיכון לא פיננסי גבוהים יותר מאשר סיכונים עם התפלגות הסתברות צרה יותר;

(ד) ככל שידוע פחות לגבי האומדן השוטף והמגמה שלו, כך תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי יהיה גבוה יותר; וכן

(ה) במידה שבה ניסיון שהתברר (emerging experience) מקטין חוסר ודאות לגבי הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים, תיאומי סיכון עבור סיכון לא פיננסי יקטנו ולהיפך.

92ב. ישות תפעיל שיקול דעת בעת קביעת טכניקת אמידה מתאימה עבור תיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי. בעת הפעלת שיקול דעת זה,

ישות תשקול גם אם הטכניקה מספקת גילוי תכליתי שניתן ללמוד ממנו כך שהמשתמשים בדוחות הכספיים יוכלו להשוות (can benchmark) את ביצועי הישות לביצועים של ישויות אחרות. סעיף 119 דורש מישות שמשתמשות בטכניקה אחרת מאשר טכניקת רווח בר-סמך לקביעת תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי, לתת גילוי לטכניקה שנעשה בה שימוש ולרווח בר-סמך המתאים לתוצאות של טכניקה זו.

הכרה לראשונה בהעברות של חוזי ביטוח וצירופי עסקים (סעיף 39)

93ב. כאשר ישות רוכשת חוזי ביטוח מונפקים או חוזי ביטוח משנה מוחזקים בהעברה של חוזי ביטוח שאינה מהווה עסק או בצירוף עסקים בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 3, הישות תיישם את סעיפים 14-24 על מנת לזהות את הקבוצות של חוזים שנרכשו, כאילו היא התקשרה בחוזים במועד העסקה.

94ב. ישות תשתמש בתמורה שהתקבלה או ששולמה עבור החוזים כמייצגות קירוב לפרמיות שהתקבלו. התמורה שהתקבלה או ששולמה עבור החוזים אינה כוללת את התמורה שהתקבלה או ששולמה עבור נכסים והתחייבויות אחרים כלשהם באותה עסקה. בצירוף עסקים בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 3, התמורה שהתקבלה או ששולמה היא השווי ההוגן של החוזים באותו מועד. בקביעת אותו שווי הוגן, ישות לא תיישם את סעיף 47 לתקן דיווח כספי בינלאומי 13 (המתייחס למאפייני דרישה).

95ב. אלא אם מיושמת גישת הקצאת הפרמיה עבור ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי בסעיפים 55-59 ו-69-70א, בהכרה לראשונה מרווח השירות החוזי מחושב על ידי יישום סעיף 38 עבור חוזי ביטוח מונפקים שנרכשו ועל ידי יישום סעיף 65 עבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים שנרכשו תוך שימוש בתמורה שהתקבלה או ששולמה עבור החוזים כמייצגות קירוב לפרמיות שהתקבלו או ששולמו במועד ההכרה לראשונה.

95בא. אם חוזי ביטוח מונפקים שנרכשו הם מכבידים, ביישום סעיף 47, ישות תכיר בעודף של תזרימי המזומנים לקיום חוזה על התמורה ששולמה או שהתקבלה כחלק ממוניטין או מרווח מרכישה במחיר הזדמנותי עבור חוזים שנרכשו בצירוף עסקים בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 3 או כהפסד ברווח או הפסד עבור חוזים שנרכשו בהעברה. הישות תקים רכיב הפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי בגין עודף זה ותיישם את סעיפים 49-52 על מנת להקצות שינויים עוקבים בתזרימי המזומנים לקיום חוזה לאותו רכיב הפסד.

195ב. עבור קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים שעליה מיושמים סעיפים 66א-66ב, ישות תקבע את רכיב השבת-ההפסד של הנכס ליתרת הכיסוי במועד העסקה על ידי הכפלת:

(א) רכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת כיסוי של חוזי ביטוח הבסיס במועד העסקה;

(ב) באחוז התביעות בגין חוזי ביטוח הבסיס שהישות צופה במועד העסקה להשיב מהקבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים.

195ג. הישות תכיר בסכום של רכיב השבת-ההפסד שנקבע ביישום סעיף 195ב כחלק מהמוניטין או מהרווח בגין רכישה במחיר הזדמנותי בגין חוזי ביטוח משנה מוחזקים שנרכשו בצירוף עסקים בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 3, או כהכנסה ברווח או הפסד בגין חוזים שנרכשו בהעברה.

195ד. ביישום סעיפים 14-22, במועד העסקה ישות עשויה לכלול בקבוצה מכבידה של חוזי ביטוח הן חוזי ביטוח מכבידים המכוסים על ידי קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים והן חוזים מכבידים שאינם מכוסים על ידי קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים. על מנת ליישם את סעיף 195ב במקרים כאלה, ישות תשתמש בבסיס שיטתי והגיוני להקצאה על מנת לקבוע את החלק של רכיב ההפסד של הקבוצה של חוזי ביטוח אשר מתייחס לחוזי ביטוח המכוסים על ידי הקבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים.

נכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח

195ה. כאשר ישות רוכשת חוזי ביטוח שהונפקו בהעברה של חוזי ביטוח שאינה מהווה עסק או בצירוף עסקים בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 3, ישות תכיר בנכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח בשווי הוגן במועד העסקה עבור הזכויות להשיג:

(א) חוזי ביטוח עתידיים שהם חידושים של חוזי ביטוח שהוכרו במועד העסקה; וכן

(ב) חוזי ביטוח עתידיים, מלבד אלה ב-א), לאחר מועד העסקה מבלי לשלם שוב תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח שהנרכש כבר שילם אשר ניתנים לייחוס במישרין לתיק המתייחס של חוזי ביטוח.

195ו. במועד העסקה, הסכום של נכס כלשהו בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח לא ייכלל במדידה של הקבוצה של חוזי ביטוח שנרכשה ביישום סעיפים 93ב-95א.

שינויים בערך בספרים של מרווח השירות החוזי עבור חוזי ביטוח ללא מאפייני השתתפות ישירה (סעיף 44)

96ב. עבור חוזי ביטוח ללא מאפייני השתתפות ישירה, סעיף 44(ג) דורש תיאום למרווח השירות החוזי של קבוצה של חוזי ביטוח בגין שינויים בתזרימי המזומנים לקיום חוזה המתייחסים לשירות עתידי. שינויים אלה מורכבים מ:

(א) תיאומים בהתאם לניסיון הנובעים מפרמיות שהתקבלו בתקופה המתייחסות לשירות עתידי ותזרימי מזומנים מתייחסים כמו תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח ומסים מבוססי פרמיות, הנמדדים בשיעורי ההיוון המפורטים בסעיף 72ב(ג).

(ב) שינויים באומדנים של הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים בהתחייבות בגין יתרת הכיסוי, למעט אלה המתוארים בסעיף 97ב(א), הנמדדים בשיעורי ההיוון המפורטים בסעיף 72ב(ג).

(ג) הפרשים בין רכיב השקעה כלשהו החוזי לעמוד לתשלום בתקופה לבין רכיב ההשקעה בפועל שנהיה עומד לתשלום בתקופה. הפרשים אלה נקבעים על ידי השוואת (i) רכיב ההשקעה בפועל שנהיה עומד לתשלום בתקופה (ii) לתשלום בתקופה שהיה חוזי בתחילת התקופה בתוספת הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח כלשהן המתייחסות לתשלום חוזי זה לפני שהוא נהיה עומד לתשלום.

(גא) הפרשים בין הלוואה כלשהי לבעל פוליסה החוזיה להיות עומדת להחזר בתקופה לבין הלוואה בפועל לבעל פוליסה אשר נהיתה עומדת להחזר בתקופה. הפרשים אלה נקבעים על ידי השוואת (i) הלוואה בפועל לבעל הפוליסה שנהיתה עומדת להחזר בתקופה (ii) להחזר בתקופה שהיה חוזי בתחילת התקופה בתוספת הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח כלשהן המתייחסות להחזר חוזי זה לפני שהוא נהיה עומד להחזר.

(ד) שינויים בתיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי המתייחסים לשירות עתידי. ישות אינה נדרשת לפצל את השינוי בתיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי בין (i) שינוי המתייחס לסיכון לא פיננסי לבין (ii) ההשפעה של ערך הזמן של הכסף ושל שינויים בערך הזמן של הכסף. אם ישות מבצעת פיצול כזה, עליה לתאם את מרווח השירות החוזי בגין השינוי המתייחס

לסיכון לא פיננסי, הנמדד בשיעורי החיוון המפורטים בסעיף 72ב(ג).

97ב. ישות לא תתאים את מרווח השירות החוזי של קבוצה של חוזי ביטוח ללא מאפייני השתתפות ישירה בגין השינויים הבאים בתזרימי המזומנים לקיום חוזה מאחר שהם אינם מתייחסים לשירות עתידי:

(א) ההשפעה של ערך הזמן של הכסף ושל שינויים בערך הזמן של הכסף וההשפעה של סיכון פיננסי ושל שינויים בסיכון פיננסי. השפעות אלה כוללות את:

(i) ההשפעה, אם קיימת, על תזרימי מזומנים עתידיים שנאמדו;

(ii) ההשפעה, אם בוצע פיצול, על תיאום הסיכון בגין סיכון לא פיננסי; וכן

(iii) ההשפעה של שינוי בשיעור החיוון.

(ב) שינויים באומדנים של תזרימי מזומנים לקיום חוזה בהתחייבות עבור תביעות שהתהוו.

(ג) תיאומים בהתאם לניסיון, למעט אלה המתוארים בסעיף 96ב(א).

98ב. התנאים של חוזי ביטוח אחדים ללא מאפייני השתתפות ישירה נותנים לישות שיקול דעת לגבי תזרימי המזומנים שישולמו לבעלי הפוליסות. שינוי בתזרימי מזומנים לפי שיקול דעת נחשב כמתייחס לשירות עתידי ובהתאם לכך מתאים את מרווח השירות החוזי. על מנת לקבוע איך לזהות שינוי בתזרימי מזומנים לפי שיקול דעת, ישות תפרט בעת ההתקשרות בחוזה את הבסיס לפיו היא צופה לקבוע את המחויבות שלה בהתאם לחוזה; לדוגמה, בהתבסס על שיעור ריבית קבוע או על תשואות המשתנות בהתבסס על התשואות של נכס מוגדר.

99ב. ישות תשתמש במפרט זה על מנת להבחין בין ההשפעה של שינויים בהנחות המתייחסים לסיכון פיננסי על מחויבות זו (אשר אינם מתאימים את מרווח השירות החוזי) לבין ההשפעה של שינויים לפי שיקול דעת על מחויבות זו (אשר מתאימים את מרווח השירות החוזי).

100ב. אם ישות אינה יכולה לפרט בעת ההתקשרות בחוזה מה היא מחשיבה כמחויבות שלה בהתאם לחוזה ומה היא מחשיבה כנתון

לשיקול דעתה, עליה להחשיב כמחויבות שלה את התשואה הגלומה באומדן של תזרימי המזומנים לקיום חוזה בעת ההתקשרות בחוזה, מעודכנת על מנת לשקף הנחות שוטפות המתייחסות לסיכון פיננסי.

שינויים בערך בספרים של מרווח השירות החוזי עבור חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה (סעיף 45)

101b. חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה הם חוזי ביטוח שהם למעשה חוזי שירות המתייחסים להשקעה לפיהם ישות מבטיחה תשואה על השקעה המבוססת על פריטי בסיס. לכן, הם מוגדרים כחוזי ביטוח לפיהם:

(א) התנאים החוזיים קובעים שבעל הפוליסה משתתף בחלק של קבוצה (pool) של פריטי בסיס מזוהה בבירור (ראה סעיפים 105b-106);

(ב) הישות צופה לשלם לבעל הפוליסה סכום השווה לחלק משמעותי מתשואות השווי ההוגן על פריטי הבסיס (ראה סעיף 107b); וכן

(ג) הישות צופה שחלק יחסי משמעותי משינוי כלשהו בסכומים שישולמו לבעל הפוליסה ישתנה בהתאם לשינוי בשווי ההוגן של פריטי הבסיס (ראה סעיף 107b).

102b. ישות תבחן אם התנאים בסעיף 101b מתקיימים תוך שימוש בציפיות שלה בעת ההתקשרות בחוזה ולא תבחן מחדש את התנאים לאחר מכן, אלא אם כן החוזה מתוקן, תוך יישום סעיף 72.

103b. במידה שבה חוזי ביטוח בקבוצה משפיעים על תזרימי המזומנים לבעלי הפוליסות של חוזים בקבוצות אחרות (ראה סעיפים 67b-71b), ישות תבחן אם התנאים בסעיף 101b מתקיימים על ידי הבאה בחשבון של תזרימי המזומנים שהישות צופה לשלם לבעלי הפוליסות הנקבעים תוך יישום סעיפים 68b-70.

104b. התנאים בסעיף 101b מבטיחים שחוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה הם חוזים לפיהם המחויבות של ישות לבעל הפוליסה היא הנטו של:

(א) המחויבות לשלם לבעל הפוליסה סכום השווה לשווי ההוגן של פריטי הבסיס; וכן

(ב) עמלה משתנה (ראה סעיפים 110-118) שהישות תנכה מ-
(א) בתמורה לשירות עתידי המסופק על ידי חוזה הביטוח,
המורכבת מ:

(i) הסכום של החלק של הישות בשווי ההוגן של פריטי
הבסיס; בניכוי

(ii) תזרימי המזומנים לקיום חוזה שאינם משתנים
בהתבסס על התשואות על פריטי הבסיס.

105ב. חלק שסעיף 101ב(א) מתייחס אליו אינו מונע את קיומו של שיקול
דעת של הישות לשנות את הסכומים שישולמו לבעל הפוליסה.
אולם, הקשר (link) לפריטי הבסיס חייב להיות ניתן לאכיפה (ראה
סעיף 2).

106ב. הקבוצה של פריטי בסיס שסעיף 101ב(א) מתייחס אליה יכולה
להיות מורכבת מפריטים כלשהם, לדוגמה תיק מתייחס של נכסים,
הנכסים נטו של הישות, או תת-קבוצה מוגדרת של הנכסים נטו של
הישות, כל עוד הם מזוהים בבירור בחוזה. ישות אינה צריכה
להחזיק את הקבוצה המזוהה של פריטי בסיס. אולם, קבוצה
מזוהה בבירור של פריטי בסיס אינה קיימת כאשר:

(א) ישות יכולה לשנות את פריטי הבסיס אשר קובעים את
הסכום של המחויבות של הישות עם השפעה למפרע; או

(ב) אין פריטי בסיס מזוהים, גם אם ניתן לספק לבעל הפוליסה
תשואה המשקפת באופן כללי את הביצועים הכלליים ואת
הציפיות של הישות או את הביצועים והציפיות לגבי תת-
קבוצה של נכסים שהישות מחזיקה. דוגמה לתשואה כזו היא
שיעור זיכוי (crediting rate) או תשלום דיבידנד הנקבע בסוף
התקופה אליה הוא מתייחס. במקרה זה, המחויבות לבעל
הפוליסה משקפת את שיעור הזיכוי (crediting rate) או סכומי
הדיבידנד שהישות קבעה, ואינה משקפת פריטי בסיס
מזוהים.

107ב. סעיף 101ב(ב) דורש שהישות תצפה שחלק משמעותי מתשואות
השווי ההוגן על פריטי הבסיס ישולם לבעל הפוליסה וסעיף 101ב(ג)
דורש שהישות תצפה שחלק יחסי משמעותי משינוי כלשהו
בסכומים שישולמו לבעל הפוליסה ישתנה בהתאם לשינוי בשווי
ההוגן של פריטי הבסיס. ישות:

(א) תפרש את המונח "משמעותי" בשני הסעיפים בהקשר של
המטרה של חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה שהיא
חוזים שלפיהם הישות מספקת שירותים קשורים להשקעה

ומפוצה עבור השירותים בעמלה הנקבעת בהתייחס לפריטי הבסיס; וכן

(ב) תעריך את התנודתיות בסכומים בסעיפים 101ב(ב) ו-101ב(ג):

(i) לאורך התקופה של חוזה הביטוח; וכן

(ii) על בסיס ממוצע משוקלל הסתברות של ערך נוכחי, ולא על בסיס התוצאה הטובה ביותר או התוצאה הגרועה ביותר (ראה סעיפים 37ב-38).

108ב. לדוגמה, אם הישות צופה לשלם חלק משמעותי מתשואות השווי ההוגן על פריטי הבסיס, בכפוף להבטחה לתשואה מינימלית, יהיו תרחישים שבהם:

(א) תזרימי המזומנים שהישות צופה לשלם לבעל הפוליסה משתנים עם שינויים בשווי ההוגן של פריטי הבסיס מאחר שהתשואה המובטחת ותזרימי מזומנים אחרים שאינם משתנים בהתבסס על התשואות על פריטי הבסיס אינם עולים על תשואת השווי ההוגן על פריטי הבסיס; וכן

(ב) תזרימי המזומנים שהישות צופה לשלם לבעל הפוליסה אינם משתנים עם שינויים בשווי ההוגן של פריטי הבסיס מאחר שהתשואה המובטחת ותזרימי מזומנים אחרים שאינם משתנים בהתבסס על התשואות על פריטי הבסיס עולים על תשואת השווי ההוגן על פריטי הבסיס.

הערכת הישות של התנודתיות בסעיף 101ב(ג) בדוגמה זו תשקף ממוצע משוקלל הסתברות של ערך נוכחי של כל התרחישים האלה.

109ב. חוזי ביטוח משנה מונפקים וחוזי ביטוח משנה מוחזקים אינם יכולים להיות חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה לצורך תקן דיווח כספי בינלאומי 17.

110ב. עבור חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה, מרווח השירות החוזי מותאם על מנת לשקף את האופי המשתנה של העמלה. לכן, שינויים בסכומים המפורטים בסעיף 104ב מטופלים כמפורט בסעיפים 111ב-114ב.

111ב. שינויים במחויבות לשלם לבעל הפוליסה סכום השווה לשווי ההוגן של פריטי הבסיס (סעיף 104ב(א)) אינם מתייחסים לשירות עתידי ואינם מתאימים את מרווח השירות החוזי.

112ב. שינויים בסכום של חלק הישות בשווי ההוגן של פריטי הבסיס (סעיף 104ב(ii)) מתייחסים לשירות עתידי ומתאימים את מרווח השירות החוזי, ביישום סעיף 45(ב).

113ב. שינויים בתזרימי המזומנים לקיום חוזה שאינם משתנים בהתבסס על התשואות על פריטי הבסיס (סעיף 104ב(ii)) מורכבים מ:

(א) שינויים באומדנים של תזרימי המזומנים לקיום החוזה למעט אלה המפורטים ב- (ב). ישות תיישם את סעיפים 96-97, באופן עקבי לחוזי הביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה, על מנת לקבוע באיזה מידה הם מתייחסים לשירות עתידי וביישום סעיף 45(ג), תתאים את מרווח השירות החוזי. כל התיאומים נמדדים תוך שימוש בשיעורי היוון שוטפים.

(ב) השינוי בהשפעה של ערך הזמן של הכסף ושל סיכונים פיננסיים שאינם נובעים מפריטי הבסיס; לדוגמה, ההשפעה של ערבויות פיננסיות. אלה מתייחסים לשירות עתידי וביישום סעיף 45(ג) מתאימים את מרווח השירות החוזי, למעט במידה שסעיף 115 חל.

114ב. ישות אינה נדרשת לזהות את התיאומים למרווח השירות החוזי הנדרשים על ידי סעיפים 112 ו-113ב בנפרד. במקום זאת, ניתן לקבוע סכום משולב עבור חלק, או כל, התיאומים.

צמצום סיכון

115ב. במידה שישות מקיימת את התנאים בסעיף 116ב, הישות יכולה לבחור שלא להכיר בשינוי במרווח השירות החוזי על מנת לשקף את השינויים, כולם או חלקם, בהשפעה של ערך הזמן של הכסף ושל סיכון פיננסי על:

(א) הסכום של חלק הישות בפריטי הבסיס (ראה סעיף 112) אם הישות מצמצמת את ההשפעה של סיכון פיננסי על סכום זה תוך שימוש בנגזרים או בחוזי ביטוח משנה מוחזקים; וכן

(ב) תזרימי המזומנים לקיום החוזה המפורטים בסעיף 113ב(ii) אם הישות מצמצמת את ההשפעה של סיכון פיננסי על תזרימי מזומנים לקיום חוזה אלה תוך שימוש בנגזרים, במכשירים פיננסיים לא נגזרים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד, או בחוזי ביטוח משנה מוחזקים.

116ב. על מנת ליישם את סעיף 115, לישות חייבות להיות מטרה ואסטרטגיה של צמצום סיכון שתועדו קודם לכן לצמצום סיכון פיננסי כמתואר בסעיף 115. ביישום מטרה ואסטרטגיה אלה:

(א) קיים קיזוז כלכלי בין חוזי הביטוח לבין הנגזר, המכשיר הפיננסי הלא-נגזר הנמדד בשווי הוגן דרך רווח או הפסד, או חוזה ביטוח המשנה המוחזק (כלומר שוויים של חוזי הביטוח ושל אותם פריטים מצמצמי הסיכון נעים באופן כללי בכיוונים הפוכים מאחר שהם מגיבים באופן דומה לשינויים בסיכון שמיועד לצמצום). ישות לא תשקול הבדלים הנובעים ממדידה חשבונאית בהערכת הקיזוז הכלכלי.

(ב) סיכון אשראי אינו הגורם הדומיננטי בקיזוז הכלכלי.

117ב. ישות תקבע את תזרימי המזומנים לקיום החוזה בקבוצה שעליה סעיף 115 חל באופן עקבי בכל תקופת דיווח.

117א. אם הישות מצמצמת את ההשפעה של סיכון פיננסי תוך שימוש בנגזרים או במכשירים פיננסיים לא-נגזרים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד, עליה לכלול הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח לתקופה הנובעות מהיישום של סעיף 115 ברווח או הפסד. אם הישות מצמצמת את ההשפעה של סיכון פיננסי תוך שימוש בחוזי ביטוח משנה מוחזקים, עליה ליישם את אותה מדיניות חשבונאית להצגה של הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח הנובעות מהיישום של סעיף 115 כפי שהישות מיישמת לחוזי ביטוח משנה מוחזקים ביישום סעיפים 88 ו-90.

118ב. אם ורק אם, תנאי כלשהו מהתנאים בסעיף 116 מפסיק להתקיים ישות תפסיק ליישם את סעיף 115 מאותו מועד. ישות לא תבצע תיאום כלשהו בגין שינויים שהוכרו קודם לכן ברווח או הפסד.

הכרה במרווח השירות החוזי ברווח או הפסד

119ב. סכום ממרווח השירות החוזי של קבוצה של חוזי ביטוח מוכר ברווח או הפסד בכל תקופה על מנת לשקף את שירותי חוזה הביטוח שסופקו בהתאם לקבוצה של חוזי ביטוח באותה תקופה (ראה סעיפים 44(ה), 45(ה) ו-66(ה)). הסכום נקבע על ידי:

(א) זיהוי יחידות הכיסוי בקבוצה. מספר יחידות הכיסוי בקבוצה הוא הכמות של שירותי חוזה ביטוח המסופקים על ידי החוזים בקבוצה, הנקבע על ידי הבאה בחשבון, לכל חוזה, של הכמות של ההטבות המסופקות בהתאם לחוזה ואת התקופה החזויה של הכיסוי שלו.

(ב) הקצאה של מרווח השירות החוזי בסוף תקופת הדיווח (לפני הכרה בסכומים כלשהם ברווח או הפסד על מנת לשקף את שירותי חוזה הביטוח שסופקו בתקופה) באופן שווה לכל יחידת כיסוי שסופקה בתקופה השוטפת ושחוזי שתסופק בעתיד.

(ג) הכרה ברווח או הפסד בסכום שהוקצה ליחידות הכיסוי שסופקו בתקופה.

119א. על מנת ליישם את סעיף 119, התקופה של שירות תשואה על השקעה או של שירות המתייחס להשקעה מסתיימות במועד שבו כל הסכומים שעומדים לתשלום לבעלי הפוליסות הנוכחיים המתייחסים לשירותים אלה שולמו או לפניו, ללא הבאה בחשבון של תשלומים לבעלי פוליסות עתידיים שנכללו בתזרימי המזומנים לקיום חוזה ביישום סעיף 68.

119ב. חוזי ביטוח ללא מאפייני השתתפות ישירה עשויים לספק שירות תשואה על השקעה, אם ורק אם:

(א) קיים רכיב השקעה או אם לבעל הפוליסה יש זכות למשוך סכום;

(ב) הישות צופה שרכיב ההשקעה או שסכום שלבעל הפוליסה יש זכות למשוך יכללו תשואה על השקעה (תשואה על השקעה יכולה להיות מתחת לאפס, לדוגמה, בסביבה שבה שיעור הריבית הוא שלילי); וכן

(ג) הישות צופה לבצע פעילות השקעה על מנת להפיק תשואה על השקעה.

חוזי ביטוח משנה מוחזקים - הכרה בהשבה של הפסדים על חוזי ביטוח בסיס (סעיפים 66א ו-66ב)

119ג. סעיף 66א חל אם ורק אם ההתקשרות בחוזה ביטוח המשנה המוחזק מבוצעת במועד שבו מוכרים חוזי ביטוח הבסיס המכבידים או לפניו.

119ד. על מנת ליישם את סעיף 66א, ישות תקבע את התיאום למרווח השירות החוזי של קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים ושל ההכנסה הנובעת מכך על ידי הכפלת:

(א) ההפסד שהוכר בגין חוזי ביטוח הבסיס;

(ב) באחוז התביעות בגין חוזי ביטוח הבסיס שהישות צופה להשיב מהקבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים.

119ה. ביישום סעיפים 14-22, ישות עשויה לכלול בקבוצה מכבידה של חוזי ביטוח הן חוזי ביטוח מכבידים המכוסים על ידי קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים והן חוזי ביטוח מכבידים שאינם מכוסים על ידי קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים. על מנת

ליישם את סעיף 66 (i)-(ii) ואת סעיף 66א במקרים כאלה, הישות תיישם שיטת הקצאה שיטתית והגיונית על מנת לקבוע את החלק של הפסדים שהוכרו בגין קבוצה של חוזי ביטוח המתייחס לחוזי ביטוח המכוסים על ידי קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים.

119ב. לאחר שישות הקימה (established) רכיב השבת-הפסד ביישום סעיף 66, הישות תתאים את רכיב השבת-ההפסד על מנת לשקף שינויים ברכיב ההפסד של קבוצה מכבידה של חוזי ביטוח בסיס (ראה סעיפים 50-52). הערך בספרים של רכיב השבת-ההפסד לא יעלה על החלק של הערך בספרים של רכיב ההפסד של הקבוצה המכבידה של חוזי ביטוח בסיס שהישות צופה להשיב מהקבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים.

הכנסות ביטוח (סעיפים 83 ו-85)

120ב. סך הכנסות ביטוח עבור קבוצה של חוזי ביטוח היא התמורה עבור החוזים, כלומר סכום הפרמיות ששולמו לישות:

- (א) מותאם בגין השפעת מימון; וכן
- (ב) ללא רכיבי השקעה כלשהם.

121ב. סעיף 83 דורש שהסכום של הכנסות ביטוח שהוכרו בתקופה יתאר את ההעברה של שירותים שהובטחו בסכום המשקף את התמורה שהישות צופה להיות זכאית לה עבור אותם שירותים. סך התמורה עבור קבוצה של חוזי ביטוח מכסה את הסכומים הבאים:

- (א) סכומים המתייחסים להספקת שירותים, המורכבים מ:
 - (i) הוצאות שירותי ביטוח, למעט סכומים כלשהם המתייחסים לתיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי שנכלל ב-(ii) וסכומים כלשהם שהוקצו לרכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי;
 - (ii) סכומים המתייחסים למסים על ההכנסה אשר ניתנים לחיוב בעל הפוליסה באופן ספציפי;
 - (iii) תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי, למעט סכומים כלשהם שהוקצו לרכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי; וכן
 - (iii) מרווח השירות החוזי.
- (ב) סכומים המתייחסים לתזרימי המזומנים לרכישת ביטוח.

122ב. הכנסות ביטוח לתקופה המתייחסות לסכומים המתוארים בסעיף 121א(א) נקבעות כמפורט בסעיפים 123-124ב. הכנסות ביטוח לתקופה המתייחסות לסכומים המתוארים בסעיף 121ב(ב) נקבעות כמפורט בסעיף 125ב.

123ב. ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי 15, כאשר ישות מספקת שירותים, היא גורעת את מחויבות הביצוע עבור שירותים אלה ומכירה בהכנסות. באופן עקבי, ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17, כאשר ישות מספקת שירותים בתקופה, היא מקטינה את ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי בגין השירותים שסופקו ומכירה בהכנסות ביטוח. ההקטנה של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי אשר ממנה נובעות הכנסות ביטוח אינה כוללת שינויים בהתחייבות שאינם מתייחסים לשירותים החזויים להיות מכוסים על ידי התמורה שהתקבלה על ידי הישות. שינויים אלה הם:

(א) שינויים שאינם מתייחסים לשירותים שסופקו בתקופה, לדוגמה:

(i) שינויים הנובעים מתזרימי מזומנים מפרמיות שהתקבלו;

(ii) שינויים המתייחסים לרכיבי השקעה בתקופה;

(iii) שינויים הנובעים מתזרימי מזומנים מהלוואות לבעלי פוליסות;

(iv) שינויים המתייחסים למסים מבוססי עסקה שנגבו לטובת צדדים שלישיים (כמו מסים על פרמיות, מסי ערך מוסף ומסי סחורות ושירותים) (ראה סעיף 65(i);

(v) הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח;

(vi) תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח (ראה סעיף 125); וכן

(vii) גריעה של התחייבויות שהועברו לצד שלישי.

(ב) שינויים המתייחסים לשירותים, אבל שעבורם הישות אינה צופה לתמורה, כלומר עליות וירידות ברכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי (ראה סעיפים 47-52).

123ב. עד למידה שבה ישות גורעת נכס בגין תזרימי מזומנים, למעט תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח, במועד ההכרה לראשונה של קבוצה של חוזי ביטוח (ראה סעיפים 38(ג)(ii) ו-66א), על הישות להכיר הכנסות והוצאות מביטוח בגין הסכום שנגרע באותו מועד.

124ב. כתוצאה מכך, ניתן לנתח הכנסות ביטוח לתקופה כסך השינויים בהתחייבות בגין יתרת הכיסוי בתקופה המתייחסים לשירותים שהישות צופה לקבל עבורם תמורה. שינויים אלה הם :

(א) הוצאות שירותי ביטוח שהתהוו בתקופה (הנמדדות בסכומים החזויים בתחילת התקופה), למעט :

(i) סכומים שהוקצו לרכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי ביישום סעיף 51(א);

(ii) החזרים של רכיבי השקעה;

(iii) סכומים המתייחסים למסים מבוססי עסקה שנגבו לטובת צדדים שלישיים (כמו מסים על פרמיות, מסי ערך מוסף ומסי סחורות ושירותים) (ראה סעיף 65(i));

(iv) הוצאות רכישת ביטוח (ראה סעיף 125); וכן

(v) הסכום המתייחס לתיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי (ראה (ב)).

(ב) השינוי בתיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי, למעט :

(i) שינויים שנכללו בהכנסות מימון או בהוצאות מימון מביטוח ביישום סעיף 87;

(ii) שינויים המתאימים את מרווח השירות החוזי מאחר שהם מתייחסים לשירות עתידי ביישום סעיפים 44(ג) ו-45(ג); וכן

(iii) סכומים שהוקצו לרכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי ביישום סעיף 51(ב).

(ג) הסכום של מרווח השירות החוזי שהוכר ברווח או הפסד בתקופה, ביישום סעיפים 44(ה) ו-45(ה).

(ד) סכומים אחרים, אם קיימים, לדוגמה תיאומים בהתאם לניסיון בגין פרמיות שהתקבלו למעט אלה המתייחסות לשירות עתידי (ראה סעיף 96(א)).

125ב. ישות תקבע הכנסות ביטוח המתייחסות לתזרימי המזומנים לרכישת ביטוח על ידי הקצאת החלק של הפרמיות המתייחס להשבת תזרימי מזומנים אלה לכל תקופת דיווח באופן שיטתי על בסיס חלוף הזמן. ישות תכיר באותו סכום כהוצאות שירותי ביטוח.

126ב. כאשר ישות מיישמת את גישת הקצאת הפרמיה בסעיפים 55-58, הכנסות ביטוח לתקופה הן הסכום של תקבולי פרמיה חזויים (למעט רכיב השקעה כלשהו, מותאמים על מנת לשקף את הערך הזמן של הכסף ואת ההשפעה של סיכון פיננסי, אם מתאים, ביישום סעיף 56) המוקצה לתקופה. הישות תקצה את תקבולי הפרמיה החזויים לכל תקופה של שירותי חוזה ביטוח:

(א) על בסיס חלוף הזמן; אך

(ב) אם התבנית החזויה של שחרור מסיכון במהלך תקופת הכיסוי שונה באופן משמעותי מחלוף הזמן, אז על הבסיס של העיתוי החזוי של הוצאות שירותי ביטוח שהתהוו.

127ב. ישות תשנה את הבסיס להקצאה בין סעיף 126ב(א) לבין סעיף 126ב(ב) כנדרש אם עובדות ונסיבות משתנות.

הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח (סעיפים -92)

(87)

128ב. סעיף 87 דורש מישות לכלול בהכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח את ההשפעה של ערך הזמן של הכסף ושל סיכון פיננסי ושינויים בהם. לצורך תקן דיווח כספי בינלאומי 17:

(א) הנחות לגבי אינפלציה המבוססות על מדד של מחירים או מדד של שיעורים או על מחירים של נכסים עם תשואות קשורות לאינפלציה הן הנחות המתייחסות לסיכון פיננסי;

(ב) הנחות לגבי אינפלציה המבוססות על ציפייה של הישות לשינויי מחיר ספציפי אינן הנחות המתייחסות לסיכון פיננסי; וכן

(ג) שינויים במדידה של קבוצה של חוזי ביטוח הנגרמים משינויים בשווי של פריטי בסיס (למעט תוספות או ביטולים) הם שינויים הנובעים מההשפעה של ערך הזמן של הכסף ושל סיכון פיננסי ושל שינויים בהם.

129ב. סעיפים 88-89 דורשים מישות לבצע בחירת מדיניות חשבונאית ולבחור אם לפצל הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח לתקופה בין רווח או הפסד לבין רווח כולל אחר. ישות תיישם את הבחירה שלה של מדיניות חשבונאית לתיקים של חוזי ביטוח. בבחינת המדיניות החשבונאית המתאימה לתיק של חוזי ביטוח, ביישום סעיף 13 לתקן חשבונאות בינלאומי 8 *מדיניות חשבונאית*, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות, הישות תשקול לכל תיק את הנכסים שהיא מחזיקה ואת אופן הטיפול בנכסים אלה.

130ב. אם סעיף 88(ב) חל, ישות תכלול ברווח או הפסד סכום הנקבע על ידי הקצאה שיטתית של סך הכנסות מימון או הוצאות מימון חזויות לאורך התקופה של הקבוצה של חוזי ביטוח. בהקשר זה, הקצאה שיטתית היא הקצאה של סך הכנסות מימון או הוצאות מימון חזויות של קבוצה של חוזי ביטוח לאורך התקופה של הקבוצה אשר:

(א) מבוססת על המאפיינים של החוזים, ללא התייחסות לגורמים שאינם משפיעים על תזרימי המזומנים החזויים לנבוע מהחוזים. לדוגמה, ההקצאה של הכנסות מימון או הוצאות מימון לא תתבסס על התשואות החזויות שיוכרו על נכסים אם תשואות חזויות שיוכרו אלה אינן משפיעות על תזרימי המזומנים של החוזים בקבוצה.

(ב) תוצאתה היא שהסכומים שהוכרו ברווח כולל אחר לאורך התקופה של הקבוצה של חוזים תסתכם באפס. הסכום המצטבר שהוכר ברווח כולל אחר במועד כלשהו הוא ההפרש בין הערך בספרים של הקבוצה של חוזים לבין הסכום שהקבוצה הייתה נמדדת בו בעת יישום הקצאה שיטתית.

131ב. עבור קבוצות של חוזי ביטוח לגביהם אין השפעה משמעותית לשינויים בהנחות המתייחסות לסיכון פיננסי על הסכומים המשולמים לבעל הפוליסה, ההקצאה השיטתית נקבעת תוך שימוש בשיעורי ההיוון המפורטים בסעיף 72(ה)(i).

132ב. עבור קבוצות של חוזי ביטוח לגביהם יש השפעה משמעותית לשינויים בהנחות המתייחסות לסיכון פיננסי על הסכומים המשולמים לבעלי הפוליסות:

(א) הקצאה שיטתית של הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח הנובעות מאומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים ניתנת לקביעה באחת מהדרכים הבאות:

(i) תוך שימוש בשיעור המקצה את הכנסות המימון או הוצאות המימון החזויות והמעודכנות שנותרו לאורך

יתרת התקופה של הקבוצה של חוזים בשיעור קבוע;
או

(ii) עבור חוזים שמשמשים בשיעור זיכוי (crediting rate) על מנת לקבוע סכומים שעומדים לפירעון לבעלי הפוליסות - תוך שימוש בהקצאה המבוססת על הסכומים שנוקפו לזכות בעלי הפוליסות בתקופה והסכומים החזויים להיזקף לזכות בעלי הפוליסות בתקופות עתידיות.

(ב) הקצאה שיטתית של הכנסות מימון או הוצאות מימון הנובעות מתיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי, אם שינוי זה מופרד משינויים אחרים בתיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי ביישום סעיף 81, נקבעת תוך שימוש בהקצאה שהיא עקבית לזו המשמשת להקצאת הכנסות מימון או הוצאות מימון הנובעות מתזרימי מזומנים עתידיים.

(ג) הקצאה שיטתית של הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח הנובעות ממרווח השירות החוזי נקבעת:

(i) עבור חוזי ביטוח ללא מאפייני השתתפות ישירה, תוך שימוש בשיעורי ההיוון המפורטים בסעיף 72(ב); וכן

(ii) עבור חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה, תוך שימוש בהקצאה שהיא עקבית לזו המשמשת להקצאת הכנסות מימון או הוצאות מימון הנובעות מתזרימי מזומנים עתידיים.

133ב. ביישום גישת הקצאת הפרמיה לחוזי ביטוח המתוארים בסעיפים 53-59, ישות עשויה להידרש, או עשויה לבחור, להוון את ההתחייבות עבור תביעות שהתהוו. במקרים כאלה, הישות יכולה לבחור לפצל את הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח ביישום סעיף 88(ב). אם הישות בוחרת כך, עליה לקבוע את הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח ברווח או הפסד תוך שימוש בשיעור ההיוון המפורט בסעיף 72(ה)(iii).

134ב. סעיף 89 חל אם ישות, מבחירה או מאחר שהיא נדרשת לעשות כן, מחזיקה בפריטי הבסיס עבור חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה. אם ישות בוחרת לפצל הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח ביישום סעיף 89(ב), עליה לכלול ברווח או הפסד הוצאות או הכנסות המתאימות במדויק להכנסות או הוצאות שנכללו ברווח או הפסד בגין פריטי הבסיס, והתוצאה היא שהסכום נטו של הפריטים המוצגים בנפרד הוא אפס.

135ב. ייתכן שישות תהיה כשירה לבחירת המדיניות החשבונאית בסעיף 89 בתקופות אחדות, אך לא בתקופות אחרות עקב שינוי בהחזקתה או באי החזקתה בפריטי הבסיס. אם שינוי כזה מתרחש, בחירת המדיניות החשבונאית הזמינה לישות משתנה מזו המפורטת בסעיף 88 לזו המפורטת בסעיף 89, או להיפך. לכן, ישות עשויה לשנות את מדיניותה החשבונאית בין זו המפורטת בסעיף 88(ב) לבין זו המפורטת בסעיף 89(ב). בביצוע שינוי כזה, ישות:

(א) תכלול את הסכום שנצבר קודם לכן ברווח כולל אחר עד למועד השינוי כתיאום בגין סיווג מחדש ברווח או הפסד בתקופת השינוי ובתקופות עתידיות כלהלן:

(i) אם הישות יישמה קודם לכן את סעיף 88(ב) - הישות תכלול ברווח או הפסד את הסכום הנצבר שנכלל ברווח כולל אחר לפני השינוי כאילו הישות היתה ממשיכה את הגישה בסעיף 88(ב) בהתבסס על ההנחות שחלו מייד לפני השינוי; וכן

(ii) אם הישות יישמה קודם לכן את סעיף 89(ב) - הישות תכלול ברווח או הפסד את הסכום הנצבר שנכלל ברווח כולל אחר לפני השינוי כאילו הישות היתה ממשיכה את הגישה בסעיף 89(ב) בהתבסס על ההנחות שחלו מייד לפני השינוי.

(ב) לא תציג מחדש מידע השוואתי לתקופה קודמת.

136ב. ביישום סעיף 135א), ישות לא תחשב מחדש את הסכום הנצבר שנכלל קודם לכן ברווח כולל אחר כאילו הפיצול החדש חל מאז ומעולם; וההנחות ששימשו לסיווג מחדש בתקופות עתידיות לא יתעדכנו לאחר המועד של השינוי.

ההשפעה של אומדנים חשבונאיים בדוחות כספיים לתקופות ביניים

137ב. אם ישות מכינה דוחות כספיים לתקופות ביניים על ידי יישום תקן חשבונאות בינלאומי 34 *דיווח כספי לתקופות ביניים*, הישות תבצע בחירת מדיניות חשבונאית אם לשנות את הטיפול באומדנים חשבונאיים שבוצעו בדוחות כספיים לתקופת ביניים קודמת בעת יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 בדוחות כספיים לתקופת ביניים עוקבת ובתקופת הדיווח השנתית. הישות תיישם את בחירת המדיניות החשבונאית שלה לכל הקבוצות של חוזי ביטוח שהיא מנפיקה ולכל הקבוצות של חוזי ביטוח משנה שהיא מחזיקה.

נספח ג

מועד תחילה והוראות מעבר

נספח זה מהווה חלק בלתי נפרד של תקן דיווח כספי בינלאומי 17 חוזי ביטוח.

מועד תחילה

1ג. ישות תיישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 לתקופות דיווח שנתיים המתחילות ביום 1 בינואר 2023 או לאחריו. אם ישות מיישמת את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 מוקדם יותר, עליה לתת גילוי לעובדה זו. יישום מוקדם מותר לישויות אשר מיישמות את תקן דיווח כספי בינלאומי 9 מכשירים פיננסיים במועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17 או לפניו.

2ג. לצורך הוראות המעבר בסעיפים 17 ו-33ג-33ג:

(א) מועד היישום לראשונה הוא תחילת תקופת הדיווח השנתית שבה ישות מיישמת לראשונה את תקן דיווח כספי בינלאומי 17; וכן

(ב) מועד המעבר הוא תחילת תקופת הדיווח השנתית הקודמת הסמוכה למועד היישום לראשונה.

2גא. יישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ושל תקן דיווח כספי בינלאומי 9 - מידע השוואתי, שפורסם בדצמבר 2021, הוסיף את סעיפים 28ג-א ו-28ג-ו-33גא. ישות שבחרת ליישם את סעיפים 28ג-א ו-28ג-ו-33גא, תיישם אותם ביישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17.

הוראות מעבר

3ג. אלא אם כן אין זה מעשי לעשות כן, או אם סעיף 5א מיושם, ישות תיישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 למפרע, פרט ל:

(א) ישות אינה נדרשת להציג את המידע הכמותי הנדרש על ידי סעיף 28(ו) לתקן חשבונאות בינלאומי 8 מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות; וכן

(ב) ישות לא תיישם את האפשרות בסעיף 115 לתקופות לפני מועד המעבר. ישות עשויה ליישם את האפשרות בסעיף 115 באופן של מכאן ולהבא ממועד המעבר או לאחריו אם ורק אם הישות מייעדת יחסי צמצום סיכון במועד שבו היא מיישמת את האפשרות או לפניו.

ג4. על מנת ליישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 למפרע, במועד המעבר ישות:

(א) תזהה, תכיר ותמדוד כל קבוצה של חוזי ביטוח כאילו תקן דיווח כספי בינלאומי 17 היה מיושם מאז ומעולם;

(אא) תזהה, תכיר ותמדוד נכסים כלשהם בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח כאילו תקן דיווח כספי בינלאומי 17 יושם מאז ומעולם (למעט שישות אינה נדרשת ליישם את בחינת יכולת ההשבה בסעיף 28 לפני מועד המעבר);

(ב) תגרע יתרות קיימות כלשהן שלא היו קיימות אילו תקן דיווח כספי בינלאומי 17 היה מיושם מאז ומעולם; וכן

(ג) תכיר בהפרש נטו כלשהו הנובע מכך בהון.

ג5. אם ורק אם, אין זה מעשי עבור ישות ליישם את סעיף 3 לקבוצה של חוזי ביטוח, ישות תיישם את הגישות הבאות במקום ליישם את סעיף 4א):

(א) גישת היישום למפרע המותאם בסעיפים 6ג-19א, בכפוף לסעיף 6א); או

(ב) גישת השווי ההוגן בסעיפים 20ג-24ב.

ג5א. למרות סעיף 5, ישות עשויה לבחור ליישם את גישת השווי ההוגן בסעיפים 20ג-24ב לקבוצה של חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה שלגביה הישות יכולה ליישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 למפרע אם ורק אם:

(א) הישות בוחרת ליישם את אפשרות צמצום הסיכון בסעיף 115 לקבוצה של חוזי ביטוח באופן של מכאן ולהבא ממועד המעבר; וכן

(ב) הישות השתמשה בנגזרים, במכשירים פיננסיים שאינם נגזרים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד, או בחוזי ביטוח משנה מוחזקים על מנת לצמצם סיכון פיננסי הנובע מקבוצה של חוזי ביטוח, כמפורט בסעיף 115, לפני מועד המעבר.

ג5ב. אם ורק אם אין זה מעשי לישות ליישם את סעיף 4א) עבור נכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח, הישות תיישם את הגישות הבאות למדוד את הנכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח:

(א) גישת היישום למפרע המותאם בסעיפים 14ג-ב-14ג ד ו-17א, בכפוף לסעיף 6א(א); או

(ב) גישת השווי ההוגן בסעיפים 24א-24ג.

גישת יישום למפרע מותאם

6ג. המטרה של גישת היישום למפרע המותאם היא להשיג את התוצאה הקרובה ביותר האפשרית ליישום למפרע תוך שימוש במידע סביר וניתן לביסוס, שניתן להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים. בהתאם לכך, ביישום גישה זו, ישות:

(א) תשתמש במידע סביר וניתן לביסוס. אם הישות אינה יכולה להשיג מידע סביר וניתן לביסוס הנדרש ליישום גישת היישום למפרע המותאם, עליה ליישם את גישת השווי ההוגן.

(ב) תמקסם את השימוש במידע שהיה נעשה בו שימוש ליישום למפרע מלא, אך צריכה להשתמש רק במידע הניתן להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים.

7ג. סעיפים 9ג-19א מפרטים התאמות מותרות ליישום למפרע בתחומים הבאים:

(א) בחינות של חוזי ביטוח או קבוצות של חוזי ביטוח שהיו מבוצעות במועד ההתקשרות או בהכרה לראשונה;

(ב) סכומים המתייחסים למרווח השירות החוזי או לרכיב ההפסד של חוזי ביטוח ללא מאפייני השתתפות ישירה;

(ג) סכומים המתייחסים למרווח השירות החוזי או לרכיב ההפסד של חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה; וכן

(ד) הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח.

8ג. על מנת להשיג את המטרה של גישת היישום למפרע המותאם, ישות רשאית להשתמש בכל התאמה בסעיפים 9ג-19א רק במידה שבה לישות אין מידע סביר וניתן לביסוס על מנת ליישם את גישת היישום למפרע.

בחינות במועד ההתקשרות או בהכרה לראשונה

9ג. במידה שישות רשאית בהתאם לסעיף 8ג, ישות תקבע את הדברים הבאים תוך שימוש במידע הניתן להשגה במועד המעבר:

- (א) כיצד לזהות קבוצות של חוזי ביטוח, ביישום סעיפים 24-14 ;
- (ב) אם חוזה ביטוח מקיים את ההגדרה של חוזה ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה, ביישום סעיפים 101ב-109 ;
- (ג) כיצד לזהות תזרימי מזומנים לפי שיקול דעת עבור חוזי ביטוח ללא מאפייני השתתפות ישירה, ביישום סעיפים 98ב-100 ;
וכן
- (ד) אם חוזה השקעה מקיים את ההגדרה של חוזה השקעה עם מאפייני השתתפות לפי שיקול דעת בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17, ביישום סעיף 71.

- גא. במידה שישות רשאית בהתאם לסעיף 8ג, היא תסווג כהתחייבות עבור תביעות שהתהוו התחייבות לסילוק של תביעות שהתהוו לפני שחוזה ביטוח נרכש בהעברה של חוזי ביטוח שאינה מהווה עסק או בצירוף עסקים בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 3.
- ג10. במידה שישות רשאית בהתאם לסעיף 8ג, ישות לא תיישם את סעיף 22 על מנת לפצל קבוצות לקבוצות שאינן כוללות חוזים שהונפקו בפער של יותר משנה.

קביעת מרווח השירות החוזי או רכיב ההפסד של קבוצות של חוזי ביטוח ללא מאפייני השתתפות ישירה

- ג11. במידה שישות רשאית בהתאם לסעיף 8ג, עבור חוזים ללא מאפייני השתתפות ישירה, ישות תקבע את מרווח השירות החוזי או את רכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי (ראה סעיפים 49-52) במועד המעבר על ידי יישום סעיפים 12ג-16ג.
- ג12. במידה שישות רשאית בהתאם לסעיף 8ג, ישות תאמוד במועד היישום לראשונה את תזרימי המזומנים העתידיים של קבוצה של חוזי ביטוח כסכום של תזרימי המזומנים העתידיים במועד המעבר (או מועד מוקדם יותר, אם תזרימי המזומנים העתידיים במועד מוקדם יותר ניתנים לקביעה למפרע, ביישום סעיף 4ג(א)), מותאמים בגין תזרימי המזומנים שידוע שכבר התרחשו בין מועד היישום לראשונה של קבוצה של חוזי ביטוח לבין מועד המעבר (או מועד מוקדם יותר). תזרימי המזומנים שידוע שכבר התרחשו כוללים תזרימי מזומנים הנובעים מחוזים שחדלו להתקיים לפני מועד המעבר.
- ג13. במידה שישות רשאית בהתאם לסעיף 8ג, ישות תקבע את שיעורי ההיוון שיושמו במועד ההכרה לראשונה של קבוצה של חוזי ביטוח (או לאחר מכך) :

(א) תוך שימוש בעקום תשואה ניתן לצפייה, אשר למשך לפחות שלוש השנים הסמוכות לפני מועד המעבר, מהווה קירוב לעקום התשואה הנאמד ביישום סעיפים 36 ו-72ב-85, אם קיים עקום תשואה ניתן לצפייה כזה.

(ב) אם עקום התשואה הניתן לצפייה ב-(א) אינו קיים, באמצעות אמידה של שיעורי ההיוון שחלו במועד ההכרה לראשונה (או לאחר מכן) על ידי קביעת מרווח ממוצע בין עקום תשואה ניתן לצפייה לבין עקום התשואה הנאמד ביישום סעיפים 36 ו-72ב-85 ויישום אותו מרווח לעקום התשואה הניתן לצפייה. מרווח זה יהיה ממוצע של לפחות שלוש שנים סמוכות לפני מועד המעבר.

14ג. במידה שישות רשאית בהתאם לסעיף 8ג, ישות תקבע את תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי במועד ההכרה לראשונה של קבוצה של חוזי ביטוח (או לאחר מכן) על ידי תיאום של תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי במועד המעבר בשחרור הצפוי מהסיכון לפני מועד המעבר. השחרור הצפוי מהסיכון ייקבע בהתייחס לשחרור מהסיכון של חוזי ביטוח דומים שהישות מנפיקה במועד המעבר.

14א. ביישום סעיף 137, ישות עשויה לבחור שלא לשנות את הטיפול באומדנים חשבונאיים שבוצעו בדוחות כספיים ביניים קודמים. במידה שישות רשאית בהתאם לסעיף 8ג, ישות כזו תקבע את מרווח השירות החוזי או את רכיב ההפסד במועד המעבר כאילו הישות לא הכינה דוחות כספיים ביניים לפני מועד המעבר.

14ג. במידה שישות רשאית בהתאם לסעיף 8ג, ישות תשתמש באותה שיטה שיטתית והגיונית שהישות צופה להשתמש לאחר מועד המעבר ביישום סעיף 28א על מנת להקצות תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח כלשהם ששולמו (או תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח שבגינם הוכרה התחייבות ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי אחר) לפני מועד המעבר (מלבד סכום כלשהו המתייחס לחוזי ביטוח שהפסיקו להתקיים לפני מועד המעבר) ל:

(א) קבוצות של חוזי ביטוח אשר מוכרות במועד המעבר; וכן

(ב) קבוצות של חוזי ביטוח אשר צפויות להיות מוכרות לאחר מועד המעבר.

14ג. תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח ששולמו לפני מועד המעבר אשר מוקצים לקבוצה של חוזי ביטוח אשר מוכרת במועד המעבר מתאימים את מרווח השירות החוזי של קבוצה זו, במידה שחוזי ביטוח שצפויים להיכלל בקבוצה הוכרו באותו מועד (ראה סעיפים 28ג ו-35ג). תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח אחרים ששולמו לפני מועד המעבר, כולל אלה שהוקצו לקבוצה של חוזי ביטוח אשר

צפויה להיות מוכרת לאחר מועד המעבר, מוכרים כנכס ביישום סעיף 28ב.

14ג.ד. אם לישות אין מידע סביר וניתן לביסוס על מנת ליישם את סעיף 14ג.ב, הישות תקבע שהסכומים הבאים הם אפס במועד המעבר:

(א) התיאום למרווח השירות החוזי של קבוצה של חוזי ביטוח שהוכרו במועד המעבר ונכס כלשהו בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח המתייחס לקבוצה זו; וכן

(ב) הנכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח עבור קבוצות של חוזי ביטוח אשר צפויות להיות מוכרות לאחר מועד המעבר.

15ג. אם התוצאה של יישום סעיפים 12ג-14ג.ד היא מרווח שירות חוזי במועד ההכרה לראשונה, על מנת לקבוע את מרווח השירות החוזי במועד המעבר, ישות:

(א) אם הישות מיישמת את סעיף 13ג לאמוד את שיעורי ההיוון שחלים בהכרה לראשונה, תשתמש בשיעורים אלה לצבור ריבית על מרווח השירות החוזי; וכן

(ב) במידה שישות רשאית בהתאם לסעיף 8ג, תקבע את הסכום של מרווח השירות החוזי שהוכר ברווח או הפסד בשל העברת שירותים לפני מועד המעבר, על ידי השוואת יתרת יחידות הכיסוי באותו מועד ליחידות הכיסוי שסופקו בהתאם לקבוצה של חוזים לפני מועד המעבר (ראה סעיף 119ב).

16ג. אם התוצאה של יישום סעיפים 12ג-14ג.ד היא רכיב הפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי במועד היישום לראשונה, ישות תקבע סכומים כלשהם המוקצים לרכיב ההפסד לפני מועד המעבר על ידי יישום סעיפים 12ג-14ג.ד ותוך שימוש בבסיס שיטתי של הקצאה.

16ג.א. עבור קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים אשר מספקת כיסוי לקבוצה מכבידה של חוזי ביטוח ואשר ההתקשרות בהם הייתה במועד שבו הונפקו חוזי הביטוח או לפניו, ישות תקים רכיב השבת-הפסד של הנכס ליתרת הכיסוי במועד המעבר (ראה סעיפים 66א-66ב). במידה שישות רשאית בהתאם לסעיף 8ג, ישות תקבע את רכיב השבת-ההפסד על ידי הכפלת:

(א) רכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת כיסוי של חוזי ביטוח הבסיס במועד המעבר (ראה סעיפים 16ג ו-20ג);

(ב) באחוז התביעות בגין חוזי ביטוח הבסיס שהישות צופה להשיב מהקבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים.

16ג. ביישום סעיפים 14-22, במועד המעבר ישות עשויה לכלול בקבוצה מכבידה של חוזי ביטוח הן חוזי ביטוח מכבידים המכוסים על ידי קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים והן חוזי ביטוח מכבידים שאינם מכוסים על ידי קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים. על מנת ליישם את סעיף 16א במקרים כאלה, הישות תשתמש בבסיס שיטתי והגיוני להקצאה על מנת לקבוע את החלק של רכיב ההפסד של הקבוצה של חוזי ביטוח המתייחס לחוזי ביטוח המכוסים על ידי קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים.

16ג. אם לישות אין מידע סביר וניתן לביסוס על מנת ליישם את סעיף 16א, הישות לא תזהה רכיב השבת-הפסד של קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים.

קביעת מרווח השירות החוזי או רכיב ההפסד של קבוצות של חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה

17ג. במידה שישות רשאית בהתאם לסעיף 8, עבור חוזים עם מאפייני השתתפות ישירה, ישות תקבע את מרווח השירות החוזי או את רכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי במועד המעבר כ:

- (א) סך השווי ההוגן של פריטי הבסיס באותו מועד; בניכוי
- (ב) תזרימי המזומנים לקיום החוזה באותו מועד; בתוספת או בניכוי
- (ג) תיאום עבור:
 - (i) סכומים שהישות חייבה את בעלי הפוליסות (כולל סכומים שנוכו מפריטי הבסיס) לפני אותו מועד.
 - (ii) סכומים ששולמו לפני אותו מועד שלא היו משתנים בהתבסס על פריטי הבסיס.
 - (iii) השינוי בתיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי שנגרם מהשחרור מסיכון לפני אותו מועד. הישות תאמוד סכום זה בהתייחס לשחרור מהסיכון של חוזי ביטוח דומים שהישות מנפיקה במועד המעבר.
 - (iv) תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח ששולמו (או תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח שבגינם הוכרה התחייבות ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי אחר) לפני מועד המעבר אשר מוקצים לקבוצה (ראה סעיף 17א).

(ד) אם התוצאה של (א)-(ג) היא מרווח שירות חוזי - בניכוי הסכום של מרווח השירות החוזי המתייחס לשירותים שסופקו לפני אותו מועד. הסכום של (א)-(ג) הוא קירוב (proxy) לסך מרווח השירות החוזי לכל השירותים שסופקו בהתאם לקבוצה של חוזים, כלומר לפני סכומים כלשהם שהיו מוכרים ברווח או הפסד בגין שירותים שסופקו. הישות תאמוד את הסכומים שהיו מוכרים ברווח או הפסד בגין שירותים שסופקו על ידי השוואת יתרת יחידות הכיסוי במועד המעבר ליחידות הכיסוי המסופקות בהתאם לקבוצה של חוזים לפני מועד המעבר; או

(ה) אם התוצאה של (א)-(ג) היא רכיב הפסד – תתאים את רכיב ההפסד לאפס ותגדיל את ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי למעט רכיב ההפסד באותו סכום.

גא17. במידה שישות רשאית בהתאם לסעיף ג8, ישות תיישם את סעיפים 14ג-ב14ד על מנת להכיר נכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח ותיאום כלשהו למרווח השירות החוזי של קבוצה של חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח (ראה סעיף ג17(iii)).

הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח

ג18. עבור קבוצות של חוזי ביטוח אשר, ביישום סעיף ג10, כוללות חוזים שהונפקו בפער זמן של יותר משנה אחת:

(א) ישות רשאית לקבוע את שיעורי ההיוון במועד ההכרה לראשונה של קבוצה המפורטים בסעיפים ב72(ב)-(ה)72(ii) ואת שיעורי ההיוון במועד התהוות התביעה המפורטים בסעיף ב72(ה)72(iii) במועד המעבר במקום במועד ההכרה לראשונה או במועד התהוות התביעה.

(ב) אם ישות בוחרת לפצל הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח בין סכומים שיכללו ברווח או הפסד לבין סכומים שייכללו ברווח כולל אחר ביישום סעיפים ב88(ב) או ב89(ב), הישות צריכה לקבוע את הסכום המצטבר של הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח שהוכרו ברווח כולל אחר במועד המעבר על מנת ליישם את סעיף ג91(א) בתקופות עתידיות. הישות רשאית לקבוע את ההפרש המצטבר על ידי יישום סעיף ג19(ב) או:

(i) כאפס, אלא אם (ii) חל; וכן

(ii) עבור חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה שסעיף 134 חל עליהם, כשווה לסכום המצטבר שהוכר ברווח כולל אחר על פריטי הבסיס.

19ג. עבור קבוצות של חוזי ביטוח אשר אינן כוללות חוזים שהונפקו בפער זמן של יותר משנה אחת:

(א) אם ישות מיישמת את סעיף 13ג על מנת לאמוד את שיעורי ההיוון שיושמו בהכרה לראשונה (או לאחר מכן), עליה גם לקבוע את שיעורי ההיוון המפורטים בסעיף 722(ב)-722(ה) ביישום סעיף 13ג; וכך

(ב) אם ישות בוחרת לפצל הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח בין סכומים שיכללו ברווח או הפסד לבין סכומים שיכללו ברווח כולל אחר ביישום סעיפים 88(ב) או 89(ב), הישות צריכה לקבוע את הסכום המצטבר של הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח שהוכרו ברווח כולל אחר במועד המעבר על מנת ליישם את סעיף 91(א) בתקופות עתידיות. הישות תקבע את ההפרש המצטבר:

(i) עבור חוזי ביטוח שישות תיישם לגביהם את השיטות להקצאה שיטתית המפורטות בסעיף 131 - אם הישות מיישמת את סעיף 13ג על מנת לאמוד את שיעורי ההיוון בהכרה לראשונה - תוך שימוש בשיעורי ההיוון שיושמו במועד ההכרה לראשונה ותוך יישום גם של סעיף 13ג;

(ii) עבור חוזי ביטוח שישות תיישם לגביהם את השיטות להקצאה שיטתית המפורטות בסעיף 132 - על הבסיס שהנחות המתמייחסות לסיכון פיננסי שיושמו במועד ההכרה לראשונה הן אלה שחלות במועד המעבר, כלומר כאפס;

(iii) עבור חוזי ביטוח שישות תיישם לגביהם את השיטות להקצאה שיטתית המפורטות בסעיף 133 - אם הישות מיישמת את סעיף 13ג על מנת לאמוד את שיעורי ההיוון בהכרה לראשונה (או לאחר מכן) - תוך שימוש בשיעורי ההיוון שיושמו במועד התהוות התביעה ותוך יישום גם של סעיף 13ג; וכך

(iv) עבור חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה שסעיף 134 חל עליהם - כשווה לסכום המצטבר שהוכר ברווח כולל אחר על פריטי הבסיס.

19ג.א. ביישום סעיף 137ב, ישות עשויה לבחור שלא לשנות את הטיפול באומדנים חשבונאיים שבוצעו בדוחות כספיים ביניים קודמים. במידה שישות רשאית בהתאם לסעיף 8, ישות כזו תקבע את הסכומים המתייחסים להכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח במועד המעבר כאילו היא לא הכינה דוחות כספיים ביניים לפני מועד המעבר.

גישת שווי הוגן

20ג. על מנת ליישם את גישת השווי ההוגן, ישות תקבע את מרווח השירות החוזי או את רכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי במועד המעבר כהפרש בין השווי ההוגן של קבוצה של חוזי ביטוח באותו מועד לבין תזרימי המזומנים לקיום חוזה הנמדדים באותו מועד. בקביעת אותו שווי הוגן, ישות לא תיישם את סעיף 47 לתקן דיווח כספי בינלאומי 13 *מדידת שווי הוגן* (המתייחס למאפייני דרישה).

20ג.א. עבור קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים שלגביה מיושמים סעיפים 66א-66ב (ללא צורך לקיים את התנאי המפורט בסעיף 119ג), ישות תקבע את רכיב השבת-ההפסד של הנכס ליתרת הכיסוי במועד המעבר על ידי הכפלת:

(א) רכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת כיסוי של חוזי ביטוח הבסיס במועד המעבר (ראה סעיפים 16 ו-20ג);

(ב) באחוז התביעות בגין חוזי ביטוח הבסיס שהישות צופה להשיב מהקבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים.

20ג.ב. ביישום סעיפים 14-22, במועד המעבר ישות עשויה לכלול בקבוצה מכבידה של חוזי ביטוח הן חוזי ביטוח מכבידים המכוסים על ידי קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים והן חוזי ביטוח מכבידים שאינם מכוסים על ידי קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים. על מנת ליישם את סעיף 20גא במקרים כאלה, הישות תשתמש בבסיס שיטתי והגיוני להקצאה על מנת לקבוע את החלק של רכיב ההפסד של קבוצה של חוזי ביטוח המתייחס לחוזי ביטוח המכוסים על ידי קבוצה של חוזי ביטוח משנה מוחזקים.

21ג. ביישום גישת השווי ההוגן, ישות יכולה ליישם את סעיף 22ג על מנת לקבוע:

(א) כיצד לזהות קבוצות של חוזי ביטוח, ביישום סעיפים 14-24;

(ב) אם חוזה ביטוח מקיים את ההגדרה של חוזה ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה, ביישום סעיפים 101ב-109;

(ג) כיצד לזהות תזרימי מזומנים לפי שיקול דעת עבור חוזי ביטוח ללא מאפייני השתתפות ישירה, ביישום סעיפים 98-100ב; וכן

(ד) אם חוזה השקעה מקיים את ההגדרה של חוזה השקעה עם מאפייני השתתפות לפי שיקול דעת בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17, ביישום סעיף 71.

22ג. ישות יכולה לבחור לקבוע את הנושאים בסעיף 21 תוך שימוש :

(א) במידע סביר וניתן לביסוס לגבי מה הייתה הישות קובעת בהינתן התנאים של החוזה ותנאי השוק במועד ההתקשרות או בהכרה לראשונה, כפי שמתאים ; או

(ב) במידע סביר וניתן לביסוס הניתן להשגה במועד המעבר.

22א. ביישום גישת השווי ההוגן, ישות עשויה לבחור לסווג התחייבות לסילוק של תביעות שהתהוו כהתחייבות עבור תביעות שהתהוו לפני שחוזה ביטוח נרכש בהעברה של חוזי ביטוח שאינה מהווה עסק או בצירוף עסקים בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 3.

23ג. ביישום גישת השווי ההוגן, ישות אינה נדרשת ליישם את סעיף 22 והיא יכולה לכלול בקבוצה, חוזים שהונפקו בפרק של יותר משנה אחת. ישות תחלק קבוצות לכאלה הכוללות רק חוזים שהונפקו בפרק זמן של שנה אחת (או פחות) רק אם יש לה מידע סביר וניתן לביסוס על מנת לבצע חלוקה כזו. בין אם ישות מיישמת את סעיף 22 ובין אם לאו, הישות רשאית לקבוע את שיעורי ההיוון במועד ההכרה לראשונה של קבוצה המפורטים בסעיפים 72(ב)-(72ה)(ii) ואת שיעורי ההיוון במועד התהוות תביעה המפורטים בסעיף 72(ה)(iii) במועד המעבר במקום במועד ההכרה לראשונה או במועד התהוות התביעה.

24ג. ביישום גישת השווי ההוגן, אם ישות בוחרת לפצל הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח בין רווח או הפסד לבין רווח כולל אחר, הישות רשאית לקבוע את הסכום המצטבר של הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח שהוכרו ברווח כולל אחר במועד המעבר :

(א) למפרע - אך רק אם יש לה מידע סביר וניתן לביסוס על מנת לעשות כן ; או

(ב) כאפס - אלא אם (ג) חל ; וכן

(ג) עבור חוזי ביטוח עם מאפייני השתתפות ישירה שסעיף 134ב חל עליהם - כשווה לסכום המצטבר שהוכר ברווח כולל אחר על פריטי הבסיס.

נכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח

24א. ביישום גישת השווי ההוגן, עבור נכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח (ראה סעיף ג5ב(ב)), במועד המעבר, ישות תקבע נכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח בסכום השווה לתזרימי מזומנים לרכישת ביטוח שהיו מתהווים לישות במועד המעבר בגין הזכויות להשיג:

- (א) השבות של תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח מהפרמיות של חוזי ביטוח שהונפקו לפני מועד המעבר אך לא הוכרו במועד המעבר;
- (ב) חוזי ביטוח עתידיים שהם חידושים של חוזי ביטוח שהוכרו במועד המעבר וחוזי ביטוח המתוארים ב-א); וכן
- (ג) חוזי ביטוח עתידיים, מלבד אלה המתוארים ב-ב), לאחר מועד המעבר ללא תשלום נוסף בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח שהישות כבר שילמה הניתנים לייחוס במישרין לתיק המתייחס של חוזי ביטוח.

24ב. במועד המעבר, הישות לא תכלול במדידה של קבוצות כלשהן של חוזי ביטוח את הסכום של נכס כלשהו בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח.

מידע השוואתי

25ג. למרות ההפניה לתקופת הדיווח השנתית הסמוכה שקדמה למועד היישום לראשונה בסעיף ג2ב), ישות יכולה להציג גם מידע השוואתי שהותאם בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 17 לתקופות מוקדמות יותר כלשהן שמוצגות, אך אינה נדרשת לעשות זאת. אם ישות אכן מציגה מידע השוואתי שהותאם לתקופות מוקדמות יותר כלשהן, יש לקרוא את ההפניה ל"תחילת תקופת הדיווח השנתית הסמוכה שקדמה למועד היישום לראשונה" בסעיף ג2ב) כהפניה ל"תחילת התקופה להשוואה המוקדמת ביותר שמוצגת שהותאמה".

26ג. ישות אינה נדרשת לספק את הגילויים המפורטים בסעיפים 93-132 עבור תקופה מוצגת כלשהי לפני תחילת תקופת הדיווח השנתית הסמוכה שקדמה למועד היישום לראשונה.

27ג. אם ישות מציגה מידע השוואתי וגילויים שלא הותאמו לתקופות מוקדמות יותר כלשהן, עליה לזהות בבירור את המידע שלא הותאם, לתת גילוי שהמידע הוכן על בסיס שונה ולהסביר בסיס זה.

28ג. ישות אינה צריכה לתת גילוי למידע שלא פורסם קודם לכן לגבי התפתחות תביעות שהתרחשה מוקדם יותר מחמש שנים לפני סוף תקופת הדיווח השנתית שבה הישות מיישמת לראשונה את תקן דיווח כספי בינלאומי 17. אולם, אם ישות אינה נותנת גילוי למידע זה, עליה לתת גילוי לעובדה זו.

ישויות אשר מיישמות לראשונה את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ואת תקן דיווח כספי בינלאומי 9 באותו מועד

28ג.א. ישות אשר מיישמת לראשונה את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ואת תקן דיווח כספי בינלאומי 9 באותו מועד רשאית ליישם את סעיפים 28ג-28ב (ה-*overlay* של הסיווג - *classification overlay*) לצורך הצגת מידע השוואתי לגבי נכס פיננסי, אם המידע ההשוואתי לאותו נכס פיננסי לא הוצג מחדש עבור תקן דיווח כספי בינלאומי 9. מידע השוואתי לנכס פיננסי לא יוצג מחדש עבור תקן דיווח כספי בינלאומי 9 אם הישות בוחרת שלא להציג מחדש תקופות קודמות (ראה סעיף 7.2.15 לתקן דיווח כספי בינלאומי 9) או אם הישות מציגה מחדש תקופות קודמות אך הנכס הפיננסי נגרע במהלך אותן תקופות קודמות (ראה סעיף 7.2.1 לתקן דיווח כספי בינלאומי 9).

28ג.ב. ישות המיישמת את ה-*overlay* של הסיווג לנכס פיננסי תציג מידע השוואתי כאילו דרישות הסיווג והמדדה של תקן דיווח כספי בינלאומי 9 יושמו לנכס פיננסי זה. הישות תשתמש במידע סביר וניתן לביסוס הניתן להשגה במועד המעבר (ראה סעיף 28ג(ב)) על מנת לקבוע באיזה אופן הישות צופה שהנכס הפיננסי יסווג ויימדד ביישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 9 (לדוגמה, ישות עשויה להשתמש בהערכות מקדימות שבוצעו על מנת להתכונן ליישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 9).

28ג.ג. ביישום ה-*overlay* של הסיווג לנכס פיננסי, ישות אינה נדרשת ליישם את דרישות ירידת הערך בתת-פרק 5.5 לתקן דיווח כספי בינלאומי 9. אם, בהתבסס על הסיווג שנקבע ביישום סעיף 28ג, הנכס הפיננסי יהיה כפוף לדרישות ירידת הערך בתת-פרק 5.5 לתקן דיווח כספי בינלאומי 9 אך הישות אינה מיישמת דרישות אלה ביישום ה-*overlay* של הסיווג, הישות תמשיך להציג סכום כלשהו שהוכר בהקשר לירידת ערך בתקופה הקודמת בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 39 *מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה*. אחרת, סכומים כאלה כלשהם יבוטלו.

28ג.ד. הפרש כלשהו בין הערך בספרים הקודם של נכס פיננסי לבין הערך בספרים במועד המעבר הנובע מיישום סעיפים 28ג-28ג יוכר ביתרת הפתיחה של העודפים (או של רכיב אחר של הון, כפי שמתאים) במועד המעבר.

ג28ה. ישות אשר מיישמת את סעיפים ג28ב-ג28ד :

- (א) תיתן גילוי למידע איכותי שיאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין :
- (i) את המידה שבה ה-overlay של הסיווג יושם (לדוגמה, אם הוא יושם לכל הנכסים הפיננסיים שנגרעו בתקופת ההשוואה);
- (ii) אם ובאיזו מידה דרישות ירידת הערך בתת-פרק 5.5 לתקן דיווח כספי בינלאומי 9 יושמו (ראה סעיף ג28ג);
- (ב) תיישם רק את הסעיפים האלה למידע השוואתי לתקופות דיווח בין מועד המעבר לתקן דיווח כספי בינלאומי 17 לבין מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17 (ראה סעיפים ג25ו-ג25ז); וכך
- (ג) במועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 9, תיישם את הוראות המעבר בתקן דיווח כספי בינלאומי 9 (ראה תת-פרק 7.2 לתקן דיווח כספי בינלאומי 9).

יעוד מחדש של נכסים פיננסיים

ג29. במועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17, ישות שיישמה את תקן דיווח כספי בינלאומי 9 לתקופות דיווח שנתיות לפני מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17 :

- (א) יכולה לבחון מחדש אם נכס פיננסי כשיר מקיים את התנאי בסעיף 4.1.2(א) או 4.1.1(א) לתקן דיווח כספי בינלאומי 9. נכס פיננסי הוא כשיר רק אם הנכס הפיננסי אינו מוחזק בהתייחס לפעילות שאינה קשורה לחוזים בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17. דוגמאות לנכסים פיננסיים שלא יהיו כשירים לבחינה מחדש הם נכסים פיננסיים המוחזקים בהתייחס לפעילויות בנקאיות או נכסים פיננסיים המוחזקים בקרנות המיוחסות לחוזי השקעה שאינם בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 17.
- (ב) תבטל את הייעוד הקודם שלה של נכס פיננסי כנמדד בשווי הוגן דרך רווח או הפסד רק אם התנאי בסעיף 4.1.5 לתקן דיווח כספי בינלאומי 9 אינו מתקיים עוד בעקבות היישום של תקן דיווח כספי בינלאומי 17.
- (ג) יכולה לייעד נכס פיננסי כנמדד בשווי הוגן דרך רווח או הפסד אם התנאי בסעיף 4.1.5 לתקן דיווח כספי בינלאומי 9 מתקיים.

(ד) יכולה לייעד השקעה במכשיר הוני לשווי הוגן דרך רווח כולל אחר ביישום סעיף 5.7.5 לתקן דיווח כספי בינלאומי 9.

(ה) יכולה לבטל את הייעוד הקודם שלה של השקעה במכשיר הוני כשווי הוגן דרך רווח כולל אחר ביישום סעיף 5.7.5 לתקן דיווח כספי בינלאומי 9.

ג30. ישות תיישם את סעיף 29ג על בסיס העובדות והנסיבות הקיימות במועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17. ישות תיישם יעודים וסיווגים אלה למפרע. בעשותה כך, הישות תיישם את הוראות המעבר הרלוונטיות בתקן דיווח כספי בינלאומי 9. מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ייחשב למטרה זו כמועד היישום לראשונה.

ג31. ישות המיישמת את סעיף 29ג אינה נדרשת להציג מחדש תקופות קודמות על מנת לשקף שינויים כאלה ביעודים ובסיווגים. הישות יכולה להציג מחדש תקופות קודמות רק אם זה אפשרי ללא שימוש ב"ראיה לאחור". אם ישות מציגה מחדש תקופות קודמות, על הדוחות הכספיים שהוצגו מחדש לשקף את כל הדרישות של תקן דיווח כספי בינלאומי 9 עבור אותם נכסים פיננסיים מושפעים. אם ישות אינה מציגה מחדש תקופות קודמות, הישות תכיר ביתרת הפתיחה של העודפים (או של רכיב אחר של הון, כפי שמתאים) במועד היישום לראשונה, הפרש כלשהו בין:

(א) הערך בספרים הקודם של אותם נכסים פיננסיים; וכן

(ב) הערך בספרים של אותם נכסים פיננסיים במועד היישום לראשונה.

ג32. כאשר ישות מיישמת את סעיף 29ג, עליה לתת גילוי באותה תקופת דיווח שנתית עבור אותם נכסים פיננסיים לפי קבוצות:

(א) אם סעיף 29ג(א) מיושם - לבסיס שלה לקביעת נכסים פיננסיים כשירים;

(ב) אם אחד מהסעיפים 29ג(א)-(ה) מיושם:

(i) לקבוצת המדידה והערך בספרים של הנכסים הפיננסיים המושפעים שנקבע מיד לפני מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17; וכן

(ii) לקבוצת המדידה החדשה והערך בספרים של הנכסים הפיננסיים המושפעים שנקבע לאחר יישום סעיף 29ג.

- (ג) אם סעיף 29ג מיושם - לערך בספרים של נכסים פיננסיים בדוח על המצב הכספי אשר יועדו קודם לכן כנמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ביישום סעיף 4.1.5 לתקן דיווח כספי בינלאומי 9 ואשר אינם מיועדים כך עוד.
- 33ג. כאשר ישות מיישמת את סעיף 29ג, הישות תיתן גילוי באותה תקופת דיווח שנתית למידע איכותי שיאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין:
- (א) כיצד הישות יישמה את סעיף 29ג לנכסים פיננסיים שסיווגם שונה בעת היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17;
- (ב) הסיבות לייעוד כלשהו או לביטול יעוד כלשהו של נכסים פיננסיים כנמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ביישום סעיף 4.1.5 לתקן דיווח כספי בינלאומי 9; וכך
- (ג) מדוע הישות הגיעה למסקנות שונות כלשהן בבחינה החדשה ביישום סעיפים 2(א).1.4 או 2(א).1.4 לתקן דיווח כספי בינלאומי 9.
- 33א. עבור נכס פיננסי שנגרע בין מועד המעבר לבין מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17, ישות יכולה ליישם את סעיפים 28ג-28ב (overlay של הסיווג) לצורך הצגת מידע השוואתי כאילו סעיף 29ג יושם לאותו נכס. ישות כזו תתאים את הדרישות של סעיפים 28ג-28ב כך שה-overlay של הסיווג יתבסס על האופן שבו הישות צופה שהנכס הפיננסי יועד ביישום סעיף 29ג במועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17.

ביטול של תקני דיווח כספי בינלאומיים אחרים

- 34ג. תקן דיווח כספי בינלאומי 17 מחליף את תקן דיווח כספי בינלאומי 4 *חוזי ביטוח*, כפי שתוקן בשנת 2020.